

**CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII**

**ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ**

2009, mun. Chișinău, str. Eminescu, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
tel. 990-990, fax 22-73-20

2009, г. Кишинэу, ул. Еминеску, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
тел. 990-990, факс: 22-73-20

2	CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
legătura Nr.	770 m/i
din "02" "	04 2021

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, în conformitate cu alin. 3) lit. d) art. 4 din Legea nr. 947 din 19 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii Consiliul Superior al Magistraturii, Vă remitem Raportul anual al Consiliului Superior al Magistraturii și instanțelor judecătorești pentru anul 2020.

Anexă: Raportul anual al Consiliului Superior al Magistraturii și instanțelor judecătorești pentru anul 2020- 121 file.

**Șef interimar al Secretariatului
Consiliului Superior al Magistraturii**

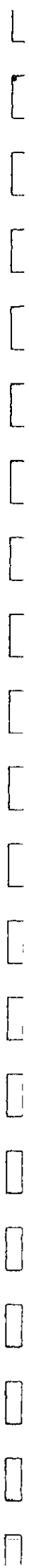
Natalia Cioară

Ex. Dorina Lambarschi

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	925
"19" "	04 2021
Ora	

**RAPORT CU PRIVIRE LA
ACTIVITATEA CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII ȘI A
INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI ÎN
ANUL 2020**

Chișinău, 2021

CUPRINS

Lista abrevierilor	3
Cuvânt introductiv al președintelui interimar al CSM	4-5

Capitolul I.

ACTIVITĂȚI DERULATE ÎN LEGĂTURĂ CU ATRIBUȚIILE ADMINISTRATIVE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

- Consolidarea capacității instituționale a Consiliului Superior al Magistraturii 6-25
- Gestionarea carierei profesionale a judecătorilor 25-34
- Activitatea de contencios 34-39
- Activitatea organelor specializate ale CSM 39-59

*Evaluarea activității profesionale a judecătorilor-modalitate de
sporire a profesionalismului magistraților*

*Selectarea candidaților la funcțiile de judecător și funcțiile
administrative în cadrul instanțelor judecătorești*

Atribuții în materie disciplinară și deontologie profesională

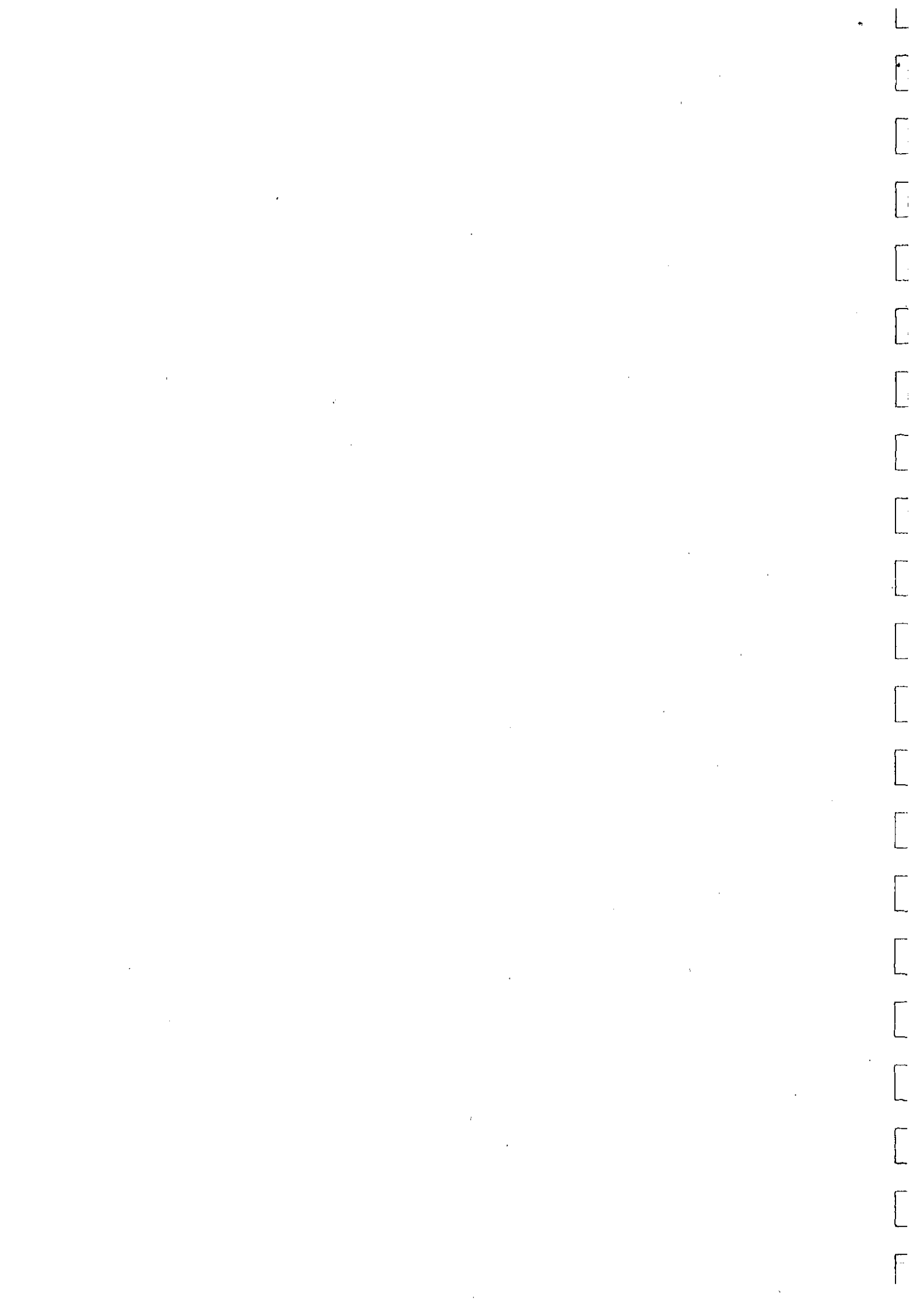
Activitatea Inspecției judiciare

- Activitatea de comunicare și informare a CSM și a instanțelor judecătorești 59-66

Capitolul II.

ACTIVITĂȚI DERULATE ÎN VEDEREA REALIZĂRII PROCESULUI DE REFORMĂ A SISTEMULUI JUDECĂTORESC

- Consolidarea capacităților de implementare a documentelor de politici publice aferente sistemului judecătoresc 66-68
- Considerații generale asupra actelor normative avizate de către CSM 68-78
- Revizuirea Hărții judiciare 78-82
- Extinderea specializării judecătorilor 82-86
- Implementarea Modulului de Raportare Statistică Electronică (MRSE) 86-89
- Activități desfășurate în vederea îmbunătățirii activității instanțelor judecătorești 89-95

Capitolul III.

BUGETUL CSM ȘI AL INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

- Structura bugetului Consiliului Superior al Magistraturii pentru anul 2020 96-97
- Structura bugetului instanțelor judecătorești pentru anul 2020 97-102
- Dinamica bugetului CSM și al instanțelor judecătorești în anii 2018 – 2020 101-102

Capitolul IV.

EVIDENȚA STATISTICII JUDICIARE

- Analiza activității instanțelor judecătorești 104-111
- Operativitatea sistemului judecătoresc 111-116
- Volum per judecător 116-119

Capitolul V.

120-123

CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2021

Lista abrevierilor

1. CSM – Consiliul Superior al Magistraturii
2. CSJ – Curtea Supremă de Justiție
3. MJ – Ministerul Justiției
4. MF – Ministerul Finanțelor
5. MAEIE – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
6. AGJ – Adunarea Generală a Judecătorilor
7. AJM – Asociația Judecătorilor din Republica Moldova
8. CA – Curtea de Apel
9. AAP – Agenția achiziții publice
10. AAIJ – Agenția de administrare a instanțelor judecătorești
11. INJ – Institutul Național al Justiției
12. ATRECO – Proiectul UE „Sporirea Eficienței, Responsabilității și Transparenței Instanțelor Judecătorești din Moldova”
13. PNADO – Planul Național de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului
14. SRSJ – Strategia de Reformare a Sectorului Justiției pentru anii 2011-2016
15. SNIA – Strategia Națională de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020
16. UE – Uniunea Europeană
17. TFU – Traficul de ființe umane
18. GRECO – Grupul de State împotriva Corupției
19. SIS – Serviciul de Informații și Securitate
20. PG – Procuratura Generală
21. CtEDO – Curtea Europeană privind Drepturile Omului
22. PIGD – Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor
23. CAPC – Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției
24. CEPEJ – Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției
25. CCJE- Avizul Consiliului consultativ al judecătorilor europeni
26. USAID ROLISP – Programul de Consolidare a Instituțiilor Statului de Drept al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională
27. CoE – Consiliul Europei

Prin modificările din 31.01.2020, operate în Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, începând cu 31 ianuarie 2020, interimatul funcției de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii, este asigurat de decanul de vârstă din rândul membrilor de judecători, în persoana judecătorului Curții Supreme de Justiție, membru al CSM, Luiza Gafton, până la alegerea unui nou președinte.

Fiindu-i atribuită prerogativa constituțională de a fi garantul independenței justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, pe parcursul anului 2020, și-a exercitat atribuțiile prin prisma prevederilor legale, având drept scop reformarea sistemului judiciar, creșterea capacității instituționale și consolidarea independenței autorității judecătorești.

La fel, ca pentru întreaga societate, și pentru sistemul judecătoresc pandemia COVID-19 a fost o provocare, care a implicat gestionarea administrativă a instanțelor de judecată, astfel încât să fie asigurate măsurile de prevenire și răspândire a virusului.

Astfel, în toate instanțele de judecată au fost emise dispoziții și ordine interne care au asigurat administrarea cât mai eficientă a procesului de lucru prin instituirea unor măsuri de precauție în scopul protecției vieții și sănătății angajaților, precum și asigurării măsurilor întreprinse de instituție pentru a preveni răspândirea epidemiei virusului COVID-19.

Tot în scopul de a face față noilor provocări cauzate de pandemia COVID-19, Consiliul Superior al Magistraturii și instanțele judecătorești au fost dotate cu materiale și obiecte destinate să asigure triajul epidemiologic, distanțarea fizică și igienizarea corespunzătoare atât în sălile de ședințe, cât și în birouri (termoscannere, termometre electornice, materiale consumabile pentru dezinfectare și igienizare).

În anul 2020 activitatea CSM a fost axată pe implementarea obiectivelor trasate în principalele documente de planificare strategică în domeniul justiției, or, implementarea practică și valorificarea componentelor documentelor de planificare strategică generează consolidarea unui sector al justiției echitabil, calitativ, cu zero toleranță față de corupție, va genera o dezvoltare durabilă a țării și responsabilitate sporită față de justițiabili.

La fel, în perioada de refetință, CSM și-a propus să-și concentreze eforturile asupra creșterii calității și transparenței actului de justiție, scopul fiind eficientizarea înfăptuirii acestuia.

Consecvent în aplicarea principiilor și dispozițiilor constituționale și legale care reglementează funcționarea justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, ca instituție fundamentală a statului și sistemului judiciar, și-a asumat și în cursul anului 2020, în mod

responsabil, echilibrat, eficient și transparent rolul și atribuțiile de reprezentant al autorității judecătorești.

Acest an a fost dens în provocări, care au reprezentat și oportunități pentru instituție de a-și consolida rolul de garant al independenței justiției și de a se implica activ în procesul complex de autogestionare a sistemului judecătoresc.

Deși la acest moment instrumentul legal pus la dispoziția Consiliului pentru apărarea independenței justiției este doar unul de atitudine, echidistanța Consiliului în utilizarea acestui instrument a făcut ca unele tendințe de afectare a actului de justiție să fie corectate, iar reacțiile instituționale la acest capitol au fost ferme.

Pentru Consiliu în anul viitor rămâne o provocare de a identifica, reglementa și valorifica unele căi efective de sancționare a încălcărilor sau atingerilor aduse independenței, imparțialității și reputației magistraților, constatate prin hotărâri ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, respectiv, de a genera un mecanism efektiv de apărare.

Protejând justiția, îndeplinindu-și rolul de garant al eficienței și calității acesteia, Consiliul Superior al Magistraturii pe parcursul anului a asigurat un echilibru între independență și responsabilitate. Astfel, în perioada vizată s-au înregistrat progrese semnificative în activitatea Consiliului Superior al Magistraturii, cu consecințe favorabile atât asupra funcționării sistemului judiciar în ansamblu, cât și asupra consolidării și eficientizării instituționale a Consiliului. Justiția a devenit mai vizibilă, mai pragmatică, iar Consiliul Superior al Magistraturii și-a consolidat poziția de organ al autoadministrării judecătorești.

Activitatea desfășurată în anul 2020 a urmărit în egală măsură, să răspundă nevoii de încredere a cetățeanului în sistemul de justiție. Pentru aceasta rămân primordiale asigurarea unui act de justiție de calitate, într-un termen rezonabil, de către magistrați independenți, imparțiali și bine pregătiți profesional.

Fără a avea pretenția că în anul 2020 Consiliul a acoperit și finalizat toate ațiunile și obiectivele stabilite sau toate aspectele și problematicile de sistem aflate în competența sa, se evidențiază orientarea spre activități de priorizare care a avut la bază criteriile precum sunt utilitatea, oportunitatea și resursele.

Președinte interimar al CSM,

Luiza Gafton

Capitolul I.

ACTIVITĂȚI DERULATE ÎN LEGĂTURĂ CU ATRIBUȚIILE ADMINISTRATIVE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Consolidarea capacității instituționale a Consiliului Superior al Magistraturii

Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, fiind garantul independenței autorității judecătorești, care exercită autoadministrarea judecătorească.

Potrivit art. 15, 16 și 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul, în calitatea sa de organ colegial, își exercită atribuțiile în plen, adoptând hotărâri asupra subiectelor examinate.

Ședințele Consiliului Superior al Magistraturii sunt deliberative dacă la acestea

participă cel puțin două treimi din membrii CSM. Convocarea în ședință se face la inițiativa Președintelui CSM sau la inițiativa a cel puțin 3 membri.

Cu referire la componența Plenului CSM e imperios a menționa că, la 20 decembrie 2019, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 193 pentru modificarea unor acte legislative, în

vigoare din 31 ianuarie 2020, prin care au fost operate modificări în art. 3 din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii vizînd componența CSM.

Prin modificările respective a fost majorat numărul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii de la 12 la 15 membri, din componența Consiliului urmînd să facă parte încă doi membri din rîndul profesorilor de drept titulari și un membru din rîndul judecătorilor.

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 53 din 17 martie 2020 au fost desemnați 4 membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rîndul profesorilor de drept titulari.

Potrivit prevederilor art. 3 alin. (4) din Legea nr. 947/1996, șapte membri din rîndul judecătorilor, precum și șapte membri supleanți, sunt aleși în Consiliul Superior al Magistraturii prin vot secret de Adunarea Generală a Judecătorilor.

Conform art. III. alin. (4) din Legea nr. 193/2019, Adunarea Generală a Judecătorilor urma să aleagă al membru în Consiliului Superior al Magistraturii din rîndul judecătorilor de nivelul judecătoriilor.

Din cauza situației epidemiologice privind infecția COVID-19 a fost imposibilă desfășurarea Adunării Generale a Judecătorilor, convocate prin Hotărârea nr. 22/1 din 14 ianuarie 2020 la data de 13 martie 2020.

La 21 mai 2020 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 67 pentru modificarea articolului III alin. (4) din Legea nr. 193/2019 pentru modificarea unor acte legislative, ce a intrat în vigoare la 26 mai 2020. În conformitate cu art. I din Legea nr. 67/2020, alineatul (4) din art. III din Legea nr. 193/2019 a fost completat cu enunțul: “Până la alegerea de către Adunarea Generală a Judecătorilor a noilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor, membrii supleanți aleși anterior de Adunarea Generală a Judecătorilor vor suplini funcțiile vacante de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.” În baza art. 3 alin. (5) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art. 24¹ alin. (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, pentru asigurarea activității Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorii aleși de Adunarea Generală a Judecătorilor sînt detașați pe durata exercitării mandatului de membru al Consiliului.

În conformitate cu Hotărîrea nr. 5 din 20 octombrie 2017 a Adunării Generale a Judecătorilor, judecătorii Luiza Gafton de la Curtea Supremă de Justiție și Anatol Pahopol de la Curtea de Apel Chișinău au fost aleși membri supleanți ai Consiliului Superior al Magistraturii pentru un mandat de 4 ani.

Având în vedere faptul că prin Hotărîrea CSM nr. 490/23 din 06 noiembrie 2018 judecătorul CSJ, Luiza Gafton a fost detașată pentru exercitarea mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, începînd cu 06 noiembrie 2018 și pînă la 16 martie 2022, inclusiv, prin Hotărîrea nr. 111/10 din 26 mai 2020, judecătorul Anatol Pahopol de la Curtea de Apel Chișinău, a fost detașat pentru exercitarea mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii pînă la alegerea de Adunarea Generală a Judecătorilor a noilor membri ai Consiliului din rândul judecătorilor, care, prin prisma modificărilor din 31.01.2020, operate în Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, a și devenit președinte interimar al CSM.

Transparența ședințelor CSM este asigurată în condițiile Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, ședințele fiind publice, cu excepția cazurilor în care este necesară protejarea informației ce constituie secret de stat sau a cazului în care, datorită unor împrejurări speciale, caracterul public poate prejudicia interesele justiției sau poate aduce atingere vieții private a persoanelor.

Ședințele Consiliului Superior al Magistraturii sunt transmise online pe pagina web a CSM, reprezentanții mass-media și societatea civilă avînd posibilitatea să le urmărească, se înregistrează prin utilizarea mijloacelor audio și se consemnează în procese-verbale, care se plasează pe pagina web a Consiliului.

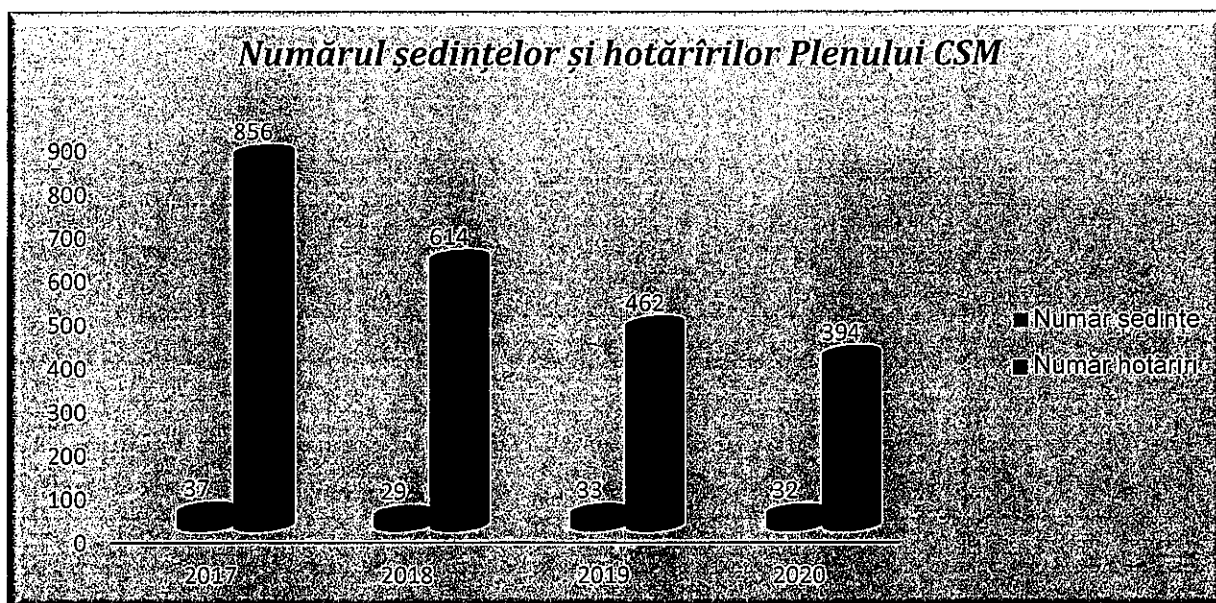
În anul 2020 au fost convocate **32 de ședințe** ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii – **27 de ședințe ordinare și 5 ședințe extraordinare**, dintre care au fost contramandate 4 ședințe din lipsă de cvorum și 1 ședință – urmare a diagnosticării unui angajat cu COVID-19. O altă ședință nu a fost desfășurată din motivul respingerii propunerii de aprobare a agendei ședinței. În cadrul ședințelor au fost examinate **361 de chestiuni** referitoare la cariera judecătorilor și administrarea instanțelor judecătorești, fiind adoptate 394 de hotărâri.

E important a specifica faptul că anul curent a fost marcat de situația pandemică globală, care a generat acțiuni prompte din partea CSM pentru a asigura prevenirea răspândirii infecției cu COVID 19 în rândul angajaților. Astfel, Plenul Consiliului s-a adaptat la noile cerințe impuse de Conisia pentru situații excepționale asigurând membrilor CSM și participanților la ședințe materiale corespunzătoare pentru dezinfectare și igienizare. Totodată, pe parcursul anului 2020, au fost desfășurate 8 ședințe prin intermediul aplicației zoom.

Hotărârile adoptate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii au fost expediate, pentru executare sau informare, persoanelor și autorităților publice vizate, fiind publicate pe pagina web a Consiliului.

În perioada 2017-2019 numărul de ședințe convocate și de hotărâri adoptate de Plenul CSM a variat, fiind în descreștere: 2017 – 37 de ședințe și 856 hotărâri, 2018 – 29 de ședințe și 614 hotărâri, 2019 – 33 ședințe și 462 hotărâri, în 2020 – 32 de ședințe și 394 hotărâri.

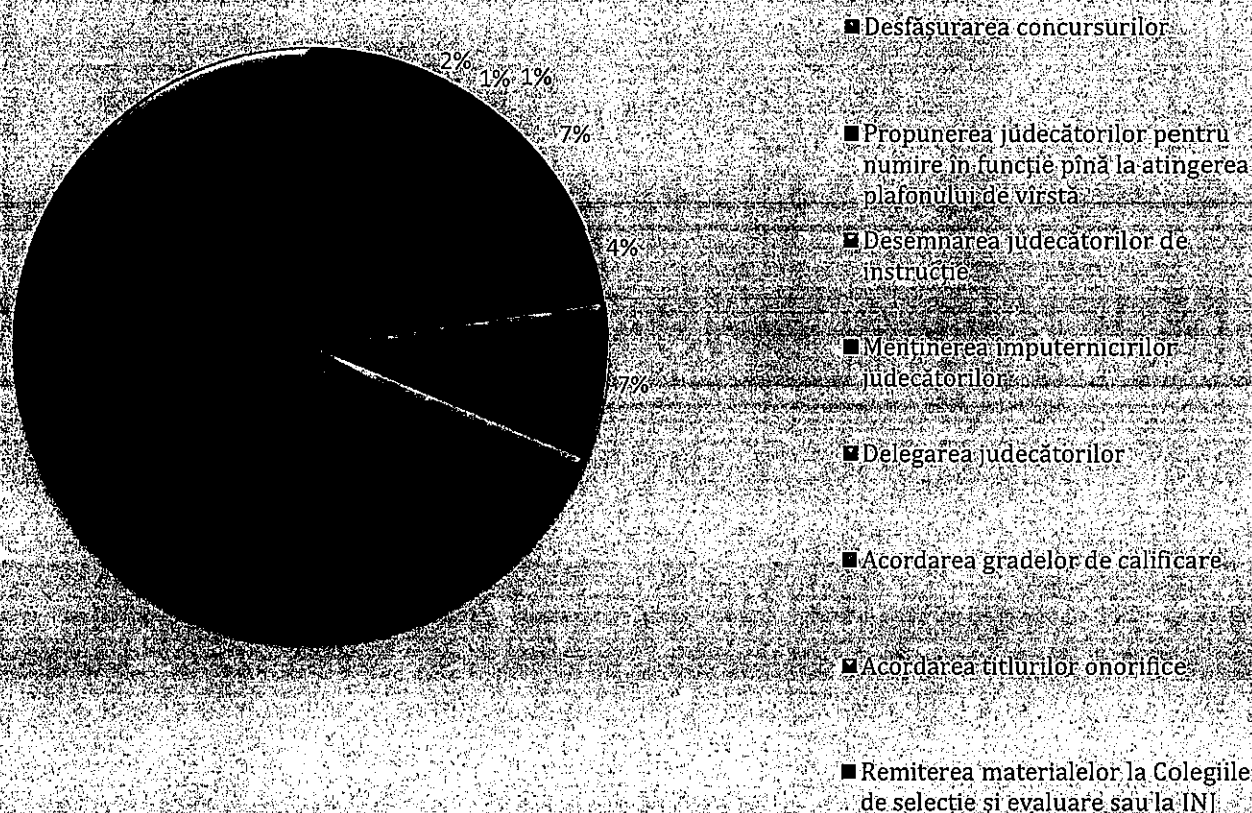
În anul 2020 au fost convocate cu 5 ședințe mai puțin decât în anul 2017, cu 3 ședințe mai mult decât în anul 2018 și cu 1 ședință mai puțin decât în anul 2019, fiind adoptate cu 462 de hotărâri mai puțin decât în anul 2017, cu 220 de hotărâri mai puțin decât în anul 2018 și cu 68 de hotărâri mai puțin decât în anul 2019.

Consiliul Superior al Magistraturii a fost învestit cu competențe referitoare la cariera, disciplina și etica judecătorilor, instruirea inițială și continuă a magistraților și a personalului secretariatului instanțelor judecătorești, administrarea instanțelor judecătorești, aprobarea actelor normative în scopul executării prevederilor legislației din domeniul organizării și funcționării sistemului judecătoresc și alte competențe, în condițiile legii.

În vederea realizării funcțiilor sale, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat pe parcursul anului 2020 acte administrative cu privire la numirea, promovarea, transferul, suspendarea/anularea suspendării și demisia judecătorilor din funcție, instruirea judecătorilor, desemnarea judecătorilor pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție, acordarea gradelor de calificare, avizarea proiectelor de acte normative, precum și privind alte chestiuni ce țin de asigurarea organizării și funcționării eficiente a sistemului judecătoresc.

Categoriile de hotărâri adoptate de Plenul CSM

Examinând retrospectiv activitatea desfășurată în anul 2020 de Consiliul Superior al Magistraturii, relevăm principalele atribuții exercitate în plen în conformitate cu prevederile actelor normative, după cum urmează:

➤ **Anunțarea concursurilor pentru suplinirea funcțiilor de judecător, președinte și vicepreședinte al instanței judecătorești.**

Potrivit art. 9 alin. (1) - (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, funcțiile de judecător, vicepreședinte și președinte al instanței judecătorești sunt ocupate în bază de concurs, organizat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Concursurile sunt organizate și desfășurate în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru suplinirea funcțiilor de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 612/29 din 20 decembrie 2018.

În temeiul art. 9 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului, până la anunțarea concursului, Consiliul Superior al Magistraturii a publicat pe pagina sa web oficială informația cu privire la toate funcțiile vacante de judecător, vicepreședinte și președinte al instanței sau care pot deveni vacante în următoarele 6 luni.

În conformitate cu punctul 3.7. din Regulamentul respectiv, termenul de depunere a cererilor privind participarea la concurs se stabilește prin hotărârea Plenului CSM.

Ținând cont de numărul posturilor vacante de judecător, vicepreședinte și președinte, precum și de necesitatea asigurării instanțelor judecătorești cu un număr optim de judecători, ceea ce contribuie la distribuirea echitabilă a sarcinii de muncă per judecător și sporirea calității și eficienței actului de justiție, în vederea asigurării bunei administrări a activității instanțelor judecătorești, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat 17 hotărâri privind anunțarea concursurilor pentru suplinirea funcțiilor vacante menționate, inclusiv privind prelungirea termenului de depunere a cererilor de participare la concursurile pentru suplinirea funcțiilor vacante de președinte și vicepreședinte al instanței judecătorești.

Respectând dispozițiile art. 9 alin. (4) din aceeași Lege, Consiliul Superior al Magistraturii a asigurat publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a anunțurilor despre lansarea concursului pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, vicepreședinte și președinte al instanței, informația respectivă fiind plasată și pe pagina web a CSM.

➤ Înaintarea propunerilor de numire în funcția de judecător, promovare la o instanță ierarhic superioară, transferare la o instanță de același nivel, de numire în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță.

Prin art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliului i-a fost atribuită competența de a înainta propuneri Președintelui Republicii Moldova sau Parlamentului de numire, promovare la o instanță superioară, transferare la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, de numire în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță.

În vederea exercitării acestei atribuții, în cadrul ședințelor Plenului CSM au fost desfășurate majoritatea concursurilor anunțate, în baza principiilor: competiție deschisă, competență și merit profesional, imparțialitate, transparență și egalitate și a prevederilor actelor normative aplicabile.

În anul 2020 au fost desfășurate 6 concursuri, anunțate în anul respectiv, fiind adoptate 6 hotărâri, prin care au fost propuși Președintelui Republicii Moldova și Parlamentului pentru promovare în instanță ierarhic superioară – 5 judecători la Curtea Supremă de Justiție și doi judecători la Curtea de Apel Chișinău, iar pentru numire în funcțiile de conducere: vicepreședinte, președinte al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al CSJ – un judecător, președinte al Curții de Apel Chișinău – un judecător, vicepreședinte al judecătorilor – doi judecători.

Totodată, în anul 2020 au fost desfășurate 3 concursuri, anunțate în luna decembrie 2019, fiind adoptate 4 hotărâri prin care au fost propuși Președintelui Republicii Moldova 16 candidați pentru numirea în funcția de judecător pe un termen de 5 ani, un judecător

pentru transferarea la o instanță judecătorească de același nivel, iar doi judecători pentru promovare în instanță ierarhic superioară – un judecător la Curtea de Apel Chișinău și un judecător la Curtea Supremă de Justiție.

Din cei 16 candidați au fost respinși de Președintele țării 2 candidați, iar urmare a examinării cererilor acestora privind propunerea repetată de numire în funcția de judecător, Plenul CSM a adoptat 2 hotărâri prin care a respins cererea unui candidat și a acceptat cererea celui de-al doilea candidat cu privire la excluderea de la examinare a cererii de propunere repetată privind numirea în funcția de judecător.

Subsecvent, în rezultatul examinării cererilor judecătorilor, Plenul CSM a adoptat 8 hotărâri prin care a propus Președintelui Republicii Moldova numirea a 39 de judecători în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă, fiind respinși de CSM 3 judecători.

În rezultatul respingerii de Președintele Republicii Moldova a candidaturii unui judecător din cei 39 de judecători pe motiv de integritate și incompatibilitate cu interesele funcției publice, examinând suplimentar materialele în privința magistratului respectiv, Plenul CSM a adoptat o hotărâre prin care a respins cererea judecătorului cu privire la înaintarea repetată a propunerii de numire în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă, fiind propusă Președintelui Republicii Moldova eliberarea acestuia din funcție în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

➤ **Depunerea jurământului judecătorilor.**

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, înainte de a începe să-și exercite funcția, judecătorul este obligat să depună jurământul în termen de 10 zile de la numirea în funcție, în ședință solemnă în fața Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin urmare, în rezultatul numirii în funcția de judecător pe un termen de 5 ani, 14 magistrați au depus, în mod solemn, jurământul în fața membrilor Consiliului Superior al Magistraturii în cadrul ședințelor Plenului CSM din 13, 27 octombrie și 17 noiembrie 2020.

➤ **Acordarea gradelor de calificare judecătorilor.**

Conform art. 13¹ alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, gradele de calificare ale judecătorilor au un caracter onorific și sunt conferite pentru înalt profesionalism, merite deosebite în domeniul justiției și îndeplinirea exemplară a atribuțiilor de serviciu.

Astfel, Plenul CSM a adoptat 15 hotărâri prin care a conferit grade de calificare la 57 de judecători – gradul V la 33 de judecători, gradul IV la 3 judecători, gradul III la 10 judecători, gradul II la 10 judecători și gradul I unui judecător.

➤ **Aplicarea măsurilor de încurajare în privința judecătorilor.**

În baza art. 4 alin. (1) lit. f) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul are competența de a aplica măsuri de încurajare în privința judecătorilor. În anul 2020 Consiliul Superior al Magistraturii a adoptat 8 hotărâri prin care au fost conferite titluri onorifice judecătorilor, semnificând recunoașterea publică a devotamentului judecătorilor față de sistemul judiciar și stimularea morală a muncii îndelungate a magistraților la înfăptuirea justiției. Plenul CSM a conferit titluri onorifice la 24 de magistrați – la 14 judecători a fost decernat titlul onorific „Decan al autorității judecătorești”, iar la 10 magistrați titlul onorific „Veteran al sistemului judecătoresc”.

➤ **Desfășurarea concursurilor în vederea numirii membrilor Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor.**

În conformitate cu art. 16 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, 2 membri ai Colegiului de evaluare din rândul judecătorilor sunt numiți de Consiliul Superior al Magistraturii. Membrii Colegiului de evaluare din rândul reprezentanților societății civile, la fel, sunt numiți de Consiliul Superior al Magistraturii, fiind selectați prin concurs public.

Ținând cont de vacanța funcțiilor de membru al Colegiului de evaluare, pe parcursul anului 2020 Plenul CSM a adoptat 3 hotărâri prin care a anunțat concursuri pentru suplinirea funcțiilor vacante de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din rândul judecătorilor, reprezentând Curtea Supremă de Justiție (3 concursuri) și curțile de apel (1 concurs), precum și din rândul reprezentanților societății civile (1 concurs).

În anul 2020 Plenul CSM a desfășurat un concurs, anunțat în anul 2019, pentru suplinirea funcției vacante de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din rândul judecătorilor, reprezentând Curtea Supremă de Justiție, însă candidații nu au acumulat numărul de voturi necesare pentru a fi desemnați în funcția respectivă. Primele două concursuri anunțate în anul 2020 pentru suplinirea acestei funcții nu au avut loc, deoarece în termenul stabilit nu au fost depuse cereri de participare la concurs, iar al treilea concurs, anunțat în luna decembrie 2020, urmează să fie desfășurat după depunerea cererilor de participare la concurs de candidați.

Concursurile pentru suplinirea funcțiilor vacante de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din rândul judecătorilor, reprezentând curțile de apel, precum și din rândul reprezentanților societății civile, anunțate în lunile noiembrie și decembrie 2020, la fel, vor fi desfășurate în anul 2021.

➤ **Desemnarea inspectorilor-judecători.**

Potrivit art. 3.1 lit. c) din Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției judiciare, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 506/24 din 13 noiembrie 2018, inspectorii-judecători sunt aleși în funcție de Consiliul Superior al Magistraturii, în bază de concurs.

În scopul asigurării funcționării eficiente a Inspecției judiciare și consolidării capacității acesteia, în anul 2020 Plenul CSM a adoptat 2 hotărâri prin care a anunțat concursuri pentru suplinirea a 3 posturi de inspector-judecător, desfășurând concursurile respective, inclusiv și concursul anunțat în luna decembrie 2019 pentru suplinirea unui post de inspector-judecător.

Drept urmare, Plenul CSM a adoptat 2 hotărâri prin care a numit în funcție 4 inspectori-judecători în cadrul Inspecției judiciare, pe un termen de 6 ani.

➤ **Desemnarea judecătorilor în componența Consiliului Institutului Național al Justiției.**

Conform art. 4 alin. (2) lit. a) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art. 6 alin. (2) lit. a) din Legea privind Institutul Național al Justiției, Consiliul este alcătuit din 13 membri, dintre care 7 membri sunt desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor din instanțele judecătorești de diferite niveluri.

Având în vedere vacanța posturilor, în anul 2020 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat 4 hotărâri prin care a anunțat concursuri pentru ocuparea funcției de membru al Consiliului Institutului Național al Justiției și o hotărâre de prelungire a termenului de depunere a cererilor de participare la concurs, or, a fost depusă doar o cerere.

Urmare a desfășurării concursurilor, două dintre ele au eșuat, deoarece candidații nu au întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi desemnați, iar în rezultatul derulării altor două concursuri, în baza art. 4 alin. (2) lit. a) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Plenul CSM a desemnat 2 judecători în componența Consiliului Institutului Național al Justiției, pe un termen de patru ani.

➤ **Remiterea materialelor în privința unor judecători Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor și/sau Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor și Comisiei INJ pentru o eventuală numire/promovare în funcție.**

Conform art. 6 alin. (1) lit. c) și alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului, la funcția de judecător poate candida persoana care are vechimea în muncă prevăzută la alin. (2) din Legea respectivă, ce susține un examen în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției.

În baza art. 8 din Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă, aprobat prin Hotărârea Consiliului INJ nr. 1/1 din 31 ianuarie 2017, temei pentru participarea la examenul pentru persoanele ce candidează la funcția de judecător îl constituie hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii privind remiterea materialelor solicitanților la funcția de judecător în temeiul vechimii în muncă pentru

susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției (hotărârea de admisibilitate).

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 154 din 05 iulie 2012 cu privire la selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, selecția candidaților pentru funcția de judecător, promovarea în funcția de judecător la o instanță judecătorească ierarhic superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță judecătorească, precum și transferul judecătorului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, se efectuează de Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor, în baza unor criterii clare, transparente, obiective și bazate pe merit.

Potrivit art. 12 alin. (1) și 13 alin. (4) din aceeași Lege, performanțele judecătorilor se evaluează de Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, judecătorul fiind supus evaluării performanțelor în mod extraordinar în cazul numirii în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, promovării la o instanță superioară, numirii în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță, transferului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară.

Reieșind din prevederile acestor acte normative, examinând cererile solicitanților și judecătorilor, Plenul CSM a adoptat 24 de hotărâri vizând remiterea materialelor în privința acestora Comisiei de absolvire a INJ, Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor și/sau Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor în vederea realizării procedurilor de rigoare pentru o eventuală numire/promovare în funcție.

➤ **Convocarea Adunării Generale a Judecătorilor.**

Conform art. 23² alin. (3) și alin. (4) din Legea privind organizarea judecătorească, Adunarea Generală a Judecătorilor se convoacă de Consiliul Superior al Magistraturii, ce elaborează și distribuie judecătorilor proiectul agendei ședinței.

În virtutea competențelor atribuite prin art. 23³ alin. (1) din Legea menționată, Adunarea Generală a Judecătorilor:

- a) audiază raportul anual de activitate al Consiliului Superior al Magistraturii;
- b) aprobă Codul de etică al judecătorului și modificările operate în acesta;
- c) aprobă Regulamentul de funcționare a Adunării Generale a Judecătorilor;
- d) alege, din rândul judecătorilor, membrii permanenți și membrii supleanți în Consiliul Superior al Magistraturii și în Colegiul disciplinar, precum și membrii permanenți în Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor și în Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor și ridică mandatul acestora;
- e) examinează și decide asupra altor chestiuni referitoare la activitatea instanțelor judecătorești.

Prin Hotărârea CSM nr. 22/1 din 14 ianuarie 2020 a fost convocată în ședință ordinară Adunarea Generală a Judecătorilor la 13 martie 2020, fiind aprobat proiectul agendei ședinței, incluzând chestiunile:

✓ Prezentarea Raportului privind activitatea Consiliului Superior al Magistraturii și a sistemului judecătoresc în anul 2019;

✓ Prezentarea Raportului Curții Supreme de Justiție privind unificarea practicii judiciare în anul 2019;

✓ Diverse.

Urmare a evoluției negative a situației epidemiologice datorită infecției COVID-19 pe teritoriul Republicii Moldova, Comisia națională extraordinară de sănătate publică a adoptat Hotărârea nr. 6 din 10 martie 2020 prin care s-a interzis organizarea și desfășurarea în perioada 11 martie - 01 aprilie 2020 a manifestărilor/măsurilor/intrunirilor în masă cu participarea unui număr mai mare de 50 de persoane, în cazuri excepționale, organizarea și desfășurarea acestora fiind permisă de Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP).

În consecință, la 11 martie 2020 Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat opinia Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, referitor la posibilitatea desfășurării Adunării Generale a Judecătorilor preconizate pentru 13 martie 2020. La 12 martie 2020 Agenția Națională pentru Sănătate Publică a emis avizul nr. 01-14/2-962, prin care a considerat oportună transferarea activității respective pentru o dată ulterioară în funcție de evoluția situației epidemiologice provocate de infecția COVID-19.

Reieșind din circumstanțele expuse, Adunarea Generală a Judecătorilor, preconizată pentru data de 13 martie 2020, nu a avut loc.

Ulterior, la 18 august 2020, prin Hotărârea nr. 230/19 Plenul CSM a convocat ședința extraordinară a Adunării Generale a Judecătorilor la 23 octombrie 2020, stabilind următorul proiect al agendei:

✓ alegerea a 1 (unui) membru permanent al Consiliului Superior al Magistraturii, din rândul judecătorilor de nivelul judecătoriilor;

✓ alegerea a 4 (patru) membri permanenți ai Colegiului pentru selecția și cariera judecătorului, organ specializat al CSM, din rândul judecătorilor – 2 (doi) reprezentând Curtea Supremă de Justiție, 1 (unul) reprezentând curțile de apel și 1 (unul) reprezentând judecătoriile;

✓ alegerea a 2 (doi) membri ai Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, organ specializat al CSM, din rândul judecătorilor – 1 (unul) reprezentând curțile de apel și 1 (unul) reprezentând judecătoriile.

La 22 septembrie 2020, prin Hotărârea Plenului CSM nr. 251/22, proiectul Agendei ședinței extraordinare a Adunării Generale a Judecătorilor din 23 octombrie 2020 a fost completat cu chestiunea privind alegerea a 1 (unui) membru supleant al Colegiului disciplinar din rândul judecătorilor Curții Supreme de Justiție.

În contextul situației epidemiologice cauzate de infecția COVID-19, prin demersul nr. 2311m/i din 25 septembrie 2020 Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Agenției

Naționale pentru Sănătate Publică efectuarea analizei complexe a posibilității desfășurării Adunării Generale a Judecătorilor, preconizate pentru 23 octombrie 2020, și, după caz, acordarea permisiunii în vederea desfășurării evenimentului nominalizat, precum și informarea despre măsurile ce urmează a fi realizate de CSM, cu indicarea detaliată a acțiunilor necesare de a fi respectate de organizator, în vederea protejării participanților la eveniment.

Potrivit avizului Agenției Naționale pentru Sănătate Publică nr. 01-14/5-3801 din 01 octombrie 2020, situația epidemiologică privind infecția COVID-19 în Republica Moldova, inclusiv în mun. Chișinău, era nefavorabilă, țara aflându-se în stadiul de răspândire pandemică cu tendință de creștere a numărului de cazuri noi, fiind inoportună desfășurarea ședinței extraordinare a Adunării Generale a Judecătorilor cu prezența judecătorilor din toate instanțelor judecătorești, precum și a reprezentanților autorităților publice, misiunilor diplomatice și mass-mediei.

Conform pct. 2 din Hotărârea Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică (CNESP în continuare) nr. 33 din 28 septembrie 2020 în mai multe unități administrativ-teritoriale, inclusiv în mun. Chișinău, pentru care a fost stabilit gradul de alertă „Cod Roșu”, a fost instituită, începând cu 01 octombrie 2020, stare de urgență în sănătate publică. Prin Hotărârea respectivă, Comisia națională extraordinară de sănătate publică a stabilit măsurile de prevenire și control a infecției COVID-19, aplicabile la nivel național, conform Anexei nr. 2 la Hotărâre.

În temeiul pct. 9 din Anexa nr. 2 la Hotărârea CNESP nr. 33 din 28 septembrie 2020 puteau fi organizate întruniri/reuniri în grup, cu participarea unui număr mai mic de 50 de persoane, cu respectarea măsurilor de sănătate publică și a Instrucțiunii privind prevenirea infecției COVID-19, conform Anexei nr. 1 la Hotărârea nr. 21 din 24 iulie 2020 a Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică.

Totodată, având în vedere convocarea Adunării Generale a Judecătorilor în perioada pandemiei provocate de infecția COVID-19 și confirmării în instanțele judecătorești a cazurilor de contaminare, mai mulți judecători și conducători ai instanțelor judecătorești au adresat Consiliului scrisori de informare privind activitatea acestor instanțe și propuneri privind amânarea ședinței Adunării Generale a Judecătorilor sau desfășurării acesteia într-un spațiu deschis.

Concomitent, subiectele incluse în Agendă impuneau prezența fizică și concentrarea judecătorilor un timp mai îndelungat în același spațiu. În aceste condiții, fiind extrem de dificilă respectarea măsurilor de prevenire și control a infecției COVID-19, stabilite de Comisia națională extraordinară de sănătate publică, inclusiv respectarea distanței și fluidizarea accesului persoanelor.

Examinând subiectul privind posibilitatea desfășurării Adunării Generale a Judecătorilor preconizate la 23 octombrie 2020, luând în considerare avizul Agenției

Naționale pentru Sănătate Publică, prevederile Hotărârii CNESP nr. 33 din 28 septembrie 2020, numărul mare al judecătorilor, invitațiilor și reprezentanților mass-media ce urmau să se prezinte la Adunarea Generală a Judecătorilor, solicitările conducătorilor instanțelor judecătorești privind amânarea Adunării, confirmarea cazurilor de contaminare în instanțele judecătorești, precum și numărul în creștere al cazurilor anunțate de autorități, în vederea prevenirii infectării participanților la eveniment și asigurării protecției sănătății acestora, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a considerat inoportună desfășurarea acesteia, iar prin Hotărârea nr. 291/25 din 3 octombrie 2020 a amânat desfășurarea ședinței extraordinare a Adunării Generale a Judecătorilor preconizate la 23 octombrie 2020, pentru o dată ulterioară ce va fi stabilită prin hotărâre a CSM.

➤ **Prezentarea Institutului Național al Justiției a propunerilor privind numărul de locuri ce vor fi scoase la concursul de admitere pentru formarea inițială a candidaților la funcția de judecător în anul următor.**

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (2) lit. d) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, CSM prezintă, anual, Institutului Național al Justiției propunerile privind numărul de locuri ce vor fi scoase la concursul de admitere pentru formarea inițială a candidaților la funcția de judecător în anul următor.

Analizând situația per sistem privind numărul posturilor vacant de judecător, numărul candidaților la funcția de judecător înregistrați în Lista candidaților la funcțiile vacante de judecător din Registrul participanților la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești și numărul judecătorilor ce urmau să demisioneze în următorii ani în temeiul atingerii plafonului de vârstă, Plenul CSM a adoptat Hotărârea nr. 118/10 din 26 mai 2020, propunând Institutului Național al Justiției să scoată la concurs 15 locuri pentru anul de studii 2021, în vederea formării inițiale a candidaților la funcția de judecător.

➤ **Prezentarea opiniei asupra planului de acțiuni privind formarea inițială și continuă a judecătorilor.**

Aplicând prevederile art. 4 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, ținând cont de competențele ce urmează a fi dezvoltate viitorilor judecători și procurori în procesul de instruire inițială, Plenul CSM a adoptat Hotărârea nr. 253/22 din 22 septembrie 2020, prin care a avizat proiectul Planului de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și procuror pentru perioada 12 octombrie 2020 – 12 aprilie 2022, cu propunerea privind includerea în materia de studiu a tematicii privind examinarea cauzelor cel mai frecvent atestate în practica judiciară; a cauzelor de mare actualitate practică și a celor care generează soluții divergente în practica judecătorească.

➤ **Delegarea judecătorilor pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire și deplasări în interes de serviciu.**

Conform art. 14 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii au dreptul să beneficieze de instruire continuă, fiind delegați în temeiul art. 4 alin. (2) lit. c²) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire și deplasări în interes de serviciu.

Astfel, Plenul CSM a adoptat 27 de hotărâri prin care a delegat judecători pentru participare la seminare, conferințe și alte activități.

➤ Examinarea contestațiilor asupra hotărârilor organelor specializate ale Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin art. 4 alin. (2) lit. e) și alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul a fost investit cu competența de a examina contestațiile asupra hotărârilor Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor, Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor și ale Colegiului disciplinar.

În anul 2020 Plenul CSM a examinat contestația depusă de un candidat la funcția de judecător împotriva hotărârii Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor, adoptate în anul 2019, fiind admisă, cu remiterea hotărârii spre reexaminare.

Totodată, Plenul CSM, examinând contestațiile asupra hotărârilor Colegiului disciplinar în privința acțiunilor unor judecători, a adoptat 11 hotărâri – 8 hotărâri prin care a respins contestațiile asupra hotărârilor Colegiului disciplinar adoptate în privința unor judecători și a doi ex-judecători, fiind menținute hotărârile Colegiului disciplinar; 2 hotărâri prin care au fost admise 2 contestații și adoptate alte hotărâri prin care s-a constatat comiterea de un judecător a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. i) și j) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, fiindu-i aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de "avertisment" și comiterea de alt judecător a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. b) și i) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, aplicându-i-se sancțiunea disciplinară sub formă de „mustrare”; o hotărâre prin care a acceptat demersul contestatarului de retragere a contestației împotriva hotărârii Colegiului disciplinar.

➤ Înaintarea propunerilor privind eliberarea din funcție a judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești.

Conform art. 25 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în cazul depunerii unei cereri de demisie judecătorul este eliberat din funcție de organul care l-a numit. Propunerea privind eliberarea judecătorului din funcție este înaintată de Consiliul Superior al Magistraturii Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului.

În conformitate cu art. 26 alin. (1) din Legea sus-menționată, se consideră demisie a judecătorului plecarea onorabilă a acestuia din funcție dacă, în exercițiul funcțiunii și în afara relațiilor de serviciu, el nu a comis fapte ce discreditează justiția sau compromit cinstea și demnitatea de judecător.

În temeiul acestor reglementări, Plenul CSM a adoptat 9 hotărâri, înaintând propuneri Președintelui Republicii Moldova și, după caz, Parlamentului Republicii Moldova privind eliberarea din funcție a 11 judecători – 8 judecători în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, 2 judecători în baza art. 25 alin. (1) lit. k) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului și 2 judecători în baza art. 25 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

Totodată, Plenul CSM a adoptat 2 hotărâri prin care a admis cererile a 2 judecători ce au solicitat retragerea cererilor de demisie.

➤ Examinarea, confirmarea și propunerea, proiectului bugetelor instanțelor judecătorești.

În baza art. 4 alin. (4) lit. c) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, CSM examinează, confirmă și propune, în modul stabilit de legislația în vigoare, proiectul bugetelor instanțelor judecătorești.

În vederea asigurării condițiilor necesare pentru înfăptuirea justiției, prin Hotărârea nr. 292/25 din 13 octombrie 2020 Plenul CSM a aprobat proiectele bugetelor instanțelor judecătorești pentru anul 2021 și estimările pentru anii 2022-2023, după cum urmează: anul 2021 în mărime de 452 960,7 mii lei, anul 2022, estimativ – 408042,9 mii lei, anul 2023, estimativ – 408042,9 mii lei.

Totodată, prin Hotărârea nr. 26/3 din 24 ianuarie 2020 Plenul CSM a propus Ministerului Finanțelor identificarea posibilităților de alocare Judecătoriei Drochia a mijloacelor financiare suplimentare în sumă de 296798,00 lei pentru efectuarea lucrărilor de reparație a sediului central, iar prin Hotărârea nr. 322/27 din 03 noiembrie 2020 alocarea mijloacelor financiare suplimentare Judecătoriei Bălți în sumă de 1883,0 mii lei pentru achitarea plăților salariale unui judecător restabilit în funcție.

În vederea realizării funcțiilor sale privind administrarea sistemului judecătoresc, Consiliul Superior al Magistraturii a întreprins și următoarele acțiuni.

Prin Hotărârea nr. 144/11 din 02 iunie 2020 Plenul CSM a desemnat membrii Consiliului Superior al Magistraturii responsabili de anumite domenii de activitate.

În scopul exercitării eficiente a atribuțiilor ce țin de autoadministrarea sistemului judecătoresc, având ca finalitate sporirea calității actului de înfăptuire a justiției, transparenței activității judiciare și credibilității societății civile în justiție, membrii CSM au fost desemnați responsabili de monitorizarea activității organelor subordonate CSM – Colegiul pentru evaluarea performanțelor judecătorilor, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor, Colegiul disciplinar, Inspekția judiciară.

Consiliul Superior al Magistraturii, în calitate de autoritate de autoadministrare judecătorească și garant al independenței autorității judecătorești, în virtutea competențelor conferite prin lege, a întreprins permanent măsurile de rigoare în vederea asigurării sistemului judecătoresc cu un corp de magistrați integri și profesioniști la înfăptuirea

justiției, care au asigurat respectarea drepturilor omului și soluționarea dosarelor în termene rezonabile.

Astfel, în contextul existenței în societate a unor probleme ce vizează sistemul judecătoresc și înfăptuirea justiției, membrii Consiliului Superior al Magistraturii au fost reconfirmați și desemnați responsabili de coordonarea următoarelor domenii de activitate:

- respectarea drepturilor omului;
- respectarea termenului rezonabil la examinarea cauzelor în instanțele judecătorești;
- traficul de ființe umane;
- prevenirea și combaterea violenței domestice;
- implementarea/Realizarea planurilor de acțiuni;
- administrarea instanțelor judecătorești;
- PIGD/Raportarea statistică;
- avizarea/modificarea cadrului legislativ.

Domeniile enumerate supra au o importanță sporită, constituind o permanentă preocupare atât pentru instituțiile statului, cât și pentru societate. În acest context, Consiliul Superior al Magistraturii și alte instituții ale statului au implementat măsuri legislative, structural-organizaționale, inclusiv de informare, pentru soluționarea problemelor puse în discuție, iar desemnarea membrilor CSM responsabili de domeniile vizate constituie o măsură suplimentară ce va asigura coordonarea acțiunilor cu alte instituții competente ale statului, cu reprezentanții societății civile, inclusiv mass-media, în vederea consolidării rezultatelor pozitive obținute ca urmare a măsurilor implementate anterior, fapt ce va contribui la conturarea noilor perspective de îmbunătățire a situației în domeniile de activitate indicate.

Apărarea onoarei și demnității magistraților

Independența individuală a judecătoului este garantată de independența sistemului judiciar în ansamblu. În acest sens, independența judecătorilor este un aspect fundamental al statului de drept. Aceasta îi este conferită magistratului în vederea protecției drepturilor persoanelor care se adresează în instanța de judecată pentru a li se face dreptate și constă în responsabilitatea judecătorului de a convinge prin adoptarea unor hotărâri argumentate la baza cărora sunt puse prevederile legale, constituind astfel un mijloc de asigurare și menținere a încrederei societății în sistemul judiciar.

Hotărârile instanțelor judecătorești se pronunță în numele legii, fiind executorii, iar afirmațiile nefondate privind ilegalitatea și netemeinicia acestora aduce atingere principiului independenței judecătorilor și a sistemului judecătoresc. În acest sens, părerea publică defavorabilă este justificată în cazul în care se bazează pe fapte reale, însă este inacceptabilă dacă se axează pe afirmații tendențioase, făcute în scopul discreditării judecătorilor sau autorității judecătorești.

Dispozițiile legale relevante cu privire la apărarea independenței justiției și reputației profesionale a magistraților sunt cuprinse în art. 11 alin. (1) lit. b) din aceeași Lege, iar membrii Consiliului Superior al Magistraturii sunt obligați să asigure ocrotirea drepturilor și libertăților magistraților, onoarei și demnității lor în condițiile legii.

Relevante sunt și dispozițiile art. 114 din Constituția Republicii Moldova, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești, iar, potrivit art. 1 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, puterea judecătorească se exercită numai prin instanța judecătorească în persoana judecătorului, care este investit constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii.

În temeiul art. 116 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 alin. (3) și (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii, iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare.

Totodată, art. 1 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 reglementează că CSM este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, fiind garantul independenței autorității judecătorești.

Consiliul Superior al Magistraturii, în calitate de garant al independenței justiției ce apără corpul magistraților împotriva oricăror acte care aduc atingere independenței, imparțialității și reputației profesionale ale acestora, examinând cererile magistraților, reacționează prompt la declarațiile ce lezează prestigiul justiției și reputația profesională a judecătorilor.

Astfel, prin prisma prevederilor legale antereferite pe parcursul anului 2020, CSM a examinat 3 cereri, având ca obiect apărarea reputației sistemului judiciar în ansamblul.

Prezentăm, în cele ce urmează, hotărârile pronunțate în cursul anului 2020, având ca obiect apărarea independenței sistemului judiciar în ansamblul său, respectiv, apărarea reputației profesionale a independenței sau imparțialității judecătorilor:

Prin Hotărârea nr. 95/9 din 12 mai 2020, Consiliul Superior al Magistraturii a condamnat orice imixtiune, influență directă sau indirectă, amenințări, presiuni în activitatea judecătorului făcând apel către toate organele de drept referitor la consolidarea și neadmiterea pe viitor a oricăror imixtiuni în exercitarea actului de justiție.

Astfel, potrivit Hotărârii vizate, un grup de judecători de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, au depus în adresa Consiliului Superior al Magistraturii o adresare, prin care a fost solicitată luarea măsurilor în vederea asigurării principiului independenței judecătorului, fără influențe externe, sugestii, presiuni, amenințări și fără niciun amestec, direct sau indirect, în sistemul judiciar. Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 413/31 din 10 decembrie 2020 s-a luat act de adresarea acestora fiind remisă Inspecției judiciare pentru verificarea circumstanțelor invocate cu întocmirea unei note informative.

În contextul informațiilor prezentate, Inspecția judiciară a concluzionat că, se prezumă o bănuială rezonabilă de imixtiune a structurilor organelor procuraturii în activitatea unor magistrați.

Examinând materialele prezentate, CSM a specificat că, un sistem judecătoresc independent constituie temelia indispensabilă a statului de drept, pentru a garanta respectarea, ocrotirea și realizarea drepturilor omului și accesul la justiție pentru persoanele ale căror drepturi au fost încălcate. Astfel, judecătorii nu pot fi constrânși să-și exercite atribuțiile sub amenințarea unei sancțiuni, fapt care poate influența în mod nefavorabil asupra hotărârilor ce urmează a fi adoptate.

Prin Hotărârea nr. 110/9 din 12 mai 2020, CSM a luat act de demersul judecătorului Liliana Catan de la Curtea Supremă de Justiție, referitor la apărarea prestigiului justiției și reputației profesionale și a sesizat Consiliul de presă asupra verificării respectării normelor deontologice în articolele publicate de către portalul de știri www.deschide.md care au fost constatate, referitor la apărarea prestigiului justiției și reputației profesionale.

Examinând solicitarea magistratului Liliana Catan de la Curtea Supremă de Justiție, Plenul CSM a constatat că, articolul publicat de portalul de știri www.deschide.md intitulat „*Platon se pregătește de libertate. Pune presiuni și „investește” milioane euro în sistemul judecătoresc pentru eliberarea sa*” a fost preluat de site-ul www.publika.md. Astfel, prin informațiile mediatizate în articolele menționate supra se aduc acuzații grave judecătorului Liliana Catan, precum că a adoptat la comandă unele hotărâri politice pe cazul lui Platon Veaceslav.

Aceste acuzații lezează atât onoarea, demnitatea și reputația profesională a judecătorului Liliana Catan, cât și imaginea autorității judecătorești în ansamblu, generând suspiciuni asupra independenței și imparțialității judecătorului la îndeplinirea justiției și afectând încrederea publicului în actul de justiție.

Prin Hotărârea nr. 134/10 din 26 mai 2020, CSM a luat act de sesizarea judecătorului Ghenadie Pavliuc de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, referitor la

apărarea prestigiului justiției și reputației profesionale și a solicitat exponenților politici prudență în discursurile publice în adresa sistemului judecătoresc.

Examinând cererea magistratului, CSM a menționat că, potrivit legislației în vigoare constituie probă orice element de fapt concret, susceptibil a fi susținut care servește la constatarea existenței sau inexistenței unei acțiuni incriminate. Or, veridicitatea unor afirmații necesită a fi bazată pe un cumul de probabilități ce pot confirma sau infirma acuzațiile aduse funcționarilor.

Totodată, Plenul CSM a precificat că este neîndoielnic faptul că dreptul la liberă exprimare trebuie exercitat cu bună-credință și potrivit finalității recunoscute de lege, însă limitele libertății de exprimare prin presă nu trebuie interpretate în sens restrictiv, astfel încât să se răsfrângă negativ asupra dreptului la informare al cetățeanului

Subsisiar, la caz, CSM a evidențiat, prevederile articolului 6 din Constituția Republicii Moldova care reglementează principiul separației și colaborării puterilor, potrivit căruia în Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, conform prevederilor Constituției. Astfel, în corespundere cu prevederile constituționale, cele trei puteri, trebuie să respecte nu doar principiul separării, ci și cel al colaborării în exercitarea prerogativelor ce le revin, interacționând pentru realizarea unor obiective de interes general ce urmărește binele comun prin stabilirea unor relații de ajutor reciproc, de conlucrare, de interdependență, iar buna funcționare a acestui principiu reprezintă fundamentul statului de drept.

Prin Hotărârea nr. 181 din 07 iulie 2020, Plenul CSM respins cererea judecătorului Alexei Paniș de la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin care a solicitat intervenția Consiliului Superior al Magistraturii în calitate de garant al independenței autorității judecătorești, în vederea excluderii imixtiunii factorilor externi în procesul de înfăptuire a justiției.

Examinând cererea depusă, CSM a constatat că la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, de către una dintre părți pe un dosar examinat de magistrat, a fost formulată o cerere prin care s-a solicitat constatarea existenței faptei de discriminare în acțiunile judecătorului Alexei Paniș de la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, la examinarea cauzei respective.

În acest context este de menționat că, plângerea vizată în privința judecătorului Alexei Paniș privind pretinsa discriminare, a fost depusa la Consiliul după emiterea hotărârii din 31 ianuarie 2020.

Totodată, Plenul a menționat că, potrivit art. 11 alin. (1) din Legea nr.121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității este un organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, instituit în scopul asigurării protecției împotriva discriminării și al asigurării egalității tuturor persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării. Consiliul conform competențelor atribuite, acționează în condiții de imparțialitate și independență față de autoritățile publice.

Având în examinare plângerea depusă, Consiliul prin lege a fost obligat să solicite explicații de la persoanele despre care se presupune că au comis fapte discriminatorii. Aceste explicații în ansamblu cu alte probe, sunt necesare pentru a constata existența sau lipsa faptei discriminatorii și argumentele ce stau la baza acesteia, drept urmare Consiliul urmând să adopte o decizie motivată cu caracter de act administrativ ce poate fi contestat în ordinea stabilită de lege de către persoanele ale căror drepturi vor fi atinse.

Drept consecință, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a conchis că acțiunile întreprinse de către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, nu pot fi calificate ca imixtiune a factorilor externi în procesul de înfăptuire a justiției, motiv din care sesizarea judecătorului Alexei Paniș urmează a fi respinsă.

Prin prisma competențelor strict determinate Consiliul Superior al Magistraturii a concluzionat că nu poate să-și aroge dreptul de a se pronunța în privința circumstanțelor invocate de judecătorul Alexei Paniș, acest drept aparținând Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, cât și instanțelor de judecată.

Gestionarea carierei profesionale a judecătorilor

Competențele Consiliului Superior al judecătorilor în domeniul de gestionare a carierei judecătorilor sunt enumerate în art. 4 alin. (1) din Legea nr 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii

Numirea judecătorilor în funcție în anul 2020

Potrivit prevederilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Magistraturii, în urma selectării candidaților prin concurs, propune Președintelui Republicii Moldova numirea acestora în funcția de judecător, pe un termen de 5 ani.

Art.6 alin.(1) din Legea nr.544 din 20 iulie 1996 stipulează condițiile pe care trebuie să le întrunească persoana care dorește să candideze la funcția vacantă de judecător, totodată, face referire și la categoriile de persoane care pot pretinde la aceste funcții.

Astfel, în anul 2020, procedurile de concurs au derulat cu respectarea principiilor de competiție deschisă și transparență, conform reglementărilor stabilite de actele normative corespunzătoare:

- Legea nr.544 din 20 iulie 1996 cu privire la statutul judecătorului;
- Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii;
- Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru suplinirea funcțiilor de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 612/29 din 20 decembrie 2018.

În conformitate cu prevederile art. 9 alin. (1)-(4) din Legea cu privire la statutul judecătorului, funcțiile de judecător sunt ocupate în bază de concurs, organizat de Consiliul Superior al Magistraturii, conform Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru suplinirea funcțiilor de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 612/29 din 20 decembrie 2018, de regulă, de două ori pe an, publicând în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în mass-media și pe pagina sa web, anunțul privind lansarea concursului pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător.

Condiția obligatorie de aplicare la concurs pentru toate categoriile de beneficiari este înscrierea în Registrul participanților la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești (în continuare Registru) și care au informat în scris Secretariatul despre participarea sau despre refuzul de a participa la concurs, în temeiul pct.1.6 din Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru suplinirea funcțiilor de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești.

După finalizarea acestor proceduri, respectând reglementările legislației în vigoare, în anul 2020 Plenul Consiliului a propus Președintelui Republicii Moldova 16 candidați pentru numirea în funcția de judecător.

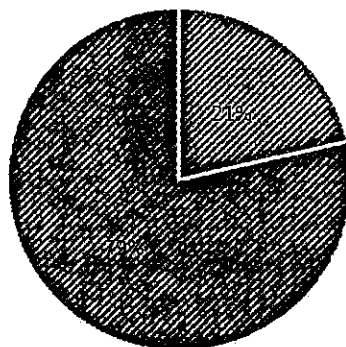
Respectiv, din 16 candidați propuși de Plenul CSM Președintelui Republicii Moldova pentru numirea în funcția de judecător pe un termen de 5 ani - 14 au fost desemnați în funcție, iar două candidaturi au fost respinse.

După emiterea decretelor Președintelui Republicii Moldova de numire în funcție - 14 judecători au depus jurământul, potrivit art. 12 din Legea cu privire la statutul judecătorului, în fața CSM, fiind asigurată solemnitatea și transparența prevederii enunțate supra.

Din numărul total de judecători numiți în funcția de judecător pe un termen de 5 ani în anul 2020 - 3 au fost din rândul absolvenților Institutului Național al Justiției, iar 11 în baza vechimii în muncă.

JUDECĂTORI NOU NUMIȚI ÎN FUNCȚIE - ÎN ANUL 2020

■ Absolvenți INJ ■ În baza vechimii în muncă

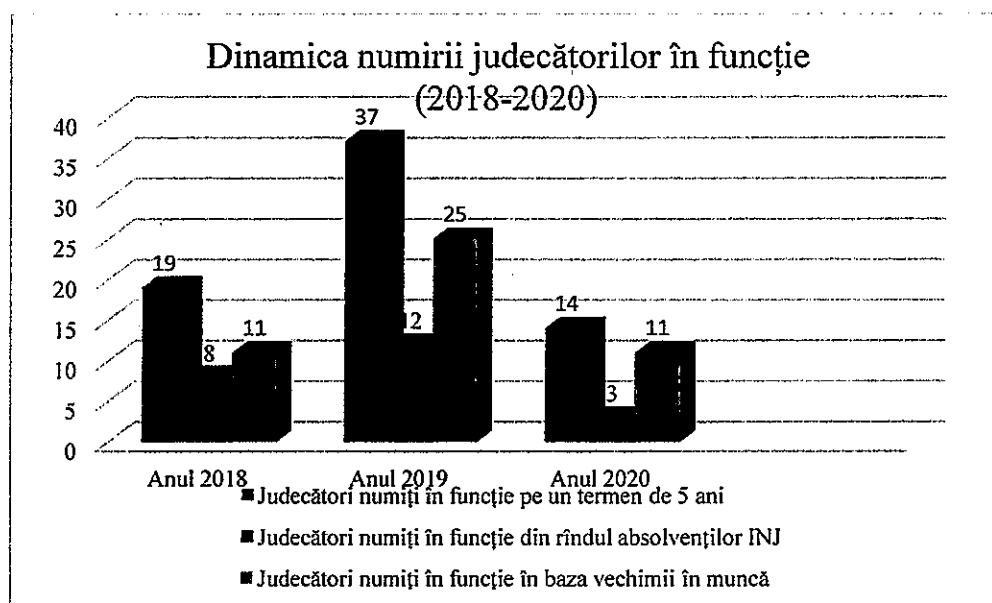

Lista judecătorilor nou-numiți în funcție în anul 2020

Nr.	Numele, prenumele judecătorului	Instanța în care a fost numit	Decretul
1.	Caranțeanu Rodica I. Udrea	Judecătoria Comana	1799-VIII din 30.09.2020
2.	Cazacioc Andrei	Judecătoria Edineț	1799-VIII din 30.09.2020
3.	Cazacu Dorina	Judecătoria Bălți	1799-VIII din 30.09.2020
4.	Cusnir Svetlana	Judecătoria Chișinău	1799-VIII din 30.09.2020
5.	Dodon Ion	Judecătoria Cătușeni	1799-VIII din 30.09.2020
6.	Hanganu Mariana	Judecătoria Comrat	1799-VIII din 30.09.2020
7.	Munteanu Valeriu	Judecătoria Comana	1799-VIII din 30.09.2020
8.	Popescu Lina	Judecătoria Soroca	1799-VIII din 30.09.2020
9.	Popescu Marcel	Judecătoria Bălți	1799-VIII din 30.09.2020
10.	Rau Stanislav	Judecătoria Comrat	1799-VIII din 30.09.2020
11.	Rusu Natalia	Judecătoria Chișinău	1799-VIII din 30.09.2020
12.	Scipencu Andrei	Judecătoria Cahul	1799-VIII din 30.09.2020
13.	Corlăceanu Diana	Judecătoria Hîncești	1802-VIII din 30.09.2020
14.	Poma Natalia	Judecătoria Bălți	1827-VIII din 02.11.2020

Analizând comparativ numărul judecătorilor numiți în anul 2020, se atestă o scădere ce a fost generată de măsurile adoptate la nivel global pentru prevenirea răspândirii infecției provocate de coronavirusul SARS-CoV-2.

Astfel, în anul 2019, pe un termen de 5 ani au fost numiți în diferite instanțe judecătorești, 37 de candidați, dintre care 12 au fost selectați din rândurile absolvenților Institutului National al Justiției, iar 25 din rândul candidaților participanți la concursul pentru accederea la funcția de judecător în baza vechimii în muncă, prevăzute de legislația în vigoare.

Promovarea judecătorilor în anul 2020

În conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995, cariera judecătorilor presupune promovarea în funcția de judecător la o instanță superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță și transferarea judecătorului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară.

Promovarea judecătorilor se face numai prin concurs organizat de CSM, în limita posturilor vacante existente în instanțele judecătorești.

Pentru buna desfășurare a activității instanțelor judecătorești prin asigurarea necesarului de cadre experimentate, la fel ca în anii precedenți, în 2020 unul dintre principalele obiective ale Consiliului Superior al Magistraturii l-a constituit organizarea concursurilor și a procedurilor de selectare a judecătorilor pentru suplinirea funcțiilor vacante.

Potrivit art. 20² alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995, judecătorii care solicită promovarea într-o instanță judecătorească ierarhic superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești sau transferul în altă instanță judecătorească de același nivel sau într-o instanță judecătorească inferioară se includ în listele specificate la art.6² alin.(2) lit. b)–d), care sunt parte integrantă a Registrului.

În anul 2020 au derulat mai multe concursuri, anunțate pentru judecătorii înscrși în Listele corespunzătoare din Registru, pentru suplinirea unităților vacante.

Totodată, este inerent a specifica că pe parcursul anului 2020, Consiliul Superior al Magistraturii a desfășurat mai multe concursuri privind promovarea judecătorilor în funcție administrativă, precum și în funcția de judecător la o instanță ierarhic superioară, în urma cărora Plenul CSM a propus Președintelui RM, sau, după caz, Parlamentului RM, numirea candidaților selectați în funcțiile vacante.

Astfel, în rezultatul concursurilor desfășurate, Plenul CSM a propus Președintelui RM/Parlamentului RM numirea a 6 judecători în funcție administrativă și a 10 judecători în funcție la o instanță ierarhic superioară, dintre care doar 8 judecători au fost numiți în funcțiile propuse, iar în privința a 8 candidaturi Președintele RM sau Parlamentul RM urmează să se pronunțe, or, până la sfârșitul perioadei de raportare judecătorii nu au fost numiți în funcțiile propuse.

În conformitate cu art. 19 al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, cu completările și modificările ulterioare, Plenul Consiliului înaintează propuneri Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului, referitor la numirea în funcția de judecător, președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești. Fiind respectate aceste reglementări, pe parcursul anului de referință, Președintele Republicii Moldova, la propunerea CSM, a numit în funcții administrative 4 judecători, dintre care, 1 în funcția de președinte al instanței și 3 în funcția de vicepreședinte.

Lista judecătorilor promovați în funcții administrative în anul 2020

<i>Nr.</i>	<i>Numele, prenumele judecătorului</i>	<i>Instanța în care a fost numit în funcție</i>	<i>Funcția</i>	<i>Decretul Președintelui Republicii Moldova</i>
2.	Talpa Ion	Curtea de Apel Bălți	Vicepreședinte	nr. 1624-VIII din 26 iunie 2020

Drept urmare a desfășurării concursurilor anunțate de Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea acestuia, au fost promovați în funcția de judecător la o instanță ierarhic superioară, 4 judecători, fiind numiți prin decretele Președintelui Republicii Moldova.

Lista judecătorilor promovați în funcție la o instanță ierarhic superioară în anul 2020

<i>Nr.</i>	<i>Numele, prenumele judecătorului</i>	<i>Instanța în care a activat</i>	<i>Instanța în care a fost promovat</i>	<i>Decretul Președintelui Republicii Moldova</i>
1.	Chibrușca Igor	Judecătoria Strășeni	Curtea de Apel Chișinău	nr. 1630-VIII din 20 iunie 2020
2.	Băbălău Denis	Judecătoria Chișinău	Curtea de Apel Chișinău	nr. 1844-VIII din 19 noiembrie 2020
3.	Dutghiu Dorin	Judecătoria Chișinău	Curtea de Apel Chișinău	nr. 1844-VIII din 19 noiembrie 2020
4.	Pulbere Ruxanda	Judecătoria Chișinău	Curtea de Apel Chișinău	nr. 1847-VIII din 20 noiembrie 2020

În conformitate cu alin. (1) al art. 4 din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, cu completările și modificările ulterioare, în vederea exercitării funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii înaintea propunerii Președintelui Republicii Moldova sau Parlamentului, privind promovarea la o instanță superioară și transferare la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară.

Conform art. 20 al Legii 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorii pot solicita transferarea la o instanță de același nivel doar după expirarea a 5 ani de la numirea în funcție, iar judecătorii care dețin funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești pot solicita transferarea la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară doar după expirarea mandatelor respective sau revocarea din funcție.

Respectând prevederile menționate, pe parcursul anului 2020 a fost transferat la o instanță de același nivel 1 judecător - cu 6 judecători mai puțin decât în anul precedent.

Lista judecătorilor transferați în funcție la instanță de același nivel în 2020

<i>Numele, prenumele judecătorului</i>	<i>Instanța în care a activat</i>	<i>Instanța în care a fost transferat</i>	<i>Decretul Președintelui Republicii Moldova</i>
Tîbîrnă Ina	Judecătoria Anenii-Noi	Judecătoria Căușeni	nr. 1725-VIII din 11 august 2020

Examinând sub aspect comparativ numărul judecătorilor transferați la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, menționăm că în perioada 2019-2020, în acest sens se atestă o descreștere. Astfel, în 2019 au fost transferați 7 judecători, pe când în 2020 – 1 judecător.

Judecători demisionați/eliberați din funcție în anul 2020

Dreptul la demisie este un drept stabilit de legislație pentru judecători în mod egal cu alte categorii profesionale.

În acord cu prevederile art. 25 și 26 ale Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, în decursul anului 2020 au fost eliberați din funcție - 11 judecători pentru următoarele motive: 8 judecători - prin demisie, în baza cererii depuse din proprie inițiativă, 1 judecător - în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, iar 2 judecători în legătură cu expirarea împuternicirilor în legătură cu nenumirea judecătorului până la atingerea plafonului de vârstă.

Lista judecătorilor eliberați din funcție în anul 2020

<i>Nr.</i>	<i>Numele, pPrenumele</i>	<i>Instanța</i>	<i>Actul normativ</i>	<i>Legea nr. 544-XIII din 20.07.1995</i>
1.	Caitaz Svetlana	Judecătoria Cahul	DP Nr. 1456-VIII din 18.02.2020	art. 25 alin.(1) lit. a)
2.	Stihi Vasile	Judecătoria Orhei	DP Nr. 15349-VIII din 27.03.2020	art. 25 alin.(1) lit. k) și art. 26
3.	Danilov Aliona	Curtea de Apel Chișinău	DP Nr. 1555-VIII din 30.04.2020	art. 25 alin.(1) lit. a) și art. 26

4.	Pleşca Ion	Curtea de Apel Chişinău	DP Nr 1562-VIII din 11.05.2020	art. 25, alin. (1), lit. a) şi art. 26
5.	Iurie Melinteanu	Curtea de Apel Chişinău	DP Nr. 1563-VIII din 11.05.2020	art. 25 alin.(1) lit. a)
6.	Iftodi Maria	Judecătoria Edineţ	DP Nr. 1564-VIII din 11.05.2020	art. 25, alin. (1), lit. a) şi art. 26
7.	Murguleţ Mihai	Judecătoria Chişinău	DP Nr. 1565-VIII din 11.05.2020	art. 25, alin. (1), lit. k)
8.	Moldovan Sveatoslav	Curtea Supremă de Justiţie	HP nr. 73 din 21.05.2020	art. 25, alin. (1), lit. a) şi art. 26
9.	Gheorghe Burdujan	Judecătoria Cimişlia	DP Nr. 1726-VII din 11.08.2020	art. 25, alin. (1), lit. a) şi art. 26
10.	Nicorici Marcela	Judecătoria Soroca	DP Nr. 1742-VII din 01.09.2020	art. 25, alin. (1), lit. k) şi art. 26
11.	Bulgac Lidia	Curtea de Apel Chişinău	DP Nr. 1751-VII din 09.09.2020	art. 25, alin. (1), lit. a) şi art. 26

Analizând comparativ numărul judecătorilor eliberaţi din funcţie în perioada anilor 2018-2020, menţionăm faptul că în acest sens se atestă o descreştere. Astfel, în 2018 au fost eliberaţi din funcţie 28 de judecători, iar pe parcursul anului 2019 - 19 judecători.

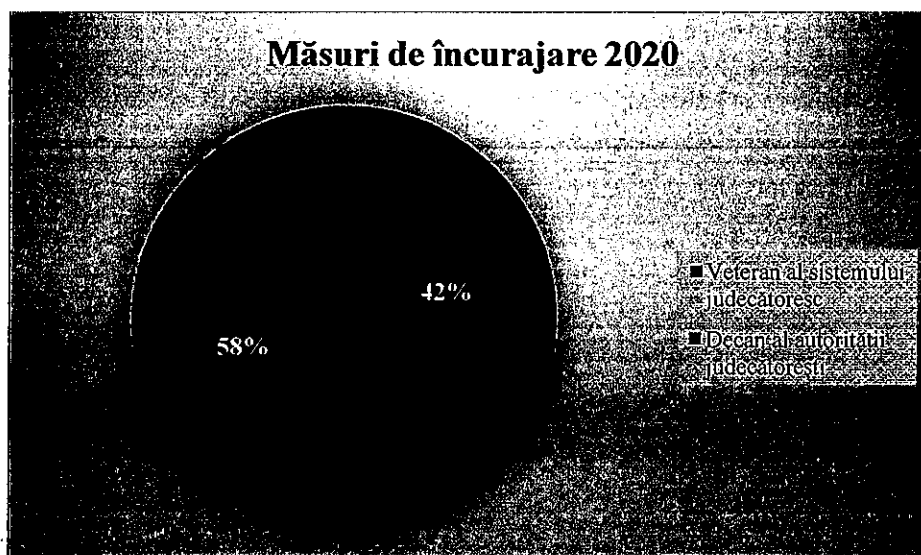
Instrumente de motivare aferente activităţii magistraţilor

Conform Legii nr. 544 din 20 iulie 1995, judecătorii pot fi încurajaţi pentru îndeplinirea exemplară a atribuţiilor de serviciu, aplicând măsuri de încurajare a creşterii profesionalismului şi autorităţii corpului judecătoresc, stimulării morale şi materiale a muncii judecătorului.

Potrivit art. 4 alin. (1), lit. f) al Legii nr. 947 din 19 iulie 1996, Consiliul Superior al Magistraturii este în drept să aplice măsuri de încurajare judecătorilor.

În acest sens, pe parcursul anului 2020 în privinţa mai multor judecători de la instanţele judecătoreşti de toate nivelurile au fost înaintate propuneri pentru conferirea titlurilor onorifice „Decan al autorităţii judecătoreşti” şi „Veteran al sistemului judecătoresc”.

Examinând propunerile înaintate, Consiliul Superior al Magistraturii a conferit titluri onorifice judecătorilor, care pe parcursul activității la înfăptuirea actului de justiție au manifestat o înaltă calificare, cunoștințe profunde în domeniul de specialitate, verticalitate, imparțialitate, obiectivitate și exigență în muncă. Din numărul total de 24 de magistrați cărora le-au fost conferite titluri onorifice, 14 judecători s-au învrednicit cu titlul onorific „Decan al autorității judecătorești”, iar 10 magistrați cu titlul onorific „Veteran al sistemului judecătoresc”.

Potrivit art.13¹ din Legea nr.544/20.07.1995 cu privire la statutul judecătorului și pct. 3 și 4 din Regulamentul cu privire la conferirea gradelor de calificare judecătorilor, Consiliul Superior al Magistraturii conferă judecătorilor grade de calificare, ce au un caracter onorific și reflectă aprecierea rezultatelor activității, a calității actelor de justiție adoptate, a nivelului de profesionalism și de comportament ale judecătorului.

Măsurile de încurajare se aplică judecătorilor prin Hotărârea Plenului CSM, în baza criteriilor stabilite prin Regulamentul cu privire la conferirea gradelor de calificare judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 534/18 din 17 ianuarie 2014.

Luând în considerație rezultatele activității desfășurate, pe parcursul anului 2020 Plenul CSM a emis 14 hotărâri prin care la 52 de judecători li s-au atribuit grade de calificare, și anume:

- Gradul I (întâi)** de calificare -1 magistrat de la Curtea de Apel Bălți;
- Gradul II (doi)** de calificare -10 magistrați de la Curtea de Apel Chișinău;
- Gradul III (trei)** de calificare - 3 judecători de la Curtea de Apel Chișinău, unul de la Curtea de Apel Bălți și 5 de la Judecătoria Chișinău;
- Gradul IV (patru)** de calificare - 1 magistrat de la Judecătoria Soroca, 1 magistrat de la Judecătoria Comrat și 1 magistrat de la Judecătoria Chișinău;
- Gradul V (cinci)** de calificare -18 magistrați de la judecătoriile Chișinău, 4 de la Judecătoria Orhei și câte 1 magistrat de la Judecătoria Drochia, Bălți, Ungheni, Edineț, Anenii Noi, Cahul și Comrat.

Pregătirea și perfecționarea profesională a judecătorilor

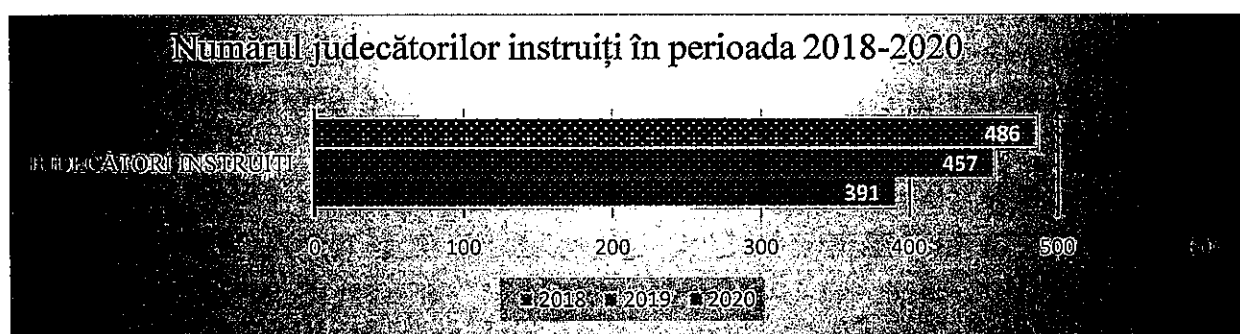
Punând în valoare importanța procedurii de formare continuă, Consiliul Superior al Magistraturii reține că organizarea la nivel înalt a acestei activități este esențială pentru asigurarea pregătirii eficiente, de calitate a judecătorilor, astfel încât să se răspundă necesităților sistemului judecătoresc și să ofere acestuia cadre profesionale.

CSM remarcă că în contextul pandemiei declarate și al măsurilor adoptate la nivel global pentru prevenirea răspândirii infecției cu coronavirusul SARS-CoV-2, pe parcursul anului 2020, a fost asigurată continuitatea programelor de formare, prin adaptarea activităților, instrumentelor și metodologiilor de formare la specificul impus de formarea în mediul on-line. Or, formarea continuă a magistraților constituie o garanție la înfăptuirea justiției în mod independent, imparțial și profesionist. Responsabilitatea pentru formarea profesională continuă a judecătorilor îi revine atât Consiliului Superior al Magistraturii, cât și Institutului Național al Justiției.

Planurile calendaristice modulare de formare profesională a judecătorilor pentru semestrele I și II ale anului 2020 au fost aprobate prin Hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 450/33 din 24 decembrie 2019 și nr. 245/21 din 08 septembrie 2020.

Astfel, conform Planurilor modulare de formare continuă, coordonate cu Consiliul Superior al Magistraturii, pe parcursul anului 2020 au fost instruiți și certificați aproximativ 391 de judecători, care au participat la 273 de cursuri, mese rotunde, seminare și alte întruniri.

Informația privind numărul de judecători instruiți în perioada 2018-2020 este prezentată în diagrama de mai jos.

Potrivit art. 19 alin. (1) din Legea privind Institutul Național al Justiției, judecătorii au dreptul la formare continuă, prin selectarea temelor din Planul calendaristic, și necesită să acumuleze un număr de cel puțin 40 de ore anual.

Astfel, din numărul total de judecători instruiți în anul de referință, 114 judecători au acumulat un număr de până la 40 de ore, iar 277 de judecători au acumulat un număr egal

sau mai mare de 40 de ore la seminarele organizate, conform Planului calendaristic modular de formare continuă pentru semestrele I și II.

FRECVENȚA JUDECĂTORILOR INSTRUIȚI ÎN CADRUL CURSURILOR DE FORMARE CONTINUĂ ÎN ANUL 2020

391

206

114

-1

Activitatea de contencios în perioada anului 2020

Conform prevederilor art. 191 alin. (1), (3) și (5) din Codul administrativ, *judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii sunt soluționate în primă instanță de Curtea de Apel Chișinău, iar Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor și încheierilor curții de apel, pe acest gen de cauze.*

Totodată, potrivit prevederilor art.196 alin.(1) Cod administrativ, *acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată, în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel.*

În conformitate cu prevederile precitate, pe perioada anului 2020, cu participarea Consiliului Superior al Magistraturii în calitate de parte în proces (*reclamant, pârât, persoană terță/intervenient accesoriu sau recurent, intimat*) pe rolul instanțelor de judecată s-au judecat **97 de cauze**, dintre care **40 de cauze** au fost finalizate (prin adoptarea deciziilor irevocabile și prin necontestare), iar alte **57 de cauze** se află în proces de examinare.

Din cele 40 de cauze finalizate, 15 cauze au fost intentate în anul 2020, iar celelalte cauze au fost intentate în perioada anilor 2016-2019, dintre care din 2016 - 1 cauza, 2017 - 1 cauza, 2018 - 3 cauze și 2019 - 20 de cauze.

Urmează a fi precizat și faptul că, din cele 40 de cauze examinate, **33 de acțiuni** ale reclamantilor depuse împotriva Consiliului Superior al Magistraturii au fost *respinse sau declarate inadmisibile*, dintre care prezintă relevanță următoarele:

- acțiunea în contencios administrativ, la cererile de chemare în judecată depuse de Gheorghe Marchitan, Valeriu Gîscă, Gheorghe Gorun, Sergiu Lebediuc, Serghei Gubenco, Aurica Us, Ștefan Niță, Iurie Hîrbu, Mihail Moraru, Garri Bivol, Ghenadie Bîrnaz, Serghei Popovici, Igor Vornicescu, Liliana Andriaș și Victor Orîndaș împotriva CSM și terțului Procuratura Generală cu privire la anularea Hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii nr. 607/25 și nr. 608/25 din 20 septembrie 2016, nr. 622/26 din 28 septembrie 2016 și nr. 623/26 din 29 septembrie 2016, constatarea încălcării art. 6 & 1 CEDO;

- acțiunea în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Liubovi Brînză împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la anularea Hotărârii CSM nr.454/22, prin care a admis sesizarea Procurorului General, referitoare la eliberarea acordului pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ouș Ludmila împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la anularea Hotărârii Plenului CSM Nr.583/27 din 11 decembrie 2018 referitoare la eliberarea acordului la pornirea urmăririi penale;

- acțiunea în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Arnăuț împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la anularea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 812/36 din 12 decembrie 2017 cu privire la examinarea în ședință închisă a demersului Procurorului General, Eduard Harunjen, referitor la suspendarea din funcție a judecătorului Arnăuț Sergiu și cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 813/36 din 12 decembrie 2017 cu privire la admiterea demersului Procurorului General, Eduard Harunjen, privind suspendarea din funcție;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Procurorul General al Republicii Moldova, Eduard Harunjen, împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, intervenient accesoriu Victor Sandu, cu privire la contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 3/1 din 15 ianuarie 2019 cu privire la examinarea contestației depuse de Procurorul General împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr.9/8 din 12 octombrie 2018;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Popovici împotriva Judecătoriei Comrat, intervenient accesoriu Consiliul Superior al Magistraturii privind dezacordul de a calcula și achita salariul

lunar pentru funcția de judecător;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Caraman împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoană terță Alexandru Motricală cu privire la anularea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 260/15 din 9 iulie 2019 și obligarea emiterii unui act administrativ;

- cererea de revizuire depusă de Lilia Vasilevici în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Liliei Vasilevici împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și Colegiului disciplinar cu privire la anularea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 135/7 din 3 martie 2015, Hotărârii Colegiului Disciplinar nr. 6/1 din 30 ianuarie 2015 și clasarea procedurii disciplinare în privința judecătorului Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Lilia Vasilevici;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Guzun Corneliu, Dodon Viorica, Avasiloaie Tatiana, Secrieru Iraida, Țurcan Olesea, Ciobanu Galina, Chisilița Violeta, Gandrabur Marcel, Holevițaia Liudmila, Paniș Alexei, Cazacu Grigorii împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, persoane terțe Tudor Stambol, Georgeta Grozav, Alina Balan, Vadim Belous, Dorin Dulghieru, Serghei Dimitriu și Galina Vavrin cu privire la anularea Hotărârii nr.390/25 din 24 octombrie 2019 cu privire la cererile unor președinți și vicepreședinți ai instanțelor judecătorești, referitor la acordarea concediului de odihnă anual; Hotărârii nr. 381/25 din 24 octombrie 2019 cu privire la cererea judecătorului Tudor Stambol de la Judecătoria Chișinău, referitor la anularea suspendării din funcție; Hotărârii nr. 382/25 din 24 octombrie 2019 cu privire la cererea judecătorului Georgeta Grozav de la Judecătoria Chișinău, referitor la anularea suspendării din funcție; hotărârii nr. 383/25 din 24 octombrie 2019 cu privire la cererea judecătorului Alina Balan de la Judecătoria Orhei, referitor la anularea suspendării din funcție; Hotărârii nr. 387/25 din 24 octombrie 2019 cu privire la aprobarea unor dispoziții emise de Președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii; Hotărârii nr. 388/25 din 24 octombrie 2019 cu privire la cererile unor judecători/candidați la funcția de judecător de remitere a materialelor Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor pentru o eventuală promovare/numire în funcție; Hotărârii nr. 389/25 din 24 octombrie 2019 cu privire la demersul președintelui interimar al Judecătoriei Soroca, Vadim Belous, referitor la desemnarea unui judecător pentru exercitarea atribuțiilor președintelui instanței în perioada concediului de odihnă anual al acestuia, și a operațiunii administrative de convocare a ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii la data de 24 octombrie 2019;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de către Guzun Corneliu, Dodon Viorica, Avasiloaie Tatiana, Secrieru Iraida, Țurcan Olesea, Ciobanu Galina, Chisilița Violeta, Gandrabur Marcel, Holevițaia Liudmila, Paniș Alexei, Cazacu Grigorii împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind anularea

operațiunii administrative de convocare a ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii (extraordinară) nr. 26 din 01 noiembrie 2019, de către membrul și președintele interimar al CSM, judecătorul Dorel Musteață;

- cererea de revizuire declarată de către Victor Orîndaș, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Victor Orîndaș împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 392/17 din 31 mai 2016, readucerea părților în situația anterioară încălcării dreptului și încetării hărțuirii la locul de muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Pavliuc Ghenadie către Consiliul Superior al Magistraturii, persoane terțe Luiza Gafton, Guzun Maria, Dașchevici Grigore, privind anularea pct. 402 din Regulamentul cu privire la funcționarea Adunării Generale a Judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor nr 1 din 23.11.2012, constatarea nulității hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 490/23 din 06 noiembrie 2018 cu privire la detașarea judecătorului Luiza Gafton de la Curtea Supremă de Justiție în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Orîndaș împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii Consiliul Superior al Magistraturii din 24 decembrie 2019 privind respingerea cererii de revizuire depusă de ex-judecătorul Victor Orîndaș împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii nr. 392/17 și 393/17 din 31 mai 2016 și returnarea cererii de revizuire, pentru a fi examinată de o nouă componentă a Consiliului Superior al Magistraturii după revocarea membrilor numiți și alegerea unor noi membri de către Adunarea Generală a Judecătorilor;

În acest context, urmează a fi accentuat și faptul că, **6 acțiuni** ale reclamantilor depuse împotriva Consiliului Superior al Magistraturii au fost *admise*, și anume:

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Pitic și Viorica Mihaila împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 298/17 din 23 iulie 2019 în partea revocării din funcția de membru al Consiliului Institutului Național al Justiției a judecătorilor Mariana Pitic și Viorica Mihaila și în partea anunțării concursului pentru suplinirea a 2 funcții vacante de membru al Institutului Național al Justiției;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ursu Alina împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea pct. 3 al Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 312/18 din 30 iulie 2019 și obligarea emiterii unui act administrativ favorabil;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ghenadie Pavliuc împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea hotărârii CSM nr.298/17 din 23.07.2019 în partea ce ține de revocarea din funcția de membru al Consiliului Institutului Național al Justiției a judecătorului Pavliuc Ghenadie de la Judecătoria Chișinău și anunțarea concursului pentru suplinirea funcției vacante pe locul judecătorului revocat Pavliuc Ghenadie;

- cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Stanislav Sorbalo împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Stanislav Sorbalo împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 14/1 din 22 ianuarie 2009;

- acțiunea de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Pulbere Ruxanda către Consiliul Superior al Magistraturii, persoană terță Aparatul Președintelui Republicii Moldova, privind anularea Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 94/9 din 12.05.2020 și obligarea emiterii actului administrativ individual;

1 (una) acțiune ale reclamanților depusă împotriva Consiliului Superior al Magistraturii a fost *încetată*, și anume:

- cererea de revizuire depusă de către Domnica Manole în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Domnica Manole împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea actelor administrative, restabilirea în funcția de judecător, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată;

În consecință e relevant a menționa că pe parcursul anului 2020, au fost contestate în temeiul art. 40 din Legea nr. 178 din 25-07-2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și art.25 din Legea nr.947 din 19-07-1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, doar 26 de hotărâri din total de 394 de hotărâri adoptate de Consiliul Superior al Magistraturii în anul 2020 (dintre ele 4 referitoare la sancțiunile disciplinare aplicate judecătorilor și 12 referitoare la cariera judecătorilor), printre care pe 16 de cauze în calitate de reclamanți/contestatari sunt judecători sau ex-judecători.

La situația din 01 ianuarie 2021, pe rolul instanțelor de judecată în proces de examinare se află în total **57 de cauze** cu implicarea Consiliului Superior al Magistraturii, dintre care Consiliul are calitate de reclamant - pe 3 cauze, calitate de pârât/recurent/intimat - pe 39 de cauze și calitate de persoană terță sau intervenient accesoriu - pe 15 cauze.

Așadar, din numărul total de cauze aflate în examinare pe rolul instanțelor judecătorești naționale pe care Consiliul este parte în proces, în judecătoriile de prim nivel se judecă 19 cauze, la Curtea de Apel Chișinău (ca instanță de fond) se judecă 25 de cauze, la curțile de Apel (ca instanță de apel sau recurs) se judecă 5 cauze, la Curtea Supremă de Justiție în ordine de recurs se judecă 8 cauze.

În final, este oportun de a menționa că, urmare a intrării în vigoare a Codului administrativ (*începând cu 01 aprilie 2019*), au fost operate modificări în art. 25 din Legea nr.947 din 19-07-1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit căruia *"hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău de orice persoană interesată, în termen de 30 de zile de la data comunicării acesteia"* (în redacția modificată prin Legea nr.193 din 20.12.19, MO24-34/31.01.01.20 art.23; în vigoare la 31.01.2020).

Modificări similare au fost operate și în art. 40 alin.(1) din Legea nr. 178 din 25-07-2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, potrivit căruia *"hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, adoptate în condițiile art.39, pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău de persoanele care au depus sesizarea, de Inspekția judiciară sau de judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 30 zile de la data recepționării hotărârii motivate"* (în redacția modificată prin Legea nr.205 din 26.11.20, MO360-371/25.12.20 art.295; în vigoare la 25.12.20).

Activitatea organelor specializate ale CSM

Consiliul Superior al Magistraturii în mod direct, cât și prin intermediul organelor specializate, exercită atribuții de autoadministrare a sistemului judecătoresc, în scopul sporirii calității actului de îndeplinire a justiției, transparenței activității judiciare și credibilității societății civile în justiție.

Organele subordonate ale CSM, și anume, Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, Colegiul de selecție și cariera judecătorilor, Colegiul disciplinar, precum și Inspekția judiciară își desfășoară activitatea în conformitate cu competențele prevăzute de Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Legea privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, regulamentele și planurile de activitate ale acestora, precum și alte acte normative relevante.

Evaluarea performanțelor judecătorilor

În anul 2020 Colegiul de evaluare a realizat evaluarea periodică a performanțelor judecătorilor conform Graficului aprobat prin Hotărârea CSM nr. 60/6 din 16 aprilie 2020,

iar evaluarea extraordinară în cazurile stipulate de art. 13 alin. (4) din Legea nr. 154, după cum urmează:

- a) numirea în funcție până la atingerea plafonului de vârstă;
- b) promovarea la o instanță ierarhic superioară;
- c) numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței;
- d) transferul la o instanță de același nivel.

În perioada ianuarie – octombrie 2020, Colegiul de evaluare s-a convocat în 8 ședințe, în cadrul cărora a evaluat, în mod ordinar și extraordinar, performanțele a 146 de judecători și 5 președinți/vicepreședinți ai instanțelor judecătorești, adoptând în total 151 de hotărâri.

Numărul hotărârilor emise în perioada anilor 2017-2020

Colegiul a fost în imposibilitatea de a asigura integral executarea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 60/6 din 16 aprilie 2020 cu privire la aprobarea Graficului privind evaluarea performanțelor judecătorilor, deoarece în condițiile pandemice din țară, Graficul vizat a fost aprobat de CSM doar la mijlocul lunii aprilie. Astfel, în perioada ianuarie – aprilie Colegiul de evaluare în lipsa unui grafic aprobat a fost în imposibilitate de a se convoca în ședințe.

Totodată, prin Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 a fost declarată starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova în perioada 17 martie – 15 mai 2020 din cauza pandemiei de coronavirus COVID-19, fiind stabilit că pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a măsurilor ce țin de această situație, inclusiv la stabilirea unui regim special de lucru pentru toate entitățile, dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova fiind și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, având în vedere situația epidemiologică din țară, ședințele Colegiului au fost reluate în luna mai a anului curent.

Un alt factor care a condus la imposibilitatea evaluării ordinare și/sau extraordinare a judecătorilor a fost lipsa de cvorum pentru convocarea ședințelor Colegiului de evaluare a performanțelor în perioada noiembrie-decembrie 2020, deoarece au expirat mandatele unor membri ai Colegiului.

Astfel, la 21 octombrie 2020 a expirat mandatul membrilor Colegiului de evaluare - Nelea Budăi (Curtea de Apel Chișinău) și Dumitru Gherasim (Judecătoria Bălți), aleși la Adunarea Generală a Judecătorilor din 21 octombrie 2016, potrivit Hotărârii AGJ nr.16.

Totodată, la 22 noiembrie 2020 a expirat mandatul membrilor Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, Oleg Sternioală și Ion Talpa, fiind desemnați membri ai Colegiului pe un mandat de 4 ani, prin Hotărârea Plenului CSM nr. 780/32 din 22 noiembrie 2016.

Prin urmare, potrivit Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 319/26 din 27 octombrie 2020 a fost anunțat concurs pentru suplinirea funcției vacante de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, reprezentând Curtea Supremă de Justiție și curțile de apel.

Ținând cont de faptul că judecătorii Curții Supreme de Justiție nu au depus cereri de participare la concurs, iar, la 17 ianuarie 2021 mandatul membrului din rândul reprezentanților societății civile – Oxana Rotari a expirat, (desemnată prin Hotărârea CSM nr. 30/2 la 17 ianuarie 2017), Plenul CSM a anunțat un nou concurs potrivit Hotărârii nr. 383/32 din 22 decembrie 2020, pentru suplinirea funcției de membru al Colegiului reprezentând Curtea Supremă de Justiție și societatea civilă.

Totodată, prin Hotărârea CSM nr. 3/1 din 19 ianuarie 2021, a fost anunțat repetat concurs pentru suplinirea funcției de membru din partea curților de apel, deoarece judecătorii curților de apel participanți la concurs, nu au întrunit numărul de voturi necesare pentru suplinirea funcției respective.

Subsecvent, la Adunarea Generală a Judecătorilor din 23 martie 2018, judecătorul Iurie Diaconu a fost ales membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din partea Curții Supreme de Justiție, pentru restul perioadei mandatului¹, deoarece judecătorul Petru Moraru a fost ales membru permanent al Consiliului Superior al Magistraturii din partea judecătorilor Curții Supreme de Justiție pentru un mandat de 4 ani, fiind detașat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 765/34 din 28 noiembrie 2017, începând cu 01 decembrie 2017.

Astfel, mandatul membrului Iurie Diaconu a expirat la 20 ianuarie 2021, potrivit Hotărârii AGJ nr. 6 din 23.03.2018.

Reieșind din cele expuse supra, componența actuală a membrilor Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, este constituită doar dintr-un singur membru:

¹ Art. 16 alin (5) din Legea Nr. 154 din 05-07-2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor

- Elena Demian, desemnată pe un mandat de 4 ani prin Hotărârea Plenului CSM nr. 142/8 din 16 aprilie 2019.

Conform celor relatate, la moment, componența actuală a membrilor Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, este constituită doar din doi membri:

- Iurie Diaconu, ales la Adunarea Generală a Judecătorilor din 23 martie 2018, potrivit Hotărârii AGJ nr. 6;

- Elena Demian, desemnată pe un mandat de 4 ani prin Hotărârea Plenului CSM nr. 142/8 din 16 aprilie 2019.

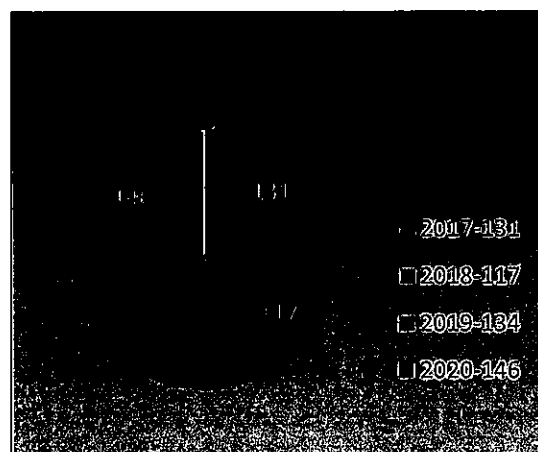
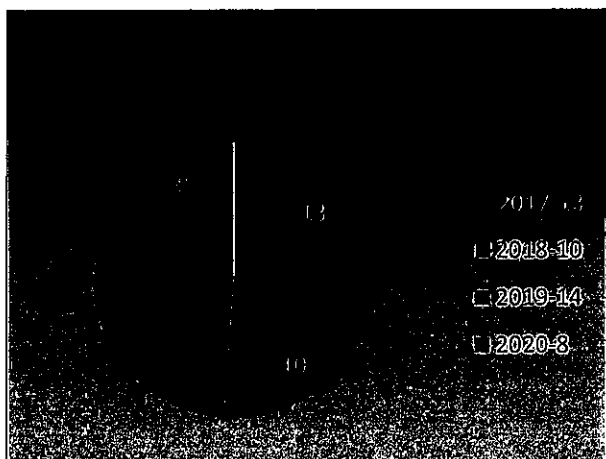
În perioada de raportare, conform Graficului, în mod ordinar (periodic) au fost evaluați **83 de judecători din cadrul instanțelor judecătorești**, iar, în mod **extraordinar 68 de judecători** la cererea personală a acestora, în legătură cu numirea în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă, promovarea la o instanță ierarhic superioară, numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței, transferului la o instanță de același nivel.

Comparativ cu anii 2017 - 2019, în anul curent, Colegiul de evaluare a convocat un număr mai mic de ședințe, reieșind din situația pandemică din țară și din imposibilitatea de a convoca ședințe din lipsă de cvorum.

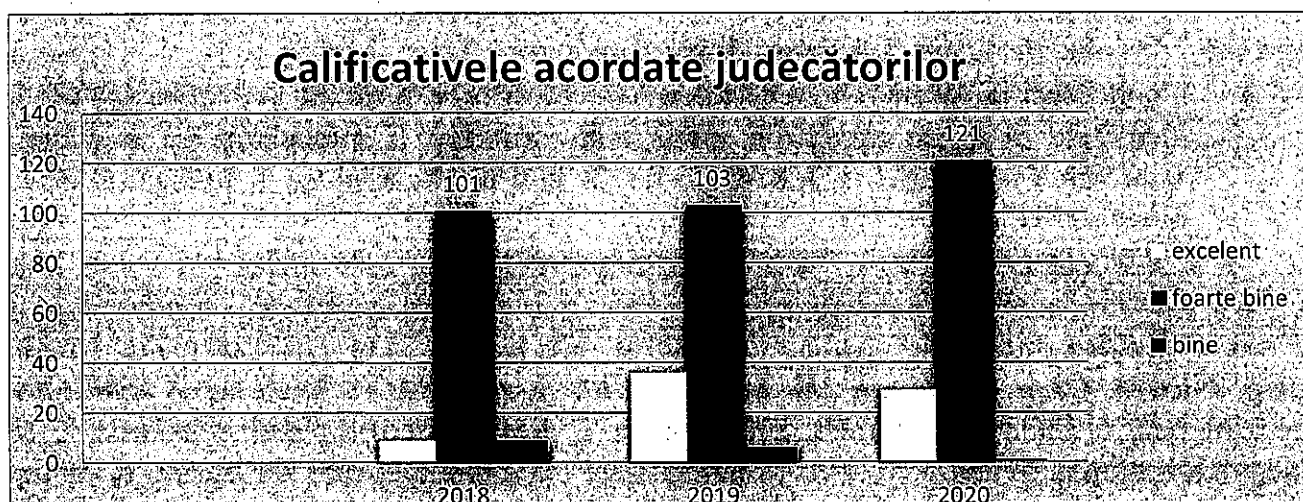
Deși activitatea Colegiului în anul curent a fost afectată de unele circumstanțe nefavorabile/neprevăzute, totuși se atestă o creștere considerabilă a numărului de judecători evaluați raportată la numărul de ședințe, comparativ cu anii precedenți. Acest fapt se datorează organizării eficiente a ședințelor Colegiului și este generat de necesitatea satisfacerii solicitării magistraților privind evaluarea extraordinară. Astfel, în anul 2020 au fost evaluați extraordinar și ordinar 146 de judecători.² Dintre care, 5 hotărâri adoptate de Colegiu se referă la judecători care exercită funcția de președinte al instanței de fond și funcția de președinte/vicepreședinte al curților de apel, fiind evaluată activitatea acestora, atât în calitate de judecător, cât și în calitate de președinte și vicepreședinte al instanței judecătorești³.

² A se vedea Raportul privind activitatea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor pentru anul 2020

³ A se vedea Raportul privind activitatea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor pentru anul 2020

În rezultatul desfășurării procedurii de evaluare, Colegiul de evaluare a atribuit următoarele calificative: 29 calificative – „*excelent*”, 121 calificative – „*foarte bine*”, 1 calificativ – „*bine*”.

CSM menționează că pe parcursul anului 2020, procesul de evaluare a magistraților s-a axat pe evaluarea ordinară și extraordinară a performanțelor judecătorilor, care a avut drept scop asigurarea instanțelor judecătorești cu magistrați calificați, promovări în funcțiile de judecător, președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești a persoanelor competente, integre și responsabile, care posedă capacități necesare întru asigurarea înfăptuirii calitative a actului de justiție, bunei administrări a instanțelor judecătorești, respectării drepturilor și libertăților persoanelor, în vederea sporirii transparenței activității judecătorești și credibilității societății în sistemul judecătoresc.

Activitatea Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor

Selecția candidaților la funcția de judecător s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Legii nr.154 din 05 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, Regulamentului privind organizarea activității Colegiului pentru

selecția și cariera judecătorilor (aprobat prin Hotărârea CSM nr. 60/3 din 22 ianuarie 2013, cu modificările și completările ulterioare) și Regulamentului cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor (aprobat prin Hotărârea CSM nr.613/29 din 20 decembrie 2018).

Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor reprezintă unul dintre organele specializate ale Consiliului Superior al Magistraturii, scopul căruia constă în asigurarea selecției candidaților la funcția de judecător, promovarea judecătorilor în instanțe judecătorești ierarhic superioare, numirea judecătorilor în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești și transferul judecătorilor la instanțele judecătorești de același nivel sau inferioare, potrivit art. 7 din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Conform art.1 alin. (1) din Legea nr. 154 din 05 iulie 2012, procedura de selecție a candidaților la funcția de judecător are drept scop asigurarea unui proces de selecție obiectiv, imparțial și transparent care să garanteze selectarea celor mai buni candidați pentru funcția respectivă.

Colegiul pentru selecție este constituit, potrivit dispoziției art. 3 alin. 2) din Legea nr.154 din 05 iulie 2012, din 7 membri, dintre care:

- 4 sunt aleși la Adunarea Generală a Judecătorilor, din rândul judecătorilor (de la instanțele de toate nivelurile, după cum urmează: 2 judecători de la Curtea Supremă de Justiție, 1 judecător de la curțile de apel și 1 judecător de la judecătorii);
- 3 sunt aleși de Consiliu, din rândul reprezentanților societății civile.

Cu referire la membrii Colegiului, în anul 2020 a fost modificată componența și anume, mandatele membrilor Colegiului pentru selecție din rândul judecătorilor Liliana Catan, Nicolae Craiu și Mihail Macar au expirat. Respectiv, la finele lunii octombrie Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a devenit nefuncțional atestându-se un blocaj instituțional, având în vedere circumstanțele excepționale, care nu depind de voința organizatorilor Adunării Generale a Judecătorilor.

Ținând cont de necesitatea suplinirii funcțiilor vacante de judecător, președinte/vicepreședinte al instanțelor judecătorești de toate nivelurile, în anul 2020 Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor s-a întrunit în **9 ședințe**, în comparație cu anul 2019 –14 ședințe.

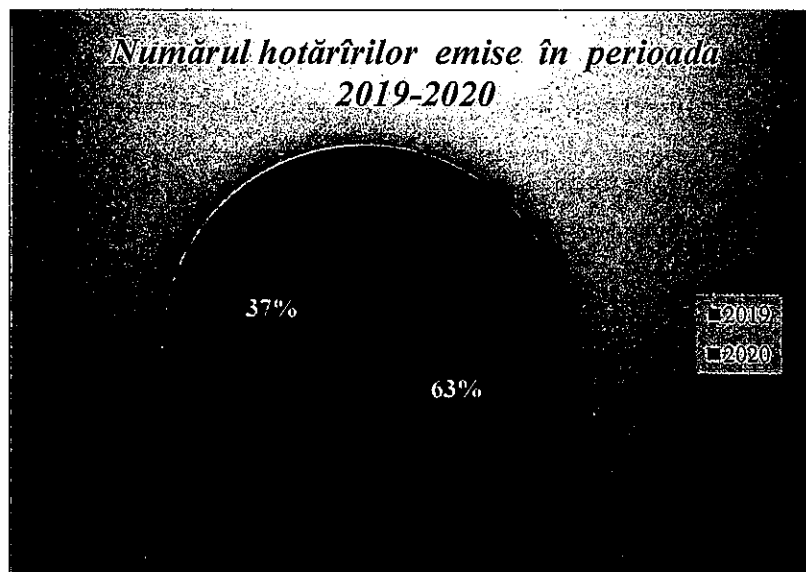
În perioada anului 2020, Colegiul și-a desfășurat activitatea în componență incompletă (un membru al Colegiului din rândul judecătorilor a demisionat la finele anului 2019), ședințele fiind numite în termene proximе, după parvenirea materialelor corespunzătoare de la candidați.

Agendele ședințelor Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor au fost publicate pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md), astfel respectându-se principiul publicității, stipulat în art. 9 alin. (2) din Legea nr. 154 din 05 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorești, ce prevede că toate ședințele Colegiului sunt publice.

Pe parcursul anului 2020 au fost adoptate **122** de hotărâri ce au vizat:

- selectarea candidaților la funcția de judecător;

- selectarea judecătorilor care solicită promovarea la instanțele judecătorești ierarhic superioare;
- selectarea judecătorilor care solicită numirea în funcția de președinte/vicepreședinte al instanței judecătorești;
- selectarea judecătorilor care solicită transferul la o instanță judecătorească de același nivel.

Toate hotărârile adoptate au fost plasate în termen pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md) și expediate persoanelor vizate în termenele stabilite de lege.

În concordanță cu prevederile Regulamentului cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 613/29 din 20 decembrie 2018, în anul de referință Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat materialele în privința a **37 de candidați** la funcția de judecător, cu 110 mai puțini decât în 2019. Această discrepanță care se constată, se datorează faptului că anul de raportare a fost un an pandemic, precum și faptului că la sfârșitul lunii octombrie au expirat mandatele a trei membri ai Colegiului, fapt ce a condus la un blocaj instituțional.

În conformitate cu prevederile legislative sus-menționate, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor examinează două categorii de candidați la funcția de judecători:

- absolvenți ai Institutului Național al Justiției;
- candidații care au susținut examenul la Institutul Național al Justiției în baza vechimii în muncă.

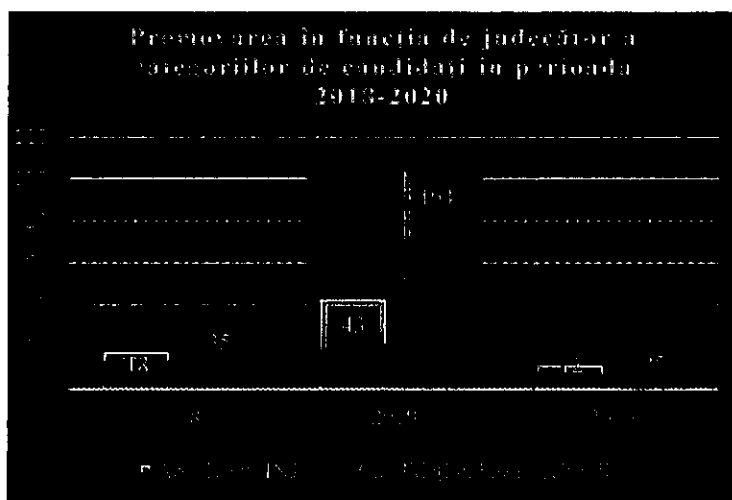
Potrivit dispozițiilor pct. 10 din Regulamentul cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, fiecare candidat la funcția de judecător este evaluat privind corespunderea condițiilor prevăzute în articolul 6 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și potrivit următoarelor criterii:

- a) vechimea în funcțiile de specialitate juridică, confirmată prin înscrisurile în carnetul de muncă sau alte documente relevante;

- b) genul activității în funcțiile de specialitate juridică;
- c) activitatea didactică și științifică, gradul științific, cercetările, analizele tematice reflectate în dosarul personal și confirmate prin diplome, carnete de muncă, certificate, manuale, broșuri, articole în reviste;
- d) caracteristicile de personalitate și abilitățile adecvate funcției de judecător (integritate, corectitudine, capacitate de a gestiona situațiile stresante, capacitate analitică etc.) se confirmă prin maximum trei referințe de la locul de muncă sau studii, de la personalități notorii din țară și de peste hotare, prin interviul pe care îl are candidatul la Colegiul de selecție,
- e) alte activități extrajudiciare, confirmate prin certificate, diplome, hotărâri, decizii, ordine.

Prin urmare, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat **37 de candidaturi**⁴ prin prisma criteriilor obiective stabilite în Capitolul II din Regulamentul nominalizat supra:

Promovarea în funcția de judecător a candidaților în baza vechimii în muncă și a audiențelor Institutului Național al Justiției, pentru perioada 2018–2020 poate fi urmărită în diagrama de mai jos:

Ca urmare a procedurii de selecție, în rezultatul desfășurării concursurilor, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în anul 2020 - **14 persoane** au fost numite în funcția de judecător, pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu prevederile Capitolului III din Regulamentul cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 613/29 din 20 decembrie 2018, pe parcursul anului 2020 au fost examinate candidaturile a **47 de judecători** în funcție, în legătură cu intenția de a fi promovați la o instanță judecătorească ierarhic superioară.

Astfel, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor examinează candidaturile judecătorilor ținând cont de:

⁴ A se vedea Raportul Colegiului de selecție

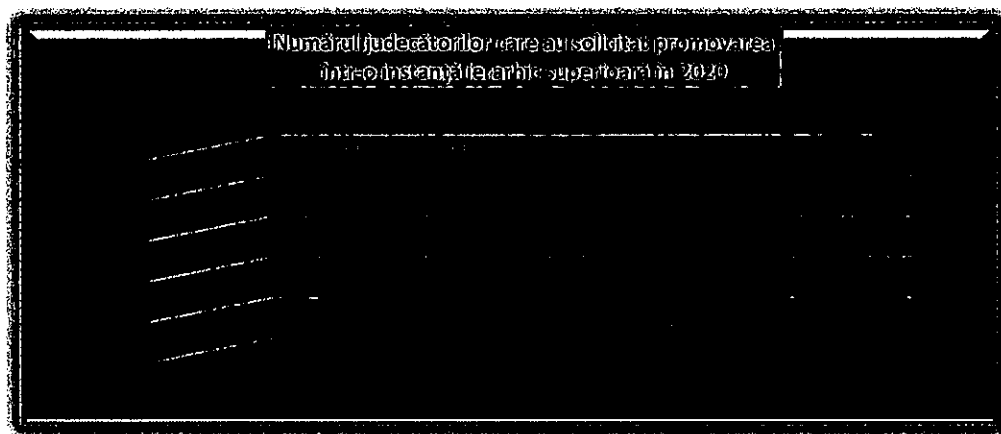
a) vechimea în muncă în funcția de judecător, corespunzător: minim 6 ani pentru funcția de judecător la curtea de apel și 10 ani pentru funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție;

b) lipsa sancțiunilor disciplinare nestinse;

c) susținerea evaluării performanțelor, confirmată prin hotărârea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor.

Urmare a celor menționate, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor prin prisma criteriilor obiective stabilite în Capitolul V din Regulamentul nominalizat *supra* a examinat **47 de candidaturi**⁵.

Cu referire la tendința judecătorilor de evoluare în cariera profesională și preferințele acestora față de o instanță concretă, se constată că, din totalul judecătorilor supuși procedurii de selectare 22 au solicitat promovarea la Curtea Supremă de Justiție; 22 – la Curtea de Apel Chișinău; 2 judecători – la Curtea de Apel Bălți și 1 judecător – la Curtea de Apel Comrat.

În rezultatul procedurii de selecție și al desfășurării concursurilor, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii în anul 2020 au fost promovați la o instanță ierarhic superioară **4 judecători**.

Totodată, numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești face parte din cariera judecătorilor, în conformitate cu prevederile art. 20 din Legea nr. 544-XIII cu privire la statutul judecătorului din 20 iulie 1995.

Astfel, pe parcursul anului de referință, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat materialele în privința a **34 de judecători**, care au solicitat promovarea în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței, respectiv, **21 - la funcția de președinte și 18 - la funcția de vicepreședinte**⁶.

⁵ A se vedea Raportul Colegiului de selecție

⁶ A se vedea Raportul Colegiului de selecție

Astfel, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat următoarele candidaturi care au solicitat promovarea în funcții de conducere, în conformitate cu criteriile obiective stabilite în Capitolul IV din Regulamentul nominalizat supra:

Urmare a desfășurării concursurilor, Consiliul Superior al Magistraturii a înaintat Președintelui Republicii Moldova propuneri de numire a **6 judecători** în funcții de conducere. Ulterior, prin decretele Președintelui Republicii Moldova au fost promovați în funcția de președinte - **1 judecător**, iar în funcția de vicepreședinte al instanței judecătorești - **3 judecători**. În privința a **2 candidați** Parlamentul RM urmează să se pronunțe, or, până la sfârșitul perioadei de raportare judecătorii nu au fost numiți în funcțiile propuse.

Cariera judecătorilor presupune și transferarea în cadrul unei instanțe judecătorești de același nivel sau într-o instanță judecătorească inferioară, art. 20 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Condițiile și criteriile de selecție pentru transferul judecătorilor la o instanță judecătorească de același nivel sau la o instanță judecătorească inferioară nu sunt diferențiate și sunt prevăzute în Capitolul V al Regulamentului cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor.

Astfel, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor examinează candidaturile judecătorilor ținând cont de:

- a) numirea acestora în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, 65 de ani;
- b) lipsa sancțiunilor disciplinare pe parcursul ultimilor doi ani;
- c) susținerea evaluării performanțelor, confirmată prin hotărârea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor.

În acest context, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat următoarele **4 candidaturi** prin prisma criteriilor obiective stabilite în Capitolul V din Regulamentul nominalizat supra:

Nr.	Numele, prenumele	Instanța în care activează	Instanța pentru care s-a solicitat transferul
1.	Cornu Albu	Judecătoria Hâncești	Judecătoria Chișinău
2.	Alexandru Gheorghies	Curtea de Apel Bălți	Curtea de Apel Chișinău
3	Angela Bostan	Curtea de Apel Chișinău	Curtea de Apel Cahul/Comrat
4.	Dan Dubcovetchi	Judecătoria Căuseni	Judecătoria Chișinău

Ca urmare a remiterii materialelor în privința judecătorilor menționați, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat candidaturile acestora, fiind emise hotărâri motivate.

În 2020 în rezultatul procedurii de selecție și a desfășurării concursurilor, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, a fost transferat la o instanță judecătorească de același nivel *1 judecător*.

În perioada de referință Colegiul de selecție nu a examinat candidaturi în legătură cu intenția de transfer la o instanță judecătorească inferioară.

Activitatea Colegiului disciplinar

Colegiul disciplinar este un organ independent, care examinează cauzele disciplinare în privința judecătorilor și aplică sancțiuni disciplinare, fiind în același timp prima instanță de judecată în materie disciplinară.

Este inerent a specifica că, activitatea Colegiului disciplinar este reglementată de prevederile Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și ale Regulamentului cu privire la activitatea Colegiului disciplinar, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 505/24 din 13 noiembrie 2018.

Colegiul disciplinar este format din nouă membri, dintre care cinci sunt judecători și patru - reprezentanți ai societății civile/mediului academic.

Mandatul membrilor Colegiului disciplinar durează șase ani, aceștea fiind aleși prin votul secret la Adunarea Generală a Judecătorilor.

În anul 2020 Colegiul disciplinar a înregistrat 53 de cauze disciplinare (rapoarte întocmite de către Inspekția judiciară în urma verificării sesizărilor privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare comise de judecători), dintre care 13 cauze fiind restante din anul precedent.

Din numărul total de proceduri disciplinare au fost examinate și pronunțate hotărâri pe 38 de proceduri, 2 proceduri fiind restante și urmând a fi examinate în anul 2021, în același timp 34 de proceduri disciplinare au fost conexe.

Totodată, în perioada de raportare, putem menționa că la Colegiul disciplinar au fost înregistrate 33 de contestații asupra hotărârilor Completelor de examinare a contestațiilor, dintre care au fost examinate 27 de contestații, 8 contestații fiind restante din anul 2019 și pronunțate 35 de decizii privind restituirea fără examinare a contestațiilor, dintre care 6 contestații -restante pentru examinare în anul 2021.

Pe parcursul anului 2020 la Completele de examinare a contestațiilor au fost înregistrate 240 de contestații asupra deciziilor Inspecției judiciare de respingere a sesizărilor, 25 de contestații fiind restante din anul 2019. În total au fost examinate 252 de contestații, 11 fiind restante pentru a fi examinate în anul 2021.

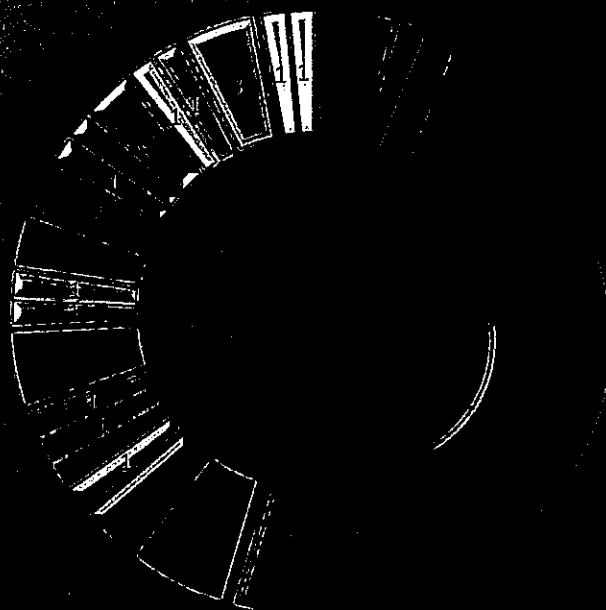
Pe parcursul anului 2020 au fost examinate de Completul nr. 1 - 128 de contestații cu pronunțarea hotărârilor și de Completul nr. 2 - 124 de hotărâri cu pronunțarea hotărârilor.

Din numărul total de contestații examinate de Completul nr. 1 au fost admise 8 contestații, iar de Completul nr. 2 au fost admise 2 contestații, în ambele cazuri sesizările au fost restituite Inspecției judiciare pentru verificări suplimentare.

	Cauze repartizate 2020		Cauze restante 2019		Cauze examine 2020		Cauze restante din 2020 care urmează a fi examine în 2021	
Complete de examinarea contestațiilor								
Hotărâri admise	8	0	8	0	8	2	0	0
Hotărâri respinse	0	0	0	0	120	122	0	0
Total complete	120	120	18	7	128	124	10	3
Total								

Plenul Colegiului disciplinar a examinat cauze disciplinare în care au fost imputate abateri disciplinare prevăzute în art. 4 din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor:

Abaterile disciplinare imputate judecătorilor

☐ art. 4 alin. (1) lit. d) și j)

☐ art. 4 alin. (1) lit. g)

☐ art. 4 alin. (1) lit. g) și i)

☐ art. 4 alin. (1) lit. g), h), j)

☐ art. 4 alin. (1) lit. c)

☒ art. 4 alin. (1) lit. l)

☒ art. 4 alin. (1) lit. j), i) și p)

☒ art. 4 alin. (1) lit. d), e) și p)

☒ art. 4 alin. (1) lit. k) și p)

☐ art. 4 alin. (1) lit. a), b) și p)

☐ art. 4 alin. (1) lit. b), c) și p)

☐ art. 4 alin. (1) lit. c) și j)

☐ art. 4 alin. (1) lit. b)

☐ art. 4 alin. (1) lit. c) și d)

☐ art. 4 alin. (1) lit. b)

☒ art. 4 alin. (1) lit. a) și p)

☒ art. 4 alin. (1) lit. c) și p)

☒ art. 4 alin. (1) lit. b) și p)

☐ art. 4 alin. (1) lit. i)

☐ art. 4 alin. (1) lit. i)

☒ art. 4 alin. (1) lit. d), b), i) și p)

☐ art. 4 alin. (1) lit. g) și p)

☒ art. 4 alin. (1) lit. d), i) și j)

☐ art. 4 alin. (1) lit. c)

☒ art. 4 alin. (1) lit. a) și p)

☒ art. 4 alin. (1) lit. j) și p)

Cauzele disciplinare intentate vizează judecătorii din instanțe de toate nivelurile.

Analizând numărul total de cauze înregistrate la Plenul Colegiului disciplinar în anul 2020, constatăm că acestea vizează judecători din 14 instanțe judecătorești. Informația privind numărul de cauze intentate în privința judecătorilor după nivelul de instanțe este prezentată în diagrama de mai jos.

Cauzele disciplinare ce vizează judecătorii din instanțe de toate nivelurile

Curtea Supremă de Justiție	1	
Curtea de Apel Chișinău	2	
Curtea de Apel Cahul	1	
Judecătoria Bălți (sediu Central)	1	
Judecătoria Orhei (sediu Central)	1	
Judecătoria Anenii Noi (sediu Central)	1	
Judecătoria Căușeni (sediu Ștefan Vodă)	1	
Judecătoria Chișinău (sediu Ciocana)		21
Judecătoria Chișinău (sediu Buiucani)	10	
Judecătoria Chișinău (sediu Centru)	7	
Judecătoria Chișinău (sediu Central)	1	
Judecătoria Cahul (sediu Central)	6	
Judecătoria Cahul (sediu Taraclia)	3	
Judecătoria Bălți (sediu Pălești)	1	
Judecătoria Bălți (sediu Central)	1	
Judecătoria Soroca (sediu Florești)	2	
Judecătoria Cimișlia (sediu Central)	1	

Pe parcursul anului 2020 Colegiul disciplinar a stabilit 9 ședințe, dintre care 6 au fost convocate, iar 3 ședințe au fost contramandate, în cadrul cărora au fost examinate 64 de cauze disciplinare, (iar 2 cauze au rămas restante pentru a fi examinate în 2021) fiind emise **38 de hotărâri**;

Aplicarea sancțiunii disciplinare de către Colegiul disciplinar are drept scop corijarea conduitei judecătorului care a comis o abatere disciplinară, cât și prevenirea pe viitor a unor fapte similare.

În această ordine de idei, sancțiunile disciplinare nu au apărut ca o simplă speculație doctrinară, materializată prin legiferarea acesteia, ci au fost create ca urmare a unor cauze obiective, printre acestea se numără: insuficiența sancțiunilor penale care sunt fie prea dure, fie prea ușoare și, în toate cazurile, neadaptate raporturilor juridice din sfera exercitării atribuțiilor de serviciu de către judecători, precum și diminuarea represiunii judiciare, al cărui randament este aleatoriu.

Făcând o generalizare a celor expuse în prezentul compartiment, evocăm faptul că răspunderea disciplinară constituie un mecanism de responsabilizare a actorilor implicați în exercitarea prerogativelor de putere publică, un instrument de eliminare a deficiențelor de ordin comportamental al acestora, precum și o modalitate de sporire a calității prestației acestora în vederea realizării interesului public. Totodată, menționând câteva aspecte comparate din câteva state ale instituției răspunderii disciplinare, observăm că de fapt principiile sunt aceleași, precum și existența unui organism independent abilitat cu competențe în această materie care asigură implementarea prevederilor legale și a regulilor morale în materia fortificării atitudinii comportamentale a magistraților.

Contestațiile asupra hotărârilor emise de Plenul Colegiului disciplinar

Una dintre garanțiile respectării drepturilor fundamentale ale părților este existența căilor de atac. Pe această cale este asigurată calitatea actelor de dispoziție emise.

Hotărârile Plenului Colegiului disciplinar pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul Colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, Inspecția judiciară sau judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 15 zile din data recepționării copiei de pe hotărârea motivată. Termenul de 15 zile este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărârile Colegiului disciplinar devin irevocabile.⁷

La examinarea contestației asupra hotărârilor Colegiului disciplinar, CSM are competența de a examina fondul și procedura cauzei. După examinarea contestațiilor, CSM poate decide asupra unei dintre următoarele soluții: *menținerea fără modificare a hotărârii Colegiului disciplinar sau admiterea contestației și adoptarea unei noi hotărâri, în care caz se aplică prevederile cu privire la procedura de examinare și conținutul hotărârii Colegiului disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare.*⁸ Ambele tipuri de hotărâri urmează a fi motivate și sunt publicate.

⁷ Art. 39 alin. (1) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

⁸ Art. 39 alin. (4) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

În perioada vizată la Consiliul Superior al Magistraturii **au fost contestate 9 hotărâri** ale Plenului Colegiului disciplinar dintre care 5 au fost examinate pe parcursul anului 2020, iar 4 contestații fiind restante pentru examinare în anul 2021.

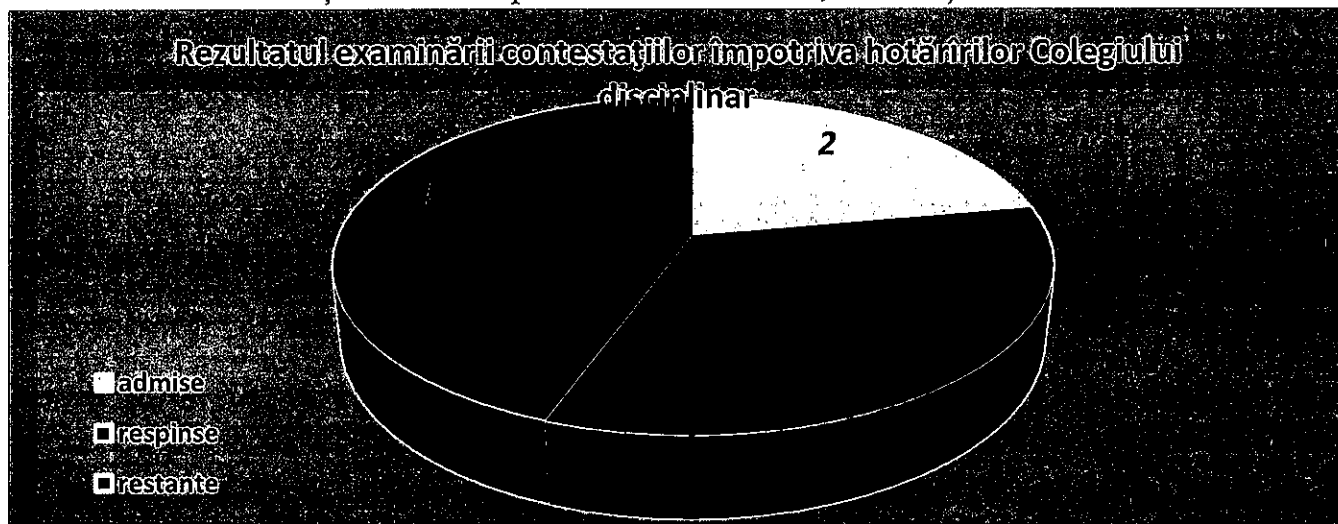
Contestațiile împotriva hotărârilor Colegiului disciplinar au fost examinate în conformitate cu prevederile Legii nr. 178 din 25 iulie 2014⁹.

Din numărul total de contestații examinate, Plenul CSM a casat 2 hotărâri ale Colegiului Disciplinar și a pronunțat noi hotărâri prin care judecătorilor vizati le-a fost aplicată sancțiunea disciplinară. Aici pot fi menționate:

- contestația împotriva Hotărârii nr. 5/2 a Colegiului Disciplinar din 21 februarie 2020 prin care a fost încetată procedura disciplinară intentată în privința judecătorului Curtiș Mariana, iar prin Hotărârea Plenului CSM nr. 277/24 din 06 octombrie 2020, a fost admisă contestația, casată Hotărârea Colegiului Disciplinar și pronunțată o nouă hotărâre prin care judecătorului vizat i-a fost aplicată sancțiunea sub formă de „*avertisment*”;

- contestația împotriva Hotărârii nr.15/5 a Colegiului Disciplinar din 16 iulie 2020 emisă în privința acțiunilor judecătorului Volcovschi Ion, care prin Hotărârea Plenului CSM nr. 320/27 din 03 noiembrie 2020 a fost admisă contestația, casată Hotărârea Colegiului Disciplinar prin care a fost încetată procedura disciplinară intentată în privința judecătorului vizat cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care judecătorului Volcovschi Ion i-a fost aplicată sancțiunea sub formă de „*mustrare*”.

Alte 3 contestații au fost respinse de Plenul CSM, cu menținerea hotărârilor atacate.

Activitatea Inspecției judiciare

În conformitate cu prevederile art. 7¹ alin. (1) al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, în redacția Legii nr. 137 din 27.09.2018, în vigoare de la 19.10.2018, iar în partea ce ține de numărul inspectorilor-judecători, în vigoare de la data de 01 ianuarie

⁹ Art. 22 din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

2019, Inspecția judiciară este un organ independent, constituit din 7 inspectori-judecători, care dispune de autonomie funcțională.

Pe parcursul anului 2020 Inspecția Judiciară și-a desfășurat activitatea în conformitate cu competențele prevăzute de actele normative în vigoare, precum și în conformitate cu Planul de activitate al Inspecției Judiciare pentru anul 2020.

Conform Planului de lucru, Inspecția Judiciară pentru anul 2020 a planificat control complex la următoarele instanțe de judecată:

- **Judecătoria Chișinău,**
- **Judecătoria Anenii Noi,**
- **Judecătoria Criuleni,**
- **Judecătoria Soroca**
- **Judecătoria Hîncești.**

În scopul exercitării atribuțiilor și executării Planului de lucru al Inspecției judiciare pentru anul 2020, aprobat prin Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 29/3 din 24 ianuarie 2020, Inspecția judiciară, potrivit art. 7² alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, a continuat verificarea activității organizatorice privind înfăptuirea justiției la **Judecătoria Chișinău**.

Însă, în legătură cu faptul că, începînd cu data de 15 martie 2020, a fost declarată starea de urgență în Republica Moldova, apoi declarată stare de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, existența multiplelor cazuri de îmbolnăvire cu Covid-19 a angajaților Judecătoriei Chișinău, a fost imposibilă continuarea verificării activității organizatorice privind înfăptuirea justiției la Judecătoria Chișinău și altor instanțe de judecată incluse în Planul de control pentru anul 2020.

De notat că, s-a început verificarea activității **Judecătoriei Chișinău**, care include 5 sedii, fiind verificate sediul Central, sediul Ciocana și sediul Rîșcani, însă avînd în vedere circumstanțele specificate finalizarea controlului inițiat nu a fost posibil de realizat.

Totodată, e imperios a specifica că situația pandemică din țară a generat imposibilitatea efectuării controalelor complexe și în celelalte instanțe de judecată planificate conform Planului de lucru pentru 2020.

În temeiul art. 7¹ alin. (6) lit. b), b¹) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, *Inspecția Judiciară examinează petițiile cetățenilor în probleme ce țin de etica judiciară, adresate Consiliului Superior al Magistraturii, verifică sesizările privind faptele care pot constitui abateri disciplinare.*

La începutul perioadei raportate, în restanță la Inspecția judiciară se aflau 88 de sesizări și 14 petiții.

În perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2020 Inspecției judiciare i-au fost repartizate spre examinare **1188 de sesizări și 717 petiții**.

Astfel, pe parcursul anului 2020, Inspecția judiciară, împreună cu restanța din anul 2019, a avut spre examinare în total 1276 de sesizări și 731 de petiții, din care au fost

examine 1204 de sesizări și 692 de petiții, rămânând în restanță la sfârșitul perioadei raportate 72 de sesizări și 39 de petiții.

Restul petițiilor și sesizărilor, adică 39 de petiții și 72 de sesizări, au fost transferate spre examinare în anul 2021.

Din numărul total de sesizări înregistrate unele dintre ele au fost conexe pentru examinare într-o singură procedură.

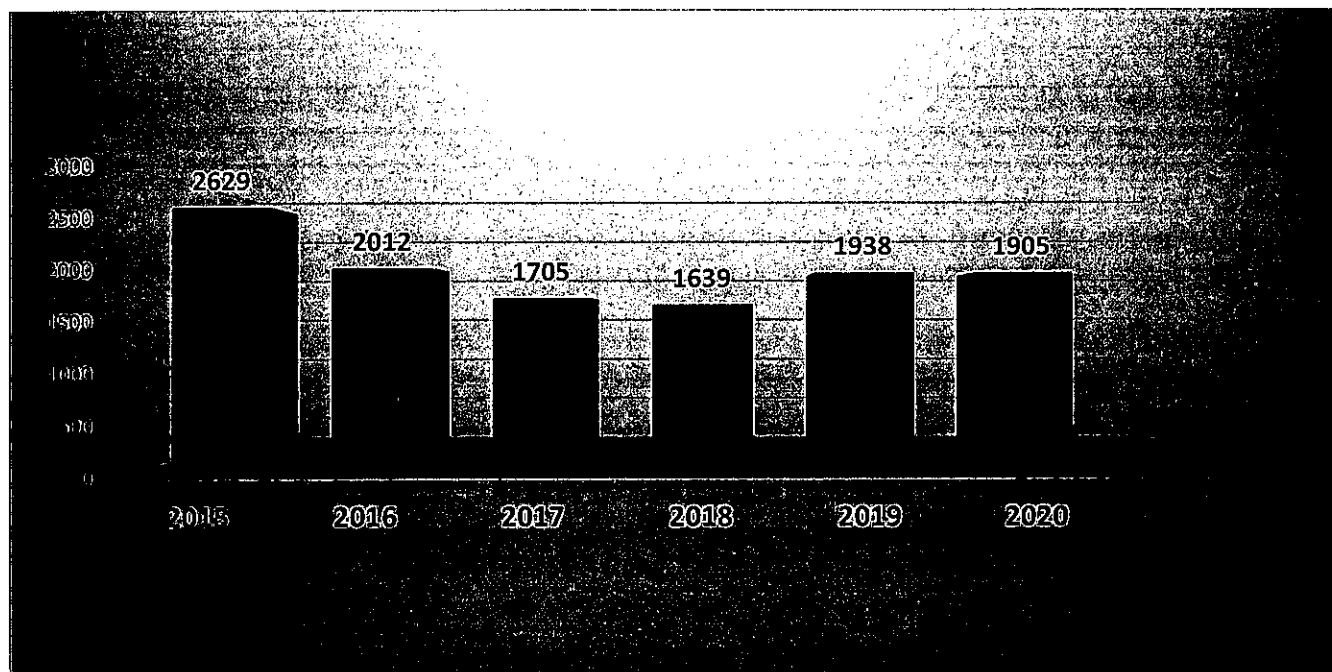
Examinarea sesizărilor s-a efectuat conform procedurilor prevăzute în Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25 iulie 2014, în vigoare de la 01 ianuarie 2015, cu modificările și completările ulterioare.

Delimitarea petițiilor și a sesizărilor se efectuează de inspectorul-judecător principal la repartizarea acestora, în mod aleatoriu, inspectorilor-judecători.

De menționat, că dacă în adresările cetățenilor sau al persoanelor juridice se conțin oricare dintre informațiile cu privire la diverse încălcări în activitatea judecătorilor, acestea se califică ca sesizări și se verifică conform procedurilor din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Dacă în adresări au existat informații de altă natură, decât încălcări ale judecătorilor în procesul de desfășurare a justiției, acestea se califică ca petiții și se verifică în modul corespunzător, cu informarea petiționarilor.

Dinamica numărului petițiilor/sesizărilor adresate Consiliului Superior al Magistraturii în perioada anilor 2015-2020

Analizînd comparativ volumul de adresări se observă că, numărul de petiții/sesizări în anul 2020 a scăzut cu 33 de adresări, față de anul 2019, însă a crescut cu 266 de adresări față de anul 2018 și cu 200 față de anul 2017. Totodată, s-a micșorat numărul de adresări față de anul 2016 cu 107 sesizări/petiții.

Astfel, în anul 2020 se atestă o descreștere neesențială a numărului de sesizări adresate Inspecției judiciare.

Dacă ne referim la subiectele invocate în petiții, se poate menționa, în majoritatea cazurilor petițiile vizau diferite aspecte ale activității instanțelor judecătorești, în unele din ele autorii invocau pretenții față de activitatea cancelariei, a serviciului translare și a altor subdiviziuni din instanțe, dezacordul cu sentințele, hotărârile, încheierile și deciziile instanțelor judecătorești, unele chestiuni privind modalitatea de examinare a dosarelor, nefiind însă invocate fapte/acțiuni, care ar constitui temeiuri de abateri disciplinare.

O parte din petiții se refereau la necomunicarea informațiilor pe marginea cauzelor aflate pe rol la instanțele judecătorești, în special parvenite din partea condamnaților, care mai invocau și tergiversarea examinării cauzelor sau neexaminarea în termen legal al cererilor depuse legate de executarea pedepselor.

Au vizat unele petiții și aspecte legate de rezultatele optimizării hărții judecătorești, ce implică necesitatea deplasării justițiabililor dintr-un raion în altul pentru a fi prezent la ședința de judecată fixată, care adesea se amîna pentru neprezentarea la ședința a altei părți pe dosar, cît și suportarea cheltuielilor nejustificate.

La toate adresările, calificate ca petiții, s-au dat răspunsuri petiționarilor în termenele stabilite de lege, cu verificarea circumstanțelor invocate și luarea de măsuri pentru eliminarea diferitor încălcări constatate.

Pe parcursul anului 2020 la Inspecția judiciară au fost înregistrate spre examinare **1188 de sesizări**, repartizate aleatoriu inspectorilor-judecători.

Referindu-ne la subiectele invocate în sesizările înaintate Inspecției judiciare, observăm că, o mare parte a sesizărilor examinate în anul 2020 au vizat dezacordul cu hotărârile, încheierile și deciziile instanțelor judecătorești, invocîndu-se adoptarea hotărîrilor ilegale, încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înlăptuire a justiției, incompetența judecătorilor, conduita judecătorilor, încălcarea termenului de redactare a hotărîrilor, încălcarea termenului rezonabil de soluționare a cauzelor, încălcarea modului de repartizare a cauzelor parvenite în instanță, încălcarea termenelor de eliberare a copiilor de pe actele judecătorești, conform solicitărilor, inclusiv eliberarea actelor judecătorești în limba rusă, neeliberarea copiei de pe procesul-verbal al ședinței de judecată și de pe înregistrarea audio a ședinței de judecată, neremiterea cauzei către instanța de apel sau recurs, restituirea cererii de chemare în judecată, amînarea ședinței de judecată, criteriile de limbă.

Astfel, pe parcursul anului 2020 Inspekția Judiciară a examinat în total **1188 sesizări**, din care:

- **944 au fost respinse** ca neîntemeiate, ce constituie 79,5% din numărul sesizărilor examinate;
- **132 au fost restituite**, ce constituie 11,1% din numărul sesizărilor examinate;
- **2 au fost încetate**, ce constituie 0,16% din numărul sesizărilor examinate;
- **pe marginea a 126 sesizări** au fost întocmite **53 rapoarte** prezentate Colegiului disciplinar pentru examinare, ce constituie 5,6% din numărul sesizărilor examinate.

Temei pentru respingerea celor **944 de sesizări** a servit faptul că, în urma verificării preliminare a argumentelor invocate, dar și în cadrul cercetării disciplinare, nu au fost reținute temeiuri rezonabile pentru încadrarea acțiunilor judecătorului/judecătorilor vizat/vizați în sesizare sub aspect disciplinar, prin prisma temeiurilor stabilite la art. 4 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Totodată, pe parcursul anului 2020 au fost **restituite** în adresa autorilor sesizării - **132 de sesizări**, din motiv că acestea nu întrunesc condițiile de formă și conținut, și anume: nu sunt semnate, nu indică fapte/acțiuni ale judecătorului care pot constitui abateri disciplinare, nu indică numele judecătorului, etc.

Totodată, este de specificat că, deciziile de restituire a sesizării nu împiedică autorul sesizării să depună o nouă sesizare, cu înlăturarea neajunsurilor stabilite de inspectorul-judecător, astfel nefiindu-i încălcat dreptul la petiționare.

Potrivit art. 19 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Inspekția Judiciară, ca subiect de sesizare poate să se autosesizeze în privința faptelor, care i-au devenit cunoscute în exercitarea drepturilor sau atribuțiilor de funcție ce le dețin sau în baza informațiilor difuzate de mass-media.

Pe parcursul anului 2020 Inspekția judiciară s-a autosesizat în **8 cazuri** pe faptele cunoscute, din diferite surse, cu privire la activitatea sistemului judecătoresc, cu verificarea acestora și adoptarea soluțiilor, conform legii.

Elocvent, în acest sens, temei de autosesizare au servit și unele publicații în mai multe surse mass-media cu privire la diverse fapte, precum și ca urmare a emisiunilor televizate.

Inspekția judiciară a reacționat prin autosesizări la informațiile din mass-media ce puteau afecta negativ imaginea sistemului judecătoresc și/sau reputația profesională a judecătorilor.

Ca urmare a autosesizării și analizei informațiilor difuzate în mass-media, Inspekția judiciară nu a reținut temeiuri pentru întocmirea unor rapoarte privind constatarea abaterilor disciplinare.

În perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2019, Inspekția judiciară a primit în audiență **36 de cetățeni**, care invocau diverse manifestări de dezacord cu acțiuni ale judecătorilor din instanțele judecătorești, dezacord cu soluțiile adoptate de judecători.

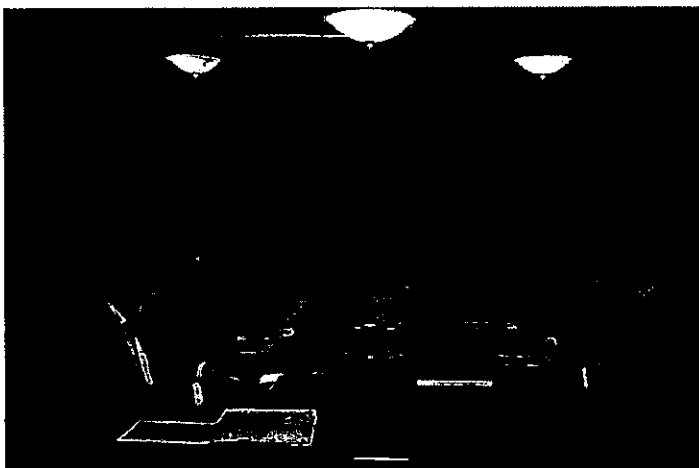
Însă, audiența cetățenilor a fost suspendată în legătură cu declararea stării de urgență în Republica Moldova și stării de urgență în sănătatea publică.

Majoritatea persoanelor primite la audiențe au invocat încălcarea termenelor de examinare a cauzelor, neredactarea hotărârilor în termen, neeliberarea copiei de pe hotărârile traduse în limba rusă, legalitatea hotărârilor și încheierilor instanțelor de judecată, conduita judecătorilor în ședința de judecată.

Activitatea de comunicare și informare a CSM și a instanțelor judecătorești

Potrivit articolului 8¹ din Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996, activitatea Consiliului Superior al Magistraturii este transparentă și se realizează prin asigurarea accesului societății și al mass-mediei la informațiile privind activitatea Consiliului.

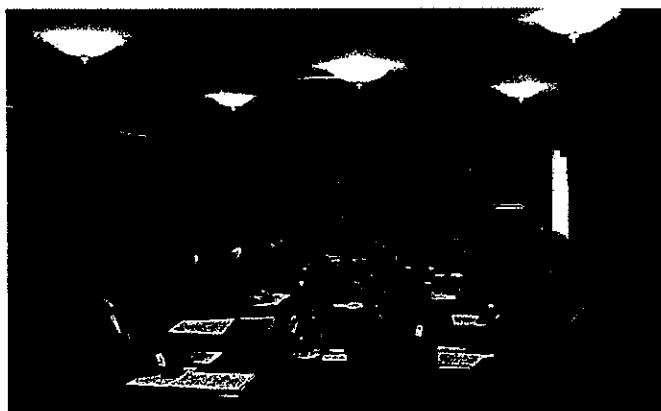
În scopul asigurării și creșterii gradului de transparență a activității Consiliului Superior al Magistraturii, ședințele Plenului Consiliului Superior al Magistraturii sunt publice, fiind difuzate în regim on-line și înregistrate prin utilizarea mijloacelor audio-video.

Astfel, pe parcursul anului 2020, toate ședințele Plenului CSM au fost transmise on-line, fiind întocmite și publicate pe pagina oficială a CSM, 25 de sinteze ale ședințelor plenare.

După ședințele plenare, la solicitarea jurnaliștilor, care au manifestat un interes sporit față de deciziile adoptate în cadrul ședințelor Plenului CSM, referitoare la numirile în

funcțiile judiciare administrative, avizele legislative și propunerile de modificări legislative în diverse domenii, apărarea independenței justiției de atacurile din zona politicului, apărarea reputației judecătorilor, președintele interimar a ținut briefinguri de presă fiind transmise pe mai multe canale media prezente la acel moment în sala destinată reprezentanților

presei. Drept urmare au fost prevenite situațiile posibile în privința lansării în spațiul public a unor informații denaturate ce nu corespund adevărului, în acest mod asigurând transparența activității Consiliului.

Comunicarea publică prin platformele de socializare reprezintă avantaje evidente pentru imaginea justiției, astfel, pe parcursul anului 2020 pe pagina web a CSM și pe pagina oficială de facebook au fost publicate **87 de comunicate**, conținând informații detaliate referitor la diferite tematici, anunțuri, felicitări, condoleanțe.

De asemenea, solicitările de informații telefonice subliniază importanța acestui canal de comunicare în relațiile publice fiind un element suplimentar de îmbunătățire a imaginii instituției și de informare veridică a societății. În acest sens, CSM a furnizat un răspuns prompt jurnaliștilor și altor persoane sau organizații interesate în cazurile ce prezentau un interes social sporit.

Cu referire la desfășurarea atât a activităților cu prezență fizică, întâlnirilor, activităților de formare, reuniunilor, vizitelor, cât și a deplasărilor internaționale planificate în perioada anului 2020, organizarea acestora a fost influențată de situația pandemică la nivel național și internațional, fiind suspendate toate activitățile față în față, iar în măsura posibilității fiind organizate în format on-line, prin mijloace de comunicare la distanță sau, în măsura în care desfășurarea on-line nu era posibilă, după caz, au fost reprogramate sau anulate.

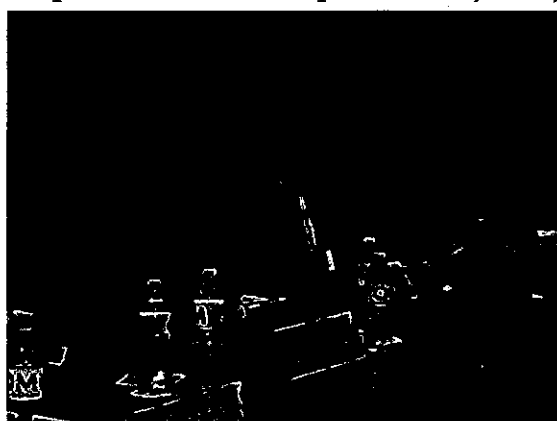
Astfel, în contextul pandemiei declarate de Organizația Mondială a Sănătății la data de 11 martie 2020 și al măsurilor adoptate la nivel global pentru prevenirea răspândirii infecției cu coronavirusul SARS-CoV-2, pe parcursul anului 2020 eforturile Consiliului Superior al Magistraturii și ale partenerilor europeni s-au concentrat asupra asigurării continuității Proiectelor lansate, în care beneficiar este Consiliul Superior al Magistraturii, nemijlocit sistemul judecătoresc, prin adaptarea activităților, instrumentelor și metodologiilor de formare la specificul impus de formarea în mediul on-line.

Prin urmare, în vederea abordării subiectelor actuale pentru sistemul judecătoresc din Republica Moldova membrii Consiliului Superior al Magistraturii au participat pe parcursul anului la peste **53 de evenimente**, majoritatea fiind desfășurate în format on-line, în cadrul cărora au fost prezentate poziția oficială a Consiliului Superior al Magistraturii, cu luare de cuvânt, comentarii și discuții libere.

În acest sens, în perioada anului 2020 au fost organizate întrevederi în scopul menținerii unui dialog continuu cu reprezentanții Uniunii Europene, subliniind importanța Parteneriatului Strategic dintre Republica Moldova și partenerii de dezvoltare ai organizațiilor internaționale și țărilor donatoare, care a stabilit drept obiectiv comun susținerea Republicii Moldova în procesul implementării reformei în sectorul justiției.

•La data de **21 ianuarie 2020** a avut loc întrevederea Președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii Dorel Musteață și a membrilor CSM Nina Cernat și Victor Micu cu experții Grupului Ad-Hoc al Consiliului Europei.

Scopul întrevederii a fost analiza și efectuarea expertizei necesare de către experții Grupului Ad-Hoc al Consiliului Europei asupra proiectului Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru 2020-2023, a proiectului Planului de acțiuni de implementare a SAIISJ pentru 2020-2023, precum și propunerea unui proiect privind evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor.

În cadrul discuțiilor au fost abordate subiecte privind cele mai importante evenimente din sistemul judecătoresc ce au avut loc în ultima perioadă de timp, cât și despre activitatea CSM. Referitor la proiectul privind evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, membrii CSM au expus propuneri și obiecții, menționând importanța aplicării procesului de evaluare a judecătorilor în conformitate cu Constituția Republicii Moldova și standardele internaționale care

nu constrâng independența judecătorilor. Totodată, această procedură nu trebuie să devină un mijloc de intimidare a judecătorilor și de subminare a independenței puterii judecătorești.

De asemenea, oficialii Consiliului Europei au remarcat necesitatea asigurării principiului cooperării și colaborării loiale între autoritățile statului, în vederea implementării reformei pentru o justiție în numele legii și în folosul cetățenilor Republicii Moldova.

•La **20 februarie 2020** membrii Consiliului Superior al Magistraturii Dorel Musteață, Nina Cernat, Anatolie Galben și Petru Moraru au participat la o ședință de lucru cu grupul de experți ai Comisiei de la Veneția, Alexander Baramidze, membru supleant-Georgia, Richard Barrett-Irlanda, Antonio Henriques Gaspar-Portugalia, Ziya Caga Tanyar, reprezentant al Secretariatului Comisiei de la Veneția și William Massolin, șeful Oficiului CoE la Chișinău.

Subiectul principal al discuțiilor a fost axat pe proiectul de lege privind modificarea Constituției Republicii Moldova și, anume, pe prevederile constituționale ce se referă la numirea judecătorilor, la rolul și componența Consiliului Superior al Magistraturii.

În procesul discuțiilor membrii Consiliului Superior al Magistraturii s-au expus cu îngrijorare opinia, referitor la discursurile publice ale reprezentanților puterii legislative și executive, precum și ale Președintelui Republicii Moldova în adresa sistemului judecătoresc și a Consiliului Superior al Magistraturii.

În acest sens, s-a remarcat rapiditatea cu care se adoptă legile, având drept exemplu recenta modificare a Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, care a intrat în vigoare la data de 31 ianuarie 2020 și inițiativa Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, de excluderea *“posibilității de recalculare a*

pensiilor judecătorilor în funcție de mărimea salariului lunar pe care îl au”, prin modificarea prevederilor articolului 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

Astfel, Consiliul Superior al Magistraturii susține în mod ferm necesitatea dialogului instituțional asupra propunerilor legislative, în vederea asigurării echilibrului puterilor în stat și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, înainte de promulgarea acestora.

Un alt aspect ce a influențat activitatea Consiliului Superior al Magistraturii a fost introducerea restricțiilor internaționale de călătorie și contextul pandemic European, ce au determinat concentrarea ofertei de formare internaționale în mediul online, precum și anularea sau reprogramarea a numeroase activități. În aceste condiții a fost înregistrată o scădere substanțială a numărului de participanți la activități internaționale în anul 2020.

În ceea ce privește formarea continuă a judecătorilor, în anul 2020 Consiliul Superior al Magistraturii a continuat obiectivul consolidării și perfecționării corpului judecătoresc, având în vedere că instruirea magistraților constituie o garanție la înfăptuirea justiției în mod independent, imparțial și profesional.

În scopul realizării funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii delegă judecătorii pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire și deplasări în interes de serviciu, normă prevăzută de art. 4 alin. 2 lit. c²) din Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Totodată, formarea continuă a judecătorilor este o prerogativă importantă a sistemului de justiție și o atribuție de bază a Institutului Național al Justiției în temeiul Legii nr. 152-VVI din 08 iunie 2006, cu privire la Institutul Național al Justiției.

În conjunctura cadrului legal expus supra, în perioada de referință Consiliul Superior al Magistraturii a delegat **66 de judecători** pentru participare *la activitățile de instruire continuă* în cadrul Institutului Național al Justiției, potrivit Planului calendaristic modular de formare continuă în judecători și procurori pentru semestrele I-II al anului 2020, *cu tematicile în domeniul comunicării*, după cum urmează:

- seminarul „*Relații cu mass-media, crearea strategiilor de comunicare*” – **34 de judecători**;

- seminarul „*Managementul conflictelor și comunicarea nonviolentă*” – **23 de judecători**;

- atelierul de lucru „*Comunicarea interpersonală*” - **9 judecători**.

Este inherent a menționa că, încrederea publicului în sistemul judiciar nu este doar determinată de modul în care funcționează instanțele, ci și de modul în care comunică sistemul judiciar. Respectiv, sporirea încrederii publicului și a relațiilor corespunzătoare dintre sistemul judecătoresc, societate și presă este una dintre prioritățile Consiliului Superior al Magistraturii.

În acest sens, Consiliul Superior al Magistraturii conchide că menținerea încrederii publicului necesită transparență și un dialog continuu cu societatea și mass-media.

Astfel, **la 26 mai 2020** prin Hotărârea nr. 123/10 Consiliului Superior al Magistraturii a acceptat demersul Institutului Republican Internațional, referitor la *încheierea unui Memorandum de colaborare cu Consiliul Superior al Magistraturii*.

Respectiv, scopul inițierii parteneriatului și oportunității încheierii acestuia a constat în implementarea Programului ”Moldova: Facilitarea și Consolidarea Reformelor Judiciare” (MFCRJ), finanțat de Fondul Național pentru Democrație (NED), în cadrul căruia a fost acordată asistență sistemului judiciar reprezentat de judecători, Ministerul Justiției și Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Proiectul nominalizat a avut drept obiectiv dezvoltarea nivelului de transparență și accesibilitate a sistemului judiciar prin consolidarea capacităților de comunicare și responsabilității judecătorilor.

Prin urmare, în baza acțiunilor propuse în cadrul Memorandumului de colaborare sus-indicat au fost realizate traininguri destinate judecătorilor, în vederea dezvoltării nivelului de transparență și accesibilitate a sistemului judiciar prin consolidarea capacităților de comunicare și responsabilității judecătorilor, în perioada 07 iulie – 31 iulie 2020 și 18 septembrie – 30 octombrie 2020, cu tematici diferite, după cum urmează:

- Utilizarea tehnologiilor informaționale;

- Deontologia, disciplina și responsabilitatea judecătorului. Aspecte ce țin de libertatea de exprimare a judecătorului;

- ***Comunicarea interpersonală, relații publice, relațiile cu mass-media și crearea strategiilor de comunicare;***

- Motivarea hotărârilor judecătorești.

Subsecvent, ***la 29 septembrie 2020*** prin Hotărârea nr. 271/23 a fost acceptat demersul Organizației Internaționale de Dezvoltare a Dreptului (IDLO), referitor la încheierea unui Memorandum de colaborare cu Consiliul Superior al Magistraturii.

Acțiunile propuse urmează a fi implementate ulterior, având drept obiectiv fortificarea sistemului de soluționare alternativă a litigiilor în Republica Moldova, în scopul îmbunătățirii accesului la justiție prin termene și costuri reduse de soluționare a litigiilor, creșterii încrederii în sistemul judecătoresc.

În scopul consolidării capacității organizaționale și administrative a Consiliului Superior al Magistraturii, alinierii măsurilor autorităților moldovenești la standardele internaționale și bunele practici pentru prevenirea și combaterea corupției, sporirea eficienței serviciilor din domeniul justiției și îmbunătățirea accesului la justiție Consiliul Superior al Magistraturii a continuat derularea proiectelor cu finanțare externă demarate în anii anteriori.

Astfel, este relevant de menționat că pe parcursul ultimilor trei ani, sistemul judecătoresc din Republica Moldova a beneficiat de asistență în valoare de 7.5 milioane de dolari, din partea poporului american, pentru implementarea mai multor soluții IT de ultimă generație și consolidarea capacităților instituționale în sectorul justiției. Sprijinul generos a fost oferit prin intermediul Programului Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) pentru Justiție Transparentă, iar progresele obținute au fost prezentate în cadrul unui eveniment online, dedicat finalizării activității Programului, ce a avut loc la 19 noiembrie 2020.

Programul USAID pentru Justiție Transparentă a fost implementat în Moldova în perioada mai 2017 – noiembrie 2020. Obiectivul general al acestuia a constat în sprijinirea Guvernului Republicii Moldova în eforturile de modernizare, transparentizare și responsabilizare a sistemului judecătoresc, prin oferirea asistenței tehnice și metodologice necesare.

Astfel, implementarea noului Program Integrat de Gestionare a Dosarelor, dezvoltarea aplicației e-Dosar și a Modulului de Raportare Statistică Electronică, implementarea Media Server, dotarea tuturor sediilor instanțelor cu echipamente de videoconferință, modernizarea Portalului Național al Instanțelor de Judecată și a site-urilor Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești sunt doar câteva dintre realizările majore obținute cu susținerea Programului USAID pentru Justiție Transparentă.

Totodată, Programul a oferit asistență metodologică pentru îmbunătățirea practicilor de selecție, numire, promovare și responsabilizare a judecătorilor, sprijinind și implementarea Cadrului Internațional de Excelență Judecătorească în toate cele patru instanțe de apel.

De asemenea, în cursul anului 2020 au fost lansate următoarele 2 proiecte:

- „*Acțiune împotriva corupției în Republica Moldova*”, finanțat de Biroul pentru Afaceri Juridice și Combaterea Traficului de Droguri (INL) al Departamentului de Stat al SUA și implementat de către Consiliul Europei;

- „*Consolidarea eficienței și accesului la justiție în Moldova*”, implementat de PNUD Moldova în parteneriat cu AO Institutul pentru Reforme Penale și AO Invento, cu suportul financiar al Suediei.

În scopul consolidării capacităților profesioniștilor din sistemul justiției pentru realizarea coordonată a actului de justiție și îmbunătățirea accesului la justiție pentru grupurile vulnerabile la nivel regional, începând cu luna octombrie 2020 până în luna februarie 2021, au fost delegați câte patru judecători din cadrul judecătoriilor Cimișlia, Criuleni, Soroca, Comrat pentru participare la programul etapizat format din următoarele componente:

- instruirea, conform evaluării necesităților de formare personală – 8 module de conținut;

- *activități de dialog în vederea îmbunătățirii coordonării și comunicării profesionale la nivel local între profesioniștii din sectorul justiției;*

- program de granturi pentru dezvoltarea inițiativelor comune la nivel local;

- organizarea unui schimb de experiență cu omologii din alte țări-etapă finală a Programului.

Activitățile menționate au fost organizate în cadrul *Proiectului „Consolidarea eficienței și accesului la justiție în Moldova*”, implementat de PNUD Moldova în parteneriat cu AO Institutul pentru Reforme Penale și AO INVENTO, cu suportul financiar al Suediei.

Relevanță reprezintă și colaborarea Consiliului Superior al Magistraturii cu Centrul de Resurse Juridice din Moldova, astfel *prin Hotărârea nr. 296/25 din 13 octombrie 2020* a fost dispusă realizarea unui sondaj de opinie în rândul judecătorilor, ce a avut drept scop stabilirea percepțiilor actorilor principali din domeniul justiției - judecători, procurori și avocați - cu privire la independența, eficiența și responsabilitatea sistemului de justiție, inclusiv impactul unor modificări legislative adoptate în perioada 2011-2020, iar unele rezultate ale sondajului vor fi comparate cu rezultatele unui sondaj similar efectuat la sfârșitul anului 2015 cu suportul echipei Centrului de Resurse Juridice din Moldova.

La acest segment, la 16 decembrie 2020 au fost publicate rezultatele sondajului realizat de Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) în octombrie-decembrie

2020, prin care au a fost stabilit faptul că pe parcursul ultimilor cinci ani percepția judecătorilor, procurorilor și avocaților privind impactul reformelor lansate în 2011 și privind calitatea actului justiției nu s-a schimbat simțitor, deși pe marginea unor subiecte opiniile diferă considerabil.

Capitolul II

ACTIVITĂȚI DERULATE ÎN VEDEREA REALIZĂRII PROCESULUI DE REFORMĂ A SISTEMULUI JUDECĂTORESC

Consolidarea capacităților de implementare a documentelor de politici publice aferente sistemului judecătoresc

În conformitate cu prevederile constituționale și în baza Legii cu privire la CSM, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul și-a intensificat activitatea în vederea realizării obiectivelor, circumscrise în viziuni ample de reformare a sistemului judiciar, care s-au regăsit în strategii, planuri de acțiune și direcții de acțiune.

Valorile principale în jurul cărora s-a realizat procesul de reformă a sistemului judiciar au fost: *integritatea, profesionalismul, responsabilitatea, eficiența și transparența sistemului judiciar*.

Astfel, pe parcursul anului 2020, CSM a întreprins eforturi conjugate, ce s-au soldat cu realizarea acțiunilor incluse în principalele documente de planificare strategică în domeniul justiției, și anume: Planul Național de Acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere RM-UE; Programul național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022, Planul național de prevenire și combaterea traficului de ființe umane; Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”; Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2020; Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022; documente strategice sectoriale și alte angajamente naționale și internaționale.

Prin implementarea practică și valorificarea componentelor documentelor de planificare strategică se urmărește consolidarea unui sector al justiției echitabil, calitativ, cu zero toleranță față de corupție, pentru o dezvoltare durabilă a țării și responsabilitate sporită față de justițiabili. Totodată, un alt obiectiv, îl constituie edificarea unui sector al

justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție.

În vederea realizării obiectivelor indicate în documentele strategice, pe parcursul anului 2020, au fost îndeplinite acțiunile atribuite în sarcina CSM. Printre cele mai remarcabile pot fi evidențiate:

- asigurarea respectării regimului cadourilor, prin desemnarea persoanei responsabile de ținerea Registrului de evidență a cadourilor și publicarea acestuia pe pagina web a CSM, după îmbunătățirea funcțională a acesteia;

- asigurarea respectării transparenței în procesul decizional, atât prin publicarea hotărârilor CSM pe pagina web a entității publice, cât și prin asigurarea transmisiunii live a ședințelor Plenului CSM;

- asigurarea gestionării transparente și responsabile a patrimoniului public și a asistenței externe, prin semnarea Declarației privind buna guvernare a Consiliului Superior al Magistraturii pentru anul 2019 de Președintele CSM și publicarea acesteia pe pagina web a CSM, elaborarea și aprobarea Planului anual și planurilor trimestriale de achiziții publice pentru 2020 ale Consiliului Superior al Magistraturii, elaborarea Raportului anual privind executarea contractelor încheiate în cadrul autorității în 2020;

- întocmirea planurilor de integritate instituțională în instanțele judecătorești;

- autoevaluarea sistemului de control intern managerial și întocmirea Raportului anual privind controlul intern managerial.

- instruirea judecătorilor în domeniile menționate în documentele de politici;

- intensificarea și fortificarea acțiunilor de consolidare și promovare a relațiilor de comunicare a CSM cu societatea civilă, mass-media și cu alte autorități publice în vederea asigurării transparenței proprii activității, cât și a transparenței și independenței sistemului judecătoresc național;

- toate subdiviziunile structurale din cadrul CSM au elaborat Registrele riscurilor pentru anul 2020;

- au fost asigurați angajații entității cu 54 de dispozitive securizate (semnături electronice) necesare pentru depunerii declarației în termenul prevăzut de legislația în vigoare.

- în conformitate cu pct. 13 din Hotărârea Guvernului nr. 767 din 19.09.2014, „Pentru implementarea Legii nr. 325 privind testarea integrității profesionale” și art. 9 alin. (8) din Legea cu privire la statutul judecătorului, au fost solicitate **96 caziere de integritate** pentru candidații la funcția de judecător și candidații la funcția de președinte/vicepreședinte al instanței.

- ținând cont de importanța și avantajele specializării, CSM a întreprins măsuri în vederea extinderii specializării în instanțele judecătorești.

- a fost implementat Modulul de Raportare Statistică Electronică, parte integrantă a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor;

- au fost realizate acțiuni privind accesibilitatea informațională în instanțele de judecată prin introducerea unor interfețe îmbunătățite și funcționalități avansate ce sunt accesibile persoanelor cu deficiențe de vedere și auz.

Totodată, Plenul CSM a avizat proiecte de acte normative care vizează continuitatea proceselor lansate și implementate în domeniul politicilor publice, astfel, prin Hotărârea CSM Nr. 229/19 din 18 august 2020, CSM a avizat proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității în sectorul justiției pentru anii 2021-2024 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. Menționând că adoptarea prezentelor reglementări este actuală și necesară, în condițiile în care textul propus este elaborat într-un document de politici a obiectivelor aferente problemelor existente, cu definirea instrumentelor de soluționare a impactului așteptat, va permite stabilirea pe termen mediu a unei viziuni de ansamblu de dezvoltare durabilă a sectorului justiției.

O problemă identificată în procesul de realizare a acțiunilor incluse în documentele strategice se referă la faptul că datele statistice generalizate de CSM nu reflectă distinct informația solicitată. (ex. *Numărul de condamnări pe cauze de trafic de ființe umane, Rata aplicării măsurilor alternative detenției (inițiale și prelungite) din numărul total de măsuri provizorii...*)

În concluzie, se menționează că prin hotărârile și acțiunile sale Consiliul Superior al Magistraturii, s-a angajat ferm în realizarea acțiunilor incluse în obiectivele indicate în documentele strategice, reacționând prompt și demonstrând o grijă permanentă privind subiectele abordate.

Considerații generale asupra actelor normative avizate de către CSM

Una dintre etapele esențiale ale procesului de elaborare și adoptare a actelor normative este avizarea acestora de către autoritățile și instituțiile publice implicate direct în soluționarea problemelor incluse în proiect, respectiv, una din atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii o constituie asigurarea adoptării hotărârilor prin care își expune opinia cu referire la proiectele remise acestuia. Or, este inherentă și imperioasă implicarea Consiliului Superior al Magistraturii în procesul de elaborare a actelor normative ce vizează activitatea sistemului judecătoresc, în virtutea faptului că acesta este garantul independenței autorității judecătorești și este format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc.

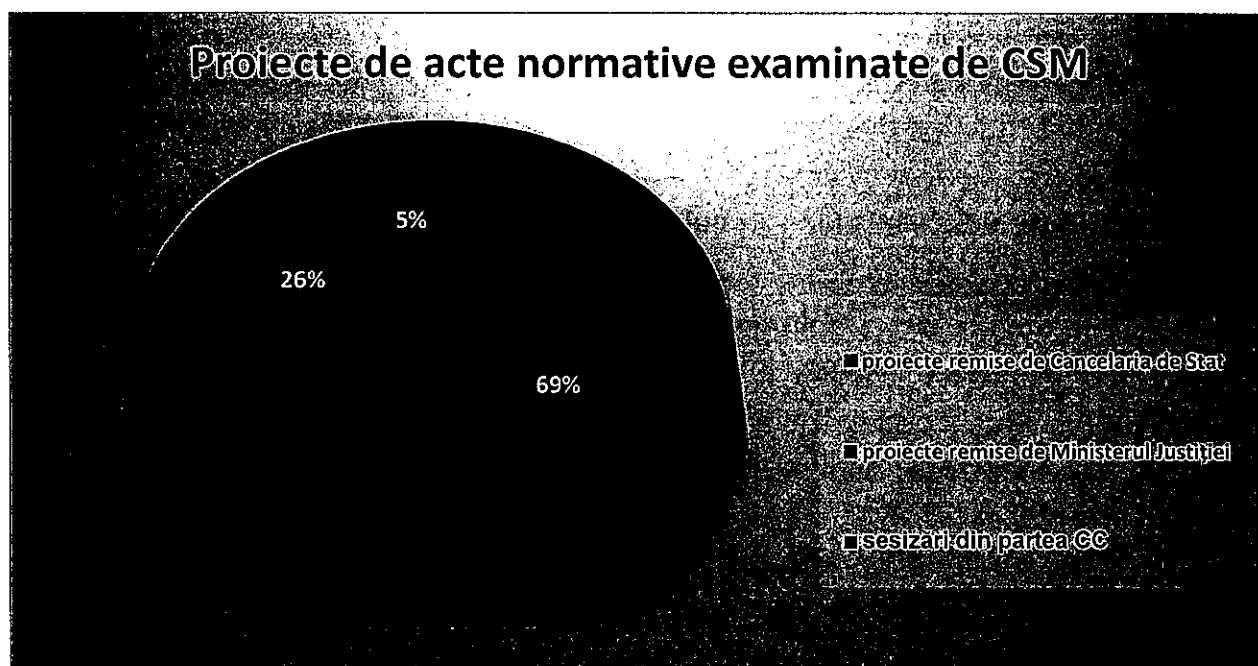
În acest context, de remarcat faptul că participarea Consiliului la procesul de avizare a actelor normative a fost legitimată de legiuitor prin Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, astfel încât aceasta constituie parte integrantă a activității acestuia.

Totodată, în contextul celor expuse, reținem că Consiliul Superior al Magistraturii, în procesul analizei și expunerii opiniei referitoare la actele normative remise acestuia spre avizare contribuie la înlăturarea deficiențelor și lacunelor existente în sistemul legislației în vigoare, pe de o parte, dar și propune reglementarea unor relații sociale noi care apar drept urmare a dezvoltării sistemului judecătoresc, în conformitate cu cele mai bune practici europene și internaționale. Or, contribuția Consiliului la perfecționarea legislației în vigoare este un imperativ al asigurării dezvoltării și progresului sistemului judecătoresc din Republica Moldova.

În perioada anului 2020, Consiliului Superior al Magistraturii a analizat 18 proiecte de acte legislative și acte normative parvenite din partea autorităților publice, expunându-și propunerile/obiecțiile la proiectele înaintate.

Din numărul total al proiectelor de legi primite spre examinare, 13 – au fost remise de Cancelaria de Stat, 5 proiecte de Ministerul Justiției, precum și 4 sesizări de Curtea Constituțională.

În rezultatul examinării proiectelor de acte normative și legislative, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat cu propuneri esențiale de modificare și îmbunătățire a acestora.

Din perspectiva aspectelor reglementate, dar și în contextul în care reforma justiției constituie un deziderat național, printre cele mai importante proiecte de acte normative avizate pozitiv, pot fi evidențiate:

Hotărârea CSM nr. 228/19 din 18 august 2020, Plenul CSM a avizat pozitiv *proiectul de lege pentru aprobarea Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității în sectorul justiției pentru anii 2021-2024 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia*.

Prin noul document urmează să se contureze un nou stadiu al îmbunătățirii cadrului normativ deja adoptat, consolidarea capacității instituționale și profesionale a instituțiilor reformate, alinierea proceselor de reformă a justiției la recomandările și standardele instrumentelor internaționale în domeniu, precum și la angajamentele Republicii Moldova asumate față de partenerii de dezvoltare. Prezenta Strategie urmează să consolideze și să continue procesele lansate și implementate, care reprezintă o nouă etapă în edificarea unui sector al justiției modern. Consolidarea sectorului judecătoresc determină abordarea mai multor componente ale acestui proces, toate acestea asigurând un sector al justiției accesibil, transparent, eficient și responsabil, o justiție modernă, în care independența și eficiența să îi fie asigurate.

Prin răspunsul înregistrat cu nr. 1560 m/i din 6 iulie 2020, CSM a avizat pozitiv cu propuneri proiectul Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei cu ajustările și modificările de rigoare, pentru anii 2020-2023.

La demersul Ministerului Justiției nr. 593/MJ/2019 din 7 iulie 2020, CSM a avizat cu propuneri *proiectul de lege pentru modificarea Constituției Republicii Moldova*. Proiectul respectiv a fost avizat și anterior de către CSM prin Hotărârea CSM nr. 403/19 din 20 iunie 2017 și Hotărârea CSM nr. 378/25 din 24 octombrie 2019. Respectiv, propunerile de completare au fost reiterate în noul aviz adresat de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Printre cele mai relevante propuneri evidențiate de CSM sunt completarea alin. (5) cu dispoziția „...*de către organul de autoadministrare judecătorească*„.

Astfel, dreptul de a stabili instanța de judecată în care va activa judecătorul și tot ce ține de cariera de mai departe a acestuia, urmează a fi atribuit, în exclusivitate, în competența CSM, ca organ de autoadministrare judecătorească.

Aceste modificări sunt necesare în spiritul promovării principiului independenței justiției.

- Cu referire la noua redacție a art. 122 din Constituție:

Plenul CSM susține în continuare poziția că Președintele Curții Supreme de Justiție trebuie să facă parte din componența Consiliului Superior al Magistraturii .

Potrivit art. 7 din Legea nr. 789/26.03.96 cu privire la Curtea Supremă de Justiție Președintele Curții Supreme de Justiție reprezintă Curtea Supremă de Justiție în relațiile cu

alte autorități și instituții publice atât din țară, cât și de peste hotare; prezidează ședințele Plenului CSJ, deținând și alte atribuții stabilite prin lege.

În virtutea funcției deținute, Președintele CSM are obligația să cunoască problemele ce țin de justiție, să participe activ la dezbaterile privind politicile promovate de CSM în acest domeniu.

- Plenul CSM a propus completarea **art. 73 din Constituție** după sintagma „...Guvernul,, cu sintagma „*Consiliul Superior al Magistraturii*”, astfel **atribuind CSM statutul de subiect cu dreptul de inițiativă legislativă în domeniul justiției**. Propunerea respectivă se justifică prin faptul că, Consiliul este organul de autoadministrare judecătorească, iar, potrivit prevederilor statuate în Constituția Republicii Moldova, puterea legislativă, executivă și cea judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției. Potrivit principiului separației puterilor, nici una dintre cele trei puteri nu prevalează asupra celorlalte. Celelalte puteri de stat sânt subiecți cu dreptul de inițiativă legislativă, urmând a fi delegat acest drept și puterii judecătorești.

Prin Hotărârea nr. 197/17 din 21 iulie 2020, Plenul CSM a avizat pozitiv proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 113/2010 privind executorii judecătorești. Reglementările propuse în proiectul de lege determină clar modalitatea de constituire a Comisiei de licențiere a executorilor judecătorești și a Colegiului disciplinar, în vederea asigurării continuității funcționării acestora; atribuirea unor competențe suplimentare Ministerului Justiției în cazul constatării unor situații de blocare a funcționării organului profesional; eliminarea unor incoerențe terminologice ce țin de noțiunile „*deontologic*” și „*etic*”; asigurarea unor garanții suplimentare cu referire la drepturile persoanelor implicate în procedurile de executare în derulare la executorul judecătoresc, a cărui activitate se suspendă sau a încetat. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a reținut că adoptarea prezentelor reglementări este actuală și necesară, or, în condițiile în care modificările propuse vor contribui la consolidarea atribuțiilor de control și reglementarea profesiei de executor judecătoresc de către Ministerul Justiției, fortificarea capacităților instituționale și funcționale ale Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, responsabilizarea executorilor judecătorești, implementarea unor standarde profesionale ce vor asigura justițiabililor servicii de calitate.

Prin Hot. nr. 201/17 din 21 iulie 2020, Plenul CSM a avizat pozitiv proiectul de lege în vederea modificării unor acte normative (*privind instituirea unor garanții profesionale avocatului/avocatului stagiar*) și a materialelor conexe. Prin acest proiect de lege s-a propus amendarea și completarea cadrului legislativ în așa mod, încât avocații și avocații stagiați în vederea exercitării obligațiilor lor constituționale de apărare a drepturilor și libertăților omului să-și poată realiza sarcinile ce le revin, atât în procesul de colectare a

probelor prin asigurarea accesului la informații, cât și în procesul de realizare a apărării, fără ca în activitatea lor să fie exercitate direct sau indirect careva imixțiuni ce ar împiedica sau restricționa activitatea de apărare. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, a menționat oportunitatea adoptării proiectului vizat în condițiile în care textul propus este elaborat în vederea respectării Hotărârii Curții Constituționale nr. 19 din 22 iunie 2015 și ale jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Subsecvent, CSM a evidențiat că, proiectul remis spre avizare va permite îmbunătățirea serviciilor prestate, atât de avocați la acordarea asistenței juridice, cât și a interacțiunii dintre avocați și reprezentanții organelor de urmărire penală, procurori, judecători, reprezentanți ai autorităților publice, alte persoane fizice sau juridice de drept public.

Prin Hot. nr. **227/19 din 18 august 2020**, Plenul CSM a avizat pozitiv *proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească*.

Proiectul remis spre avizare a fost elaborat în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 24 martie 2020, având drept scop remedierea carențelor legislative referitoare la funcționarea normelor privind selectarea și determinarea judecătorului care va exercita atribuțiile judecătorului de instrucție în cazul în care niciun judecător nu-și exprimă acordul.

Prin intermediul proiectului s-a propus stimularea judecătorilor de a exercita funcția de judecător de instrucție prin acordarea unei garanții suplimentare ce va stabili după expirarea mandatului de judecător de instrucție posibilitatea de a opta pentru materia de specializare în cadrul instanței judecătorești în care activează, în limita locurilor disponibile.

În cadrul examinării proiectului, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a menționat că acesta are ca finalitate stabilirea unei garanții suplimentare în favoarea independenței judecătorului. De asemenea, Plenul CSM a remarcat faptul că prevederile proiectului vizat derivă și din constatările Curții Constituționale, or, actele adoptate de Curte evidențiază caracterul consecvent, obiectiv și exigent al jurisdicției constituționale în vederea asigurării supremației Legii Supreme, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, reliefând în același timp modul în care este percepută ideea de constituționalitate și rolul Curții de factor stabilizator în societate și de factor moderant între ramurile puterii de stat.

Mai mult ca atât, CSM a evidențiat scopul intervenției legislative ce rezidă în stabilirea unei certitudini juridice de ordin procedural, în ceea ce privește mecanismul de selectare și determinare a judecătorului care va exercita atribuțiile judecătorului de instrucție în cazul în care niciun judecător nu-și exprimă acordul. Or, mecanismul propus va crea premise pentru eliminarea oricăror suspiciuni privind practica neuniformă de abordare a remediului național și va asigura funcționalitatea conformă a acestuia

Prin Hot. nr. **242/21 din 8 septembrie 2020**, Plenul CSM a avizat pozitiv proiectul *Legii pentru modificarea unor acte normative (privind gestionarea eficientă a stărilor de urgență)*. Proiectul remis spre avizare a fost elaborat în vederea remedierii carențelor legislative cu privire la gestionarea eficientă a stărilor de urgență și lichidării deficiențelor de aplicare a măsurilor la nivel instituțional pe durata stării de urgență. Astfel, a fost propusă operarea modificărilor și completărilor în Legea nr.10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, Legea nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională și Legea nr. 69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri pe perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative.

Modificările propuse au drept scop reglementarea unor prevederi din legile nominalizate mai amplu și în același timp previzibile care să cuprindă tot spectrul de acțiuni ce pot fi întreprinse de autoritățile responsabile de gestionarea stării de urgență, pentru a putea reacționa prompt la diversitatea situațiilor de urgență care pot pune țara în pericol.

La acest capitol, de menționat sunt și adresările Curții Constituționale cu privire la sesizările parvenite privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi legale, asupra cărora s-a pronunțat Plenul Consiliului Superior al Magistraturii cu argumente în vederea elucidării circumstanțelor. Printre acestea sunt:

Hot. CSM-ului nr. **7/1 din 14 ianuarie 2020**, prin care Plenul CSM i-a expus opinia pe marginea adresării Curții Constituționale cu privire la sesizarea nr. 230a/2019 privind controlul constituționalității Legii nr.193 din 20 decembrie 2019 pentru modificarea Legii nr.947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Plenul CSM a remarcat că la 17 decembrie 2019, în limita competențelor legale a prezentat Comisiei juridice numiri și imunități opinia asupra proiectului de Lege nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii în care au fost evidențiate și problemele expuse în sesizarea Președintelui Republicii Moldova, inclusiv și privitor la componența numerică a membrilor CSM, care însă nu au fost luate în considerare la adoptarea legii în Parlamentul Republicii Moldova. În acest context, CSM reiterează poziția expusă în avizul din 17 decembrie 2019 prezentat

Prin Hot. CSM-ului nr. **183/16 din 7 iulie 2020**, Plenul CSM s-a expus pe marginea adresării Curții Constituționale cu privire la sesizarea nr. 70g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 4 alin. (1) lit. c) și 39 alin. (4) lit. b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25 iulie 2014.

CSM a precizat că rolul CtEDO este de a verifica respectarea pe deplin a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, garantate prin prisma legislației naționale a fiecărui stat și Convenției, deși, aceste încălcări nu au fost constatate de instanțele de judecată naționale, CEDO le stabilește constant, fapt reflectat în hotărârile sale. Astfel,

neconstatarea de către instanțele naționale superioare a încălcărilor admise de judecători la adoptarea unor hotărâri devenite irevocabile, nu împiedică CtEDO să constate încălcarea drepturilor fundamentale ale justițiabililor, pentru care judecătorii pot fi supuși răspunderii, în caz de constatare că au acționat cu intenție ori rea-credință.

Consiliul Superior al Magistraturii, în temeiul legii, în calitate de organ de autoadministrare judecătorească, ca instanță, este împuternicit să stabilească sau să constate comiterea unei abateri disciplinare de către judecător la examinarea unei cauze, cu respectarea tuturor drepturilor stabilite prin lege, aplicând în acest sens și sancțiuni disciplinare judecătorilor. Judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară doar, dacă cu vinovăție a comis, direct sau indirect, cu intenție sau culpă, o faptă reprobabilă. Fapta reprobabilă poate fi comisă, atât prin acțiune, cât și prin inacțiune. Este inerent a specifica că abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 178/2014 denumită „acțiunile judecătorului în procesul de îndeplinire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente”, începe de la noțiunea de competență, ce presupune aptitudinile profesionale, cunoștințele și experiența practică necesară pentru a face acte de justiție eficiente. Incompetența profesională înseamnă contrariul, adică lipsa de aceste calități specificate. Este evident faptul că, Colegiul de evaluare de pe lângă CSM deține atribuții în vederea descoperirii incompetenței grave și evidente a judecătorilor, fie să nu admită, fie să înlăture aceste persoane din sistem, iar în cazul omiterii acestor împrejurări, CSM trebuie să semnaleze situațiile de incompetență profesională gravă și evidentă a judecătorilor.

În același timp, este imperios de a menționa că în virtutea atribuțiilor stabilite prin Constituție, CSM este organul care deține competența de sancționare a judecătorilor, or, organul de autoadministrare judecătorească este format în vederea organizării, funcționării sistemului judecătoresc și este garantul independenței autorității judecătorești, și în temeiul art. 4 alin. (3) lit. b) al Legii nr. 947, examinează contestațiile hotărârilor emise de Colegiul disciplinar.

Prin Hot. CSM-ului nr. **250/22 din 22 septembrie 2020**, Plenul CSM s-a expus pe marginea adresării Curții Constituționale cu privire la sesizarea nr. 143a/2020 privind controlul constituționalității Legii nr. 67 din 21 mai 2020 pentru modificarea articolului III din Legea nr. 193/2019 pentru modificarea unor acte legislative.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a susținut sesizarea nr. 143a/2020 privind controlul constituționalității prevederilor Legii nr. 67 din 21 mai 2020 pentru modificarea articolului III din Legea nr. 193/2019 pentru modificarea unor acte legislative. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii consideră că puterea legislativă a intervenit într-o manieră inadmisibilă în autoadministrarea puterii judecătorești, limitând independența constituțională a justiției.

Astfel, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a susținut opinia autorului sesizării precum că pretinsa Lege nr. 67/2020 vizează un caz individual și un singur subiect, astfel încât nu întrunește caracteristicile unui act normativ (impersonal și aplicabil unui număr nedeterminat de situații identice), iar ultimul nu poate fi modificat sau completat printr-un act individual.

Prin Hot. CSM-ului nr. **332/28 din 10 noiembrie 2020**, Plenul CSM s-a expus pe marginea adresării Curții Constituționale cu privire la sesizarea nr. 162g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 24 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a menționat că tratamentul juridic al situației descrise în art. 24 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, când judecătorul este suspendat din funcție în legătură cu începerea urmăririi penale, este diferit de tratamentul juridic oferit de legiuitor pentru situațiile enumerate în art. 24 alin.1 lit. b) – d) și art. 24 alin. 11 ale aceleiași Legi, însă această derogare, analizată în ansamblu cu prevederea conținută în art. 24 alin. 4 al aceleiași Legi, își găsește justificare doar pentru situațiile în care vinovăția judecătorului suspendat din funcție va fi dovedită prin sentință definitivă. În asemenea caz, anularea garanțiilor materiale și sociale prevăzute de art. 24 alin. 3 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995, pentru perioada de suspendare din funcție a judecătorului, este obiectiv și rezonabil justificată. Or, judecătorul condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni nu va putea pretinde la salariu, suspendarea fiind rezultatul propriei sale culpe. Pentru situațiile când vinovăția judecătorului în comiterea infracțiunii nu a fost dovedită, fiind pronunțată o hotărâre de achitare ori de încetare a procesului penal sau în cazul anulării actelor care au servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție, „motivarea obiectivă și rezonabilă” a tratamentului derogatoriu nu este justificată și judecătorul, potrivit art. 24 alin. 4 al Legii vizate, este repus în toate drepturile avute anterior. Drept consecință, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a concluzionat că, tratamentul juridic oferit de legiuitor în art. 24 alin. 3 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 are o motivare obiectivă și rezonabilă și nu vine în contradicție cu normele constituționale expuse în sesizarea nr.162g/2020. Opinia dată se limitează la argumentele și pretențiile invocate în sesizare, fără a pune în discuție temeinicia altor aspecte ce vizează preținsele ingerințe în drepturile autorului sesizării.

De menționat sunt și proiectele de lege examinate de către Consiliul Superior al Magistraturii asupra cărora s-au adus argumente în vederea avizării negative. Printre acestea sunt:

Hot. CSM-ului nr. **200/17 din 21 iulie 2020** prin care Plenul CSM a avizat negativ *proiectul de hotărâre a Guvernului cu referire la instituirea Comisiei pentru selectarea candidaților la postul de judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și*

aprobarea Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea postului de judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Proiectul remis spre avizare a fost elaborat în scopul selectării candidaților pentru postul de judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin care urmează să fie aprobat modul de organizare și desfășurare a concursului de selectare a candidaților, componența nominală a Comisiei pentru selectarea candidaților la postul de judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, actele prezentate de candidați, condițiile de participare la concurs.

CSM a considerat că la stabilirea componenței nominale a Comisiei, urma să fie consultat CSM-ul în calitate de garant al independenței justiției și de reprezentant al autorității judecătorești, în vederea desemnării reprezentanților sistemului judecătoresc, or, examinând componența propusă se creează neclarități referitor la modalitatea și criteriile de selectare a membrilor Comisiei vizate.

Totodată, Plenul CSM a remarcat un șir de ambiguități în textul Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea postului de judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, nu există claritate cu referire la diploma de studii superioare pe care trebuie să o dețină participanții la concurs, va fi aceasta doar de licență, de master sau și licență și master. O altă neclaritate vizează etapele de desfășurare a concursului care se propun a fi preselecția și interviul. În acest sens, CSM a propus suplimentarea cu încă o etapă și anume consultările publice a persoanelor care vor depune dosarele de participare la concurs. Propunerea respectivă se justifică prin importanța și impactul social al procedurii de selectare a candidaților la postul de judecător la CtEDO.

Subsidiar, CSM a remarcat că proiectul Regulamentului nu stabilește clar cum va fi stabilit punctajul la aprecierea a candidaților, cum se va efectua calcularea punctajului mediu, precum și cum se va selecta candidatul cu cel mai mare punctaj.

De asemenea, nu a fost reglementat în regulament nici modalitatea de înregistrare a interviului (audio, video sau va fi transmis online). Astfel, la acest capitol CSM a menționat că proiectul Regulamentului remis spre avizare, conține carențe de transparență și ambiguitate.

De asemenea, Hotărârea **nr. 354/31 din 8 decembrie 2020** prin care Plenul CSM a avizat negativ *proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (excluderea certificatului de integritate)*. În opinia CSM-ului concluziile autorului proiectului, sunt contrare prevederilor legale ce reglementează procedura de selectare a candidaților la funcția de judecător, cât și statutul persoanelor cu drept de a candida la funcția de judecător, întrucât la această funcție pot candida, inclusiv, persoane care au deținut funcții cu abilități atribuite factorilor de decizie, activând în calitate de procurori, funcționari publici, etc. Raționamentele pe care le-a

prezentat Ministerul Justiției în proiectul de Hotărâre cu privire la aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (excluderea certificatului de integritate) sunt vagi și confuze, iar abrogarea certificatului de integritate dimpotrivă ar facilita accesul direct la o funcție publică din partea unei presupuse persoane compromise cu probleme de integritate.

Prin Hotărârea nr. **353/31 din 8 decembrie 2020**, Plenul CSM a avizat negativ *proiectul de lege cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova*. Prevederile proiectului de lege supus avizării reiterează garantarea de către stat a statutului oficial al limbii de stat în toate sferele vieții, limbii ruse i se oferă statut de limbă de comunicare interetnică, sunt respectate drepturile cetățenilor de a studia și a valorifica limba maternă, de a contribui la dezvoltarea culturii naționale. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a atras atenția asupra prevederilor art. 3 alin (1), (4) a) al Legii nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, conform cărora la elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii: constituționalitatea; respectarea drepturilor și libertăților fundamentale; legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice; asigurarea transparenței, publicității și accesibilității; respectarea ierarhiei actelor normative. Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a reținut faptul că în textul proiectului de lege se operează cu termenul limba de stat, iar limbii ruse îi este oferit statut de comunicare.

În vederea implementării Hotărârii Curții Constituționale nr. 36 din 5 decembrie 2013, se impune a se preciza în mod expres care este limba de stat în Republica Moldova, or, un proiect de act normativ trebuie să asigure stabilitatea și eficiența legislativă, evitând intervențiile legislative frecvente asupra reglementărilor prevăzute în cadrul normativ de o importanță deosebită.

De asemenea, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține, Convenția cadru pentru protecția drepturilor minorităților naționale a Consiliului Europei, Carta Europeană a Limbilor regionale sau minoritare, dar și Rezoluția Parlamentului European din 13 noiembrie 2018 referitoare la standardele minime pentru minorități în UE prevăd aceleași drepturi pentru toate grupurile etnice și toate limbile vorbite de acestea, fără să permită plasarea unei limbi asupra limbilor și drepturilor celorlalte grupuri etnice, ceea ce ar reprezenta o discriminare și o insulta în adresa lor.

În același timp, Hotărârea Curții Constituționale nr. 17 din 04 iunie 2018 pre-citată subliniază că „deși Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare nu garantează un drept general pentru vorbitorii de limbi regionale sau minoritare de a comunica, în relația

lor cu autoritățile publice, în limba lor, aceasta le cere statelor, la articolul 10, să adopte o atitudine pozitivă privind utilizarea unei limbi regionale sau minoritare în contactele cu administrația și serviciile publice, atunci când este posibil, fără să existe constrângeri excesive din partea autorităților publice.” (p.44) „Salvgardarea drepturilor lingvistice ale minorităților naționale din Republica Moldova face parte din identitatea sa constituțională.” (p. 46).

Totodată, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii constată că reglementările referitoare la funcționarea limbilor pe teritoriul Republicii Moldova în procedurile judiciare sunt deja reglementate de legile procedurale în vigoare.

Revizurea Hărții judiciare

De la declararea independenței Republicii Moldova până în prezent au fost depuse eforturi considerabile în vederea realizării reformelor democratice, în general, și a reformelor în domeniul justiției, în special.

Procesul de reformă de-a lungul anilor a fost unul complex și de lungă durată, fiind înregistrate tendințe pozitive în reformarea sistemului judiciar din Republica Moldova (cadru legal dezvoltat, cadru instituțional restructurat), iar prin adoptarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, s-a constituit o nouă etapă în procesul de reformare a sistemului judecătoresc.

Prin efectul Legii nr. 76/21.04.2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, sistemul instanțelor judecătorești din Republica Moldova a fost reorganizat, prin fuziune, fiind instituite 15 instanțe de judecată, cu stabilirea sediului de bază și a celor secundare, care și-au început activitatea la 1 ianuarie 2017. Tot prin această lege s-a dispus că unificarea sediilor judecătoriilor se va efectua treptat, până în data de 31 decembrie 2027.

Scopul urmărit la adoptarea actului normativ vizat a constituit asigurarea calității actului de justiție, a eficienței sistemului judecătoresc, a distribuției echitabile a sarcinilor între instanțele judecătorești, a utilizării eficiente a fondurilor publice, precum și în vederea creării premiselor pentru specializarea judecătorilor.

În rezultatul implementării legii vizate, au fost identificate un șir de carențe

❖ **Cheltuieli suplimentare de transport și timp pentru personalul transferat din sediile secundare în sediile centrale**, care trebuie să parcurgă o distanță mai mare pentru a ajunge la serviciu.

În exercitarea puterii judecătorești, judecătorii beneficiază de sprijinul unor funcționari specializați, fapt care le asigură o activitate instituțională eficientă în interesul justițiabilului. Independența puterii judecătorești nu poate fi asigurată fără o independență

instituțională și structurală, care permite angajarea de personal juridic calificat și posibilitatea organizării interne a instanțelor judiciare. Având în vedere numărul mare de funcții publice vacante și lipsa acută de funcționari în sistemul judecătoresc, problemă ce conduce la perturbarea activității instanțelor judecătorești și se răsfrânge negativ asupra înfăptuirii actului de justiție, diminuarea veniturilor generează fluctuația permanentă de cadre în instanțele judecătorești.

În acest context, CSM menționează caracterul depășit și necorespunderea salarizării personalului ce contribuie la înfăptuirea justiției cu principiile unui sistem modern de salarizare, prin prisma responsabilităților ce îi revin în exercitarea atribuțiilor de serviciu, problemă care se răsfrânge negativ asupra actului justiției.

❖ **Imposibilitatea formării completelor de judecată în sediile unde activează un număr mic de judecători**, fiind necesară deplasarea judecătorilor din alt sediu al instanței pentru formarea completelor de judecată, implicând cheltuieli suplimentare de transport și timp.

❖ **Sporirea sarcinii de muncă pentru judecătorii din unele sedii ale judecătoriilor**, determinată de prevederile art. 38, 39 ale Codului de procedură civilă (CPC), conform cărora *părțile la proces pot depune cererea de chemare în judecată la oricare din sediile instanței de judecată.*

❖ **Tergiversarea examinării cererilor de recuzare/abținere sau a celor de accelerare a examinării cauzei** de un judecător sau complet de judecată în cazul imposibilității transmiterii cererii spre examinare unui alt judecător sau complet din același sediu, or, potrivit art. 53 alin. (2) CPC, *"Recuzarea judecătorului se hotărăște, în lipsa acestuia, de un alt judecător sau de un alt complet de judecată, de regulă în aceeași zi ... Cererea de recuzare se soluționează în cel mult 5 zile din momentul depunerii."*, iar conform art. 35 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, *"Recuzarea sau abținerea judecătorului se soluționează de un alt judecător sau, după caz, de un alt complet de judecată... Examinarea cererii de recuzare sau a declarației de abținere se face în aceeași zi... În cazul în care nu se poate forma un nou complet de judecată în aceeași instanță, recuzarea se soluționează, în cel mult 10 zile de la primirea dosarului, de instanța ierarhic superioară."*

❖ **Dificultăți, în unele cazuri, la utilizarea PIGD după configurare**, fiindcă persoanele care au rolul de manager PIGD își desfășoară activitatea în sediile centrale ale judecătoriilor, fiind necesară asistența acestora.

❖ **Costuri și timp suplimentare pentru realizarea unei bune comunicări și transmiterea operativă a documentelor între sedii.**

❖ **Majorarea resurselor financiare ale instanței pentru cheltuielile de transport**, fiindcă necesitatea utilizării transportului instanței pentru transmiterea actelor/dosarelor a crescut substanțial.

Analizând carențele identificate în procesul de implementare a Legii cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, considerăm că unele dintre acestea vor putea fi înlăturate **doar după unificarea sediilor judecătoriilor**, iar altele **prin revizuirea hărții judiciare și a cadrului normativ**.

Având drept scop soluționarea dificultăților identificate în rezultatul implementării procesului de reorganizare a instanțelor, la 16 aprilie 2020 prin Hotărârea CSM nr. 59/6, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Planul de acțiuni al Consiliului Superior al Magistraturii pentru anul 2020 în care au fost incluse acțiunile ce urmau a fi realizate de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, Secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii și organele specializate pe parcursul anului fiind prevăzuți indicatorii de produs și termenele de realizare.

Ca urmare, în scopul realizării acțiunilor identificate, prin Hotărârea CSM nr. 122/10 din 26 mai 2020 a fost creat *Grupul de lucru pentru analiza hărții judiciare*.

Potrivit acțiunii nr. 3 din Planul vizat *supra*, CSM și-a propus să demareze procedura de consolidare a capacității administrative a instanțelor. În vederea realizării acestei acțiuni a fost creat Grupul de lucru pentru analiza hărții judiciare prin prisma problemelor identificate ca rezultat al statisticii judiciare și a situației de fapt stabilite în urma monitorizării implementării Legii nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești.

Astfel, acest Grup de lucru este format pentru evaluarea rezultatelor implementării reformei de organizare a sistemului judecătoresc și pentru a propune amendamente în relație cu noua hartă judecătorească necesare pentru buna funcționare a instanțelor și în special pentru a respecta drepturile justițiabililor.

În acest sens, la 12 februarie 2020 membrii CSM au avut o întrevedere cu liderul Proiectului finanțat de UE "Suport pentru prevenirea și lupta eficientă împotriva corupției în sectorul justiției", domnul Eric Minnegheer în care a fost discutat Planul de acțiuni al Proiectului.

În cadrul discuțiilor a fost abordat subiectul privind crearea Grupului de lucru inter-instituțional pentru revizuirea Hărții judiciare, care va fi prezidat de către CSM în calitate de organ de autoadministrare a sistemului judecătoresc din Republica Moldova, ce promovează activități complexe în scopul edificării unui sector al justiției accesibil, independent, profesionist și responsabil față de societate. Totodată, Domnul Eric Minnegheer a menționat disponibilitatea Proiectului finanțat de UE de a oferi suport logistic Grupului de lucru.

În vederea realizării acțiunii nr. 3 din Planul de acțiuni al CSM, precum și ca urmare a discuțiilor cu liderul Proiectului finanțat de UE "Suport pentru prevenirea și lupta eficientă împotriva corupției în sectorul justiției", domnul Eric Minnegheer Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Consiliului Superior al Procurorilor, Ministerului

Justiției, Agenției de administrare a instanțelor judecătorești și Procuraturii Generale desemnarea reprezentanților entităților vizate care urmau a fi incluși în Grupul de lucru interinstituțional pentru reforma Hărții judiciare. Necesitatea includerii în grupul de lucru a reprezentanților altor instituții este dictată de faptul că procuraturile teritoriale, precum și alte entități ce contribuie la înfăptuirea justiției, la fel urmează a fi reorganizate.

Ulterior, entitățile publice vizate au desemnat reprezentanții pentru a fi incluși în Grupul de lucru pentru reforma Hărții judiciare. Specificând importanța problemei abordate, precum și necesitatea stabilirii echilibrului real în activitatea judiciară între instanțe de judecată de același nivel, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a desemnat în calitate de membri ai Grupului de lucru pentru analiza hărții judiciare, membrii CSM și judecători care reprezintă geografic toate zonele Republicii Moldova (nord, sud, centru).

Ulterior la 7 iulie 2020, prin Hot. CSM nr. 184/16, la componența Grupului de lucru creat în vederea reorganizării hărții judiciare au mai fost incluși 2 avocați din partea Uniunii Avocaților, și anume: Oleg Efrim și Veronica Mihailov-Moraru.

Astfel, CSM s-a adresat cu un demers către membrii Grupului de lucru cu solicitarea de a expedia Propuneri și recomandări de îmbunătățire a Hărții judiciare prin prisma problemelor identificate ca rezultat al analizei statisticii judiciare și a situației de fapt stabilite în urma monitorizării implementării Legii nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești.

După sintetizarea informațiilor prezentate, la 5 noiembrie 2020 Consiliul Superior al Magistraturii a găzduit prima ședință a grupului de lucru cu privire la revizuirea hărții judiciare. Ședința a fost deschisă de către președintele interimar al CSM-ului Luiza Gafton, fiind prezenți membrii CSM Nina Cernat, Victor Micu și liderul Proiectului finanțat de UE *"Suport pentru prevenirea și lupta eficientă împotriva corupției în sectorul justiției"*, Eric Minnegheer.

În urma discuțiilor s-a convenit asupra elaborării unor obiective propuse spre realizare din partea fiecărei instituții, în contextul dificultăților întâlnite ca rezultat al implementării Legii nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești și s-a evidențiat necesitatea stringentă de a identifica soluții optime în vederea stabilirii unui echilibru real în activitatea judiciară dintre instanțele de judecată, penitenciare, avocați, procurori și justițiabili.

În final va fi elaborat un plan de acțiuni ce va cuprinde toate propunerile și ideile înaintate în vederea realizării activităților ce țin de revizuirea hărții judiciare necesare pentru buna funcționare a instanțelor, precum și în vederea revizuirii cadrului normativ și îmbunătățirea acestuia în conformitate cu standardele europene.

În acest context, domnul Eric Minnegheer a menționat disponibilitatea de a asigura suportul necesar, atât material, cât și logistic din partea Delegației Uniunii Europene, în

vederea implementării Planului de acțiuni final propus de către membrii Grupului de lucru, precum și angajarea unor experți pentru redactarea unui Raport de evaluare a situației la ora actuală cu privire la organizarea Hărții judiciare în Republica Moldova.

Extinderea specializării judecătorilor

Potrivit Legii nr. 947-XIII din 19 iulie 1996, Consiliul Superior al Magistraturii este organul de autoadministrare a sistemului judecătoresc din Republica Moldova, ce promovează activități complexe în scopul edificării unui sector al justiției accesibil, independent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție.

Este indubitabil că specializarea judecătorilor prezintă numeroase avantaje ce fundamentează premisele creșterii calității și celerității actului de justiție. Astfel, CSM pe parcursul anului 2020 și-a fortificat eforturile spre funcționarea eficientă a sistemului judecătoresc prin specializarea judecătorilor pe diferite domenii de competență în dependență de posibilitățile funcționale ale instanțelor judecătorești.

În acest context, Consiliul Superior al Magistraturii relevă că, prin Hotărârea nr. 235/10 din 24 martie 2015 a fost dispusă instituirea instanțelor-pilot în cadrul judecătoriilor Rîșcani, Buiucani, mun. Chișinău, și Bălți pe un termen de 3 ani, începînd cu 01 aprilie 2015, privind specializarea judecătorilor în materie civilă, comercială și de contencios administrativ, și specializarea judecătorilor pe cauze secrete, penale, instrucție și contravenționale, inclusiv a completului specializat pe cauze penale cu implicarea minorilor.

Totodată, președinții instanțelor judecătorești menționate au fost împuterniciți cu sarcina de a stabili componența nominală a judecătorilor în materie de specializare, iar în caz de necesitate, reieșind din numărul dosarelor care parvin în instanță, de a modifica componența numerică a judecătorilor în domenii.

Urmare a adoptării Legii nr. 76 din 21 aprilie 2016, prin Hotărârea CSM nr. 3/1 din 10 ianuarie 2017, a fost modificată Hotărârea CSM nr. 235/10 din 24 martie 2015, fiind dispusă extinderea specializării judecătorilor în toate sediile Judecătoriei Chișinău (Centru, Buiucani, Rîșcani, Central și Ciocana), până la unificarea acestora. Totodată, a fost menținută specializarea judecătorilor la Judecătoria Bălți (sediul central), până la unificarea sediilor Judecătoriei Bălți.

Concomitent, președintele Judecătoriei Chișinău a fost abilitat cu dreptul de a stabili componența nominală a judecătorilor în materie de specializare, iar în caz de necesitate, reieșind din numărul dosarelor parvenite în instanță, de a modifica componența numerică a judecătorilor în domenii, cu informarea Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin Hotărârea CSM nr. 279/13 din 11 aprilie 2017 au fost desemnați judecătorii instanțelor judecătorești pentru specializare și examinarea cauzelor penale cu implicarea minorilor. Potrivit anexei respectivei hotărâri, 65 de judecători au fost desemnați pentru examinarea cauzelor penale cu implicarea minorilor.

Prin Hotărârea nr. 835/37 din 19 decembrie 2017, ținând cont de numărul judecătorilor care activează la sediul central al Judecătoriei Strășeni, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, a dispus specializarea judecătorilor din sediul central al instanței, fiindu-i atribuit președintelui instanței dreptul de a stabili, nominal, prin emiterea unui act administrativ, judecătorii specializați și materia de specializare.

Rațiunea specializării judecătorilor în contextul hotărârilor nominalizate își are sorgintea în asigurarea respectării examinării cauzelor/pricinilor în termen rezonabil, precum și eficientizarea activității magistraților în vederea asigurării dreptului la un proces echitabil al justițiabililor.

Specializarea judecătorilor în domenii specifice va contribui la sporirea calității înfăptuirii actului de justiție, or, acumularea experienței și aprofundarea cunoștințelor de judecători într-un anumit domeniu juridic pot contribui la luarea unor decizii de o calitate mai bună, fapt ce ridică autoritatea și performanța instanței de judecată.

Consiliul Superior al Magistraturii constată că, practica acumulată în rezultatul pilotării specializării judecătorilor, precum și cea stabilită în alte țări, demonstrează că, pentru a institui complete specializate în instanța de judecată, este necesar ca în instanță să activeze cel puțin 10-12 judecători.

De menționat că, potrivit prevederilor art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 76 din 21 aprilie 2016, unificarea sediilor judecătoriilor se va efectua treptat, pînă în data de 31 decembrie 2027, pe măsura creării condițiilor pentru aceasta, conform planului aprobat de Parlament, la propunerea Guvernului. Pînă la crearea condițiilor de funcționare într-un sediu unic, judecătoriile nou-create vor avea mai multe sedii, sediul central al judecătoriei fiind sediul judecătoriei nou-create.

Situația reală din sistemul judiciar, drept urmare a implementării Legii nr. 76 din 21 aprilie 2016, denotă că, urmare a reorganizării, din 44 judecătorii existente au fost instituite 15 judecătorii, în componența cărora sunt incluse de la 2 la 4 - judecătorii, acestea desfășurându-și activitatea, la moment, în sediile în care au activat pînă la adoptarea Legii nr. 76 din 21 aprilie 2016, în componență de la 1 la 9 judecători. În virtutea situației create, în prezent, specializarea judecătorilor este implementată doar în judecătoriile, în care există premise reale pentru constituirea completelor specializate.

În celelalte instanțe de judecată, numărul insuficient de judecători angajați la moment și faptul că aceștia activează în sediile în care au fost amplasate pînă la optimizare (în diferite localități), constituie unul dintre factorii ce generează imposibilitatea implementării specializării judecătorilor în toate instanțele de judecată nou-create.

Prin urmare, se constată imposibilitatea instituirii specializării judecătorilor în cadrul tuturor instanțelor nou-create și, realmente, realizarea dispoziției art. 3 din Legea nr. 76 din 21 aprilie 2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești.

Tototată, în vederea extinderii specializării prin Hotărârea nr. 34/3 din 24 ianuarie 2020, Consiliul Superior al Magistraturii a admis în principiu demersul Procurorului General, Alexandr Stoianoglo, referitor la specializarea judecătorilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe și dispusă specializarea judecătorilor instanțelor judecătorești în acest domeniu. Ca rezultat Hotărârea menționată supra privind specializarea judecătorilor a fost susținută de către instituțiile internaționale preocupate de domeniu, dar și de partenerii de dezvoltare, inclusiv, de Organizația Internațională pentru Migrație din Moldova și Ambasada SUA la Chișinău.

În perioada 2 - 4 septembrie 2020 au fost organizate și desfășurate instruirii pentru judecătorii specializați în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe, unde în calitate de formatori au participat experți internaționali și naționali, inclusiv un judecător specializat pentru examinarea cazurilor de trafic de ființe umane din Țările de Jos (Olanda) cu o experiență de peste 20 de ani, dintre care circa 10 ani în domeniul examinării cazurilor de trafic de ființe umane, un expert GRETA; un judecător de la Curtea Supremă de Justiție; șeful Secției combaterea traficului de ființe umane a Procuraturii Generale, reprezentanți a ONG-urilor ș.a.

În calitate de audienți au fost judecători de la Judecătoria Chișinău și de la Curtea de Apel, specializați pe cazurile de referință, un membru al Consiliului Superior a Magistraturii, reprezentanți ai Institutului Național de Justiție.

În cadrul atelierului, atât audienții, cât și formatorii au susținut specializarea judecătorilor pe domeniul respectiv, identificând câteva aspecte problematice în această activitate.

Astfel, una dintre problemele identificate a vizat perioada specializării judecătorilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe, care este doar de un an.

De asemenea, a fost menționat și faptul că în cadrul Curții de Apel Chișinău este specializat doar un complet de judecători, însă se creează necesitatea de a fi specializate minim două complete, deoarece rata rejudecărilor cauzelor penale pe infracțiuni de trafic de ființe umane este înaltă, iar completul specializat, de jure, nu mai are posibilitate să examineze repetat aceeași cauză penală.

Concomitent, a fost evidențiată necesitatea modificării programului de repartizare a dosarelor în sensul indicării cu exactitate a listei infracțiunilor din partea specială a Codului penal, care se consideră crime conexe traficului de ființe umane, deoarece, la moment, în programul de repartizare a dosarelor sunt incluse doar 5 crime (art. 158 CP, art. 165 CP, art. 168 CP, art. 206 CP și art. 220 CP);

În rezultatul problemelor identificate la 27 octombrie 2020, prin Hotărârea nr. 309/26, CSM a completat Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 34/3 din 24 ianuarie 2020 referitor la specializarea judecătorilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe, prin care a recomandat președinților instanțelor judecătorești să desemneze judecătorii specializați în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe pe o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea prelungirii termenului.

Totodată, CSM a recomandat președinților curților de apel să desemneze cel puțin 2 complete de judecători specializați în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a crimelor conexe.

De asemenea, a fost completată lista infracțiunilor conexe traficului de ființe umane cu: art. 158, 165¹, 167, 168, 175¹, 206, 207, 208¹, 208², 220, 213¹, 302 și 362¹ Cod penal.

Prin Hotărârea 289/25 din 13 octombrie 2020, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, luând act de demersul Procurorului General, referitor la specializarea judecătorilor în domeniul crimelor de corupție și a celor conexe, a recomandat președintelui Judecătoriei Chișinău și președintelui Curții de Apel Chișinău să asigure specializarea profesională a judecătorilor instanțelor în domeniul infracțiunilor economice, infracțiunilor de corupție și a celor conexe. Totodată, atenționând președintele Judecătoriei Chișinău și președintele Curții de Apel Chișinău privind diligența la aplicarea prevederilor legale referitoare la distribuirea aleatorie a dosarelor respective.

Astfel, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, examinând demersul Procurorului General, privind instituirea completelor-pilot în cadrul Judecătoriei mun. Chișinău, sediul Ciocana și Buiucani și Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în vederea desemnării judecătorilor specializați pentru examinarea dosarelor crimelor de corupție și a celor conexe l-a considerat ca fiind consideră întemeiat, or, acesta are drept scop asigurarea calității actului de justiție.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a subliniat că specializarea judecătorilor în domeniul crimelor de corupție și a celor conexe ar spori eficiența actului de justiție, prin asigurarea calității procedurilor în fața instanțelor, cât și a deciziilor pronunțate de acestea. Asigurarea unui act de justiție eficient, accesibil și de calitate reprezintă o așteptare legitimă a cetățenilor unei societăți întemeiate pe respectul normei de drept, dar și un deziderat în activitatea Consiliului Superior al Magistraturii.

CSM menționează că specializarea judecătorului garantează că acesta are cunoștințele și experiența necesare în domeniul său de competență. Iar, cunoștințele aprofundate în domeniul juridic în cauză ale judecătorului favorizează adoptarea unor

decizii de o mai bună calitate. Judecătorul specializat poate dobândi o experiență mai mare în domeniul său, ceea ce poate spori autoritatea instanței din care face parte.

Prin urmare, concentrarea dosarelor la un cerc restrâns de judecători specializați poate asigura consecvență în luarea deciziilor și securitatea raporturilor juridice, iar, prin examinarea în mod repetat a mai multor cauze de aceeași natură, precum și înțelegerea mai profundă a realităților referitoare la cauzele care îi sunt încredințate, fie pe plan tehnic, social sau economic, oferindu-le posibilitatea de a găsi soluții adecvate acestor realități.

Implementarea Modulului de Raportare Statistică Electronică (MRSE)

Reprezentarea situației statistice a activității sistemului de justiție reprezintă un instrument important în analizele efectuate, ce au drept scop identificarea mecanismelor eficiente care să conducă la perfecționarea activității instanțelor.

O examinare complexă a activității sistemului este extrem de importantă, fiind util a observa nu doar în mod punctual activitatea unor instituții ci și activitatea de justiție în ansamblu în scopul obținerii unei mai bune înțelegeri a necesității unor eforturi conjugate de îmbunătățire a activității.

În vederea realizării obiectivelor menționate, prin prisma reglementărilor art. 29 al Legii nr. 947 din 19 iulie 1996, cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art.16¹ al Legii nr. 514 din 06 iulie 1995, privind organizarea judecătorească, prin Hotărârea CSM nr. 845/40 din 26 decembrie 2012 Consiliului i-a fost atribuită sarcina privind generalizarea și analiza statisticii judiciare, cu începere din 01 ianuarie 2013.

Statistica judiciară din Republica Moldova oferă informații de bază cu privire la activitatea instanțelor de judecată. Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Justiției au standardizat un anumit număr de formulare statistice pe care instanțele de judecată sunt obligate să le completeze și să le transmită o dată la trei luni Consiliului Superior al Magistraturii și Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești de pe lângă Ministerul Justiției.

Alte mijloace de colectare a informației statistice judiciare în Republica Moldova sunt Modulul de raportare statistică electronică și Modulul de măsurare a performanței instanțelor de judecată.

Statistica judiciară are o importanță substanțială în evaluarea și îmbunătățirea performanței instanțelor judecătorești, consolidarea eficienței actului de înfăptuire a justiției și calității serviciilor instanțelor judecătorești, iar pe parcursul ultimilor ani, cu eforturile conjugate ale Consiliului Superior al Magistraturii, Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești și instanțelor judecătorești au fost realizate mai multe măsuri în vederea documentării integrale a dosarelor electronice conținute în Programul Integrat de Gestionare

a Dosarelor, având drept scop implementarea raportării statistice electronice în cadrul instanțelor judecătorești.

În conformitate cu art. 54 din Legea nr. 514-VIII din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, instanțele judecătorești prezintă Consiliului Superior al Magistraturii informații statistice referitoare la cauzele examinate, pentru a analiza, compara și evalua volumul, calitatea soluționării cauzelor în timp atât separat pe fiecare instanță, cât și la general pe întreg sistemul judecătoresc.

Respectând prevederile menționate supra, toate instanțele judecătorești prezentau Consiliului Superior al Magistraturii rapoartele statistice privind activitatea acestora, care erau generalizate și analizate manual. Astfel, fiecare judecătorie, curte de apel și Curtea Supremă de Justiție întocmea pe suport de hârtie și prezenta trimestrial Consiliului Superior al Magistraturii și Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești câte 22 rapoarte statistice, fapt ce consumă resurse de timp și de personal, efortul instanțelor judecătorești axându-se mai mult pe colectarea datelor și mai puțin pe analiză.

Totodată, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii menționează că, la 22 iunie 2017 a fost semnat Protocolul de colaborare între Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Consiliul Superior al Magistraturii și Reprezentanța Companiei Millenium DPI Partener LLC pentru consolidarea și fortificarea sectorului justiției și a sistemului judecătoresc.

Potrivit Protocolului, colaborarea între autoritățile vizate are drept obiectiv, în principal, crearea unui sector al justiției mai responsabil și mai eficient, accesibil tuturor membrilor societății, precum și consolidarea sistemului judecătoresc, promovând utilizarea instrumentelor și soluțiilor tehnologice avansate, inclusiv fortificarea capacității sistemului judecătoresc de a efectua colectarea și analiza datelor statistice privind activitatea sectorului justiției și îmbunătățirea sistemelor existente de măsurare și gestionare a performanței instanțelor judecătorești.

În același context, Plenul CSM, reține că Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) în Raportul final elaborat în cadrul Proiectului „Consolidarea eficienței justiției și acordarea sprijinului profesiei de avocat în Republica Moldova”, parte integrantă din Cadrul de cooperare programatică a Uniunii Europene și Consiliului Europei cu țările Parteneriatului Estic 2015-2017, de care a beneficiat sistemul judecătoresc din Republica Moldova în perioada anilor 2015-2017, a recomandat întreprinderea unor măsuri de rigoare de către instanțele de judecată pe segmentul respectiv, în scopul utilizării raportării statistice electronice.

În această ordine de idei, Plenul CSM reține că, statistica judiciară are o importanță substanțială în evaluarea și îmbunătățirea performanței instanțelor judecătorești, consolidarea eficienței actului de îndeplinire a justiției și calității serviciilor instanțelor, iar pe parcursul ultimilor ani, cu eforturile conjugate ale Consiliului Superior al Magistraturii, Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești și instanțelor judecătorești au fost realizate mai multe măsuri în vederea documentării integrale a dosarelor electronice

conținute în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, având drept scop implementarea raportării statistice electronice în cadrul instanțelor judecătorești. Totodată, în perioada de referință, cu suportul programelor de asistență tehnică ale Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), funcționalitățile Modulului de Raportare Statistică, parte componentă a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor au fost îmbunătățite, fiind încorporate în formă electronică toate rapoartele statistice ce reflectă evidența ținută de instanțele judecătorești pe suport material.

Astfel, în scopul eliminării întocmirii rapoartelor statistice pe suport de hârtie, pe parcursul ultimilor ani, au fost întreprinse mai multe măsuri în vederea documentării integrale a dosarelor electronice conținute în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, având drept scop implementarea raportării statistice electronice în cadrul instanțelor judecătorești.

Luând în considerare importanța subiectului abordat și necesitatea realizării eficiente a activităților planificate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii prin Hotărârea nr.150/8 din 20 martie 2018 a admis demersul Programului pentru Justiție Transparentă și a desemnat în calitate de instanțe-pilot în vederea testării noului Modul de Raportare Statistică Electronică (MRSE) din cadrul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătoriile Soroca, Comrat și Cahul, curțile de apel Comrat, Cahul și Bălți.

La 02 aprilie 2019 prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.126/7 au fost aprobate rapoartele statistice generalizate în PIGD. Ulterior, prin hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.419/31 din 10 decembrie 2019 și nr. 141/10 din 02 iunie 2020 au fost acceptate demersurile Programului pentru Justiție Transparentă, referitor la desemnarea unor instanțe-pilot, și anume, curțile de apel Bălți, Comrat, cu instanțele care se află în circumscripția acestora, pentru utilizarea raportării statistice electronice, în scopul monitorizării și perfecționării Modulului de Raportare Statistică Electronică, care va facilita modalitatea de raportare a instanțelor.

Pentru a asigura trecerea la raportare statistică electronică în cadrul celorlalte instanțe judecătorești (Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Cahul și judecătoriile din circumscripția lor) Programul pentru Justiție Transparentă a organizat o serie de instruirii pentru specialiștii cancelariei din instanțele sus-menționate.

În prezent, MRSE permite generarea din PIGD a 165 de rapoarte statistice pentru judecătoria, curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție. După formă și conținut, rapoartele statistice generate prin utilizarea MRSE corespund integral prevederilor Instrucțiunii cu privire la raportarea statistică electronică în judecătoria și curțile de apel, aprobate prin Hotărârea CSM nr.835/27 din 14 octombrie 2014, cu modificările și completările ulterioare, și cerințelor formulate de către instanțele judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii și Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești.

Dat fiind faptul că, la începutul lunii septembrie 2020, Programul pentru Justiție Transparentă a finalizat dezvoltarea și testarea Modulului de Raportare Statistică Electronică (MRSE), Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea nr.371/32 din 22

decembrie 2020 stabilește că de la data de 01 ianuarie 2021 instanțele judecătorești naționale vor utiliza Modulul de Raportare Statistică Electronică, parte integrată a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor.

Totodată, extragerea și verificarea periodică a rapoartelor statistice electronice din PIGD urmează a fi realizată la data de 15 după perioada de raportare. Până la data extragerii din PIGD a informației statistice, persoanele responsabile pentru monitorizarea respectării utilizării și introducerii datelor corecte în PIGD, desemnate de către președinții instanțelor judecătorești vor consolida corectitudinea datelor privind încheierea dosarelor în PIGD.

Prin Hotărârea CSM nr. 371/32 din 22 decembrie 2020, CSM a stabilit că de la data de 01 ianuarie 2021 instanțele judecătorești naționale vor utiliza Modulul de Raportare Statistică Electronică, parte integrantă a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, iar Consiliul Superior al Magistraturii va extrage rapoartele statistice privind activitatea instanțelor pentru 12 luni ale anului 2020 utilizând Modulul de Raportare Statistică Electronică.

Astfel, începând cu 01 ianuarie 2021, CSM extrage rapoartele statistice privind activitatea instanțelor judecătorești utilizând Modulul de raportare Statistică Electronică, care constituie un instrument performant de colectare a informației statistice de calitate și credibilitate înaltă, elaborată în baza unui sistem coerent și performant al cercetărilor statistice.

Activități desfășurate în vederea îmbunătățirii activității instanțelor judecătorești

Înfăptuirea justiției este o sarcină pe cât de nobilă și onorabilă, pe atât de grea și responsabilă. Realizarea acesteia solicită în permanență o muncă asiduă și scrupuloasă a magistraților, dar și o atitudine profesionistă și onestă. Fiind parte integrantă a societății și aflând-se mereu în atenția opiniei publice, magistrații depun eforturi susținute pentru ca, în procesul îndeplinirii actului de justiție să dea dovadă de profesionalism, intransigență, imparțialitate și corectitudine. Or, de profesionalismul și integritatea magistraților depinde cât de calitativ, eficient și convingător va fi actul de justiție îndeplinit.

Prin urmare, în scopul asigurării exercitării eficiente a atribuțiilor ce țin de autoadministrarea sistemului judecătoresc, având ca finalitate sporirea calității actului de îndeplinire a justiției, transparenței activității judiciare și credibilității societății civile în justiție în virtutea competențelor care-i sunt delegate prin lege, CSM întreprinde permanent măsurile de rigoare în limita atribuțiilor funcționale, în vederea asigurării sistemului judecătoresc cu un corp de magistrați integri și profesioniști la îndeplinirea justiției, care să asigure respectarea drepturilor omului și soluționarea dosarelor în termene rezonabile.

În acest context, pe parcursul anului 2020 Consiliul Superior al Magistraturii a implementat măsuri structural-organizaționale, inclusiv de informare, pentru soluționarea problemelor stringente cu care se confruntă sistemul judecătoresc.

În această ordine de idei pot fi evidențiate un șir de demersuri/circulare/interpelări emiterea cărora a avut scop măsuri suplimentare în vederea sporirii eficienței actului de îndeplinire a justiției precum și au contribuit la conturarea noilor perspective de îmbunătățire a situației în domeniile de activitate.

Astfel, urmare demersului președintelui Curții Constituționale a Republicii Moldova din 29 mai 2020, adresat Consiliului Superior al Magistraturii, privind solicitarea informarea instanțelor judecătorești referitor la procedura de ridicare a excepției de neconstituționalitate în baza art.135 alin. (1), lit. g) din Constituția Republicii Moldova. CSM, a adus la cunoștință tuturor judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești că **la ridicarea excepției de neconstituționalitate trebuie să transmită în adresa Curții Constituționale doar următoarele acte:**

- *scrisoarea de însoțire;*
- *sesizarea semnată de autor;*
- *încheierea judecătorului.*

De notat că, pe pagina web a Curții Constituționale sunt publicate formulare se sesizare la rubrica "Activitatea Jurisdicțională"

Totodată, în cazul în care judecătorul ridică din oficiu excepția de neconstituționalitate, sesizarea este scrisă și semnată de judecător.

În esență, în caz de necesitate, Curtea Constituțională poate solicita dosarul cauzei în original.

În acest sens, Consiliul Superior al Magistraturii, atenționează mediul judecătoresc asupra importanței respectării de către instanțele judecătorești a prevederilor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în baza art.135 alin. (1), lit. g) din Constituția Republicii Moldova, prevederile din Codul jurisdicției constituționale și Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

Prezintă relevanță și demersul Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești, care în rezultatul verificării nivelului de anonimizare a hotărârilor/încheirilor judecătorești pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești a depistat un șir de abateri/încălări privind criteriile de anonimizare (neanonimizarea sau anonimizarea excesivă) a hotărârilor/încheierilor judecătorești stabilite prin Regulamentul CSM privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Prin urmare, Consiliul Superior al Magistraturii a atenționat mediul judecătoresc asupra importanței respectării de către instanțele judecătorești a prevederilor legale privind anonimizarea hotărârilor/încheierilor judecătorești la publicarea acestora pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Consiliul Superior al Magistraturii a recepționat și demersul doamnei Daniela Sîmboteanu, președintele Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (în continuare CNPAC) prin care își exprimă repetat îngrijorarea cu privire la practica defectuoasă de punere în aplicare în municipiul Chișinău a prevederilor art. 110¹ Cod de procedură penală al Republicii Moldova, cu privire la audierea în condiții speciale a martorilor minori, în cadrul prestării serviciilor de intervievator de către specialiștii CNPAC.

Totodată, în demers se menționează că, chiar dacă au fost întreprinse anumite măsuri privind reamplasarea spațiului special amenajat pentru audieri în incinta Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, se reiterează poziția asupra faptului că respectivul spațiu, nu corespunde recomandărilor internaționale în domeniu și nici legislației naționale care reglementează modul de amenajare a spațiilor special amenajate pentru audierea copiilor victime/martori ai infracțiunilor (Hotărârea Guvernului nr. 708 din 27 decembrie 2019 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate).

Astfel, în vederea promovării unor practici mai bune în domeniu respectării interesului superior al copilului, precum și prin asigurarea audierii în condiții speciale a copiilor victime/martori ai infracțiunilor în conformitate cu art. 110¹ CPP al RM, CSM la solicitarea CNPAC, a recomandat Judecătoriei Chișinău să întreprindă măsurile de rigoare pentru asigurarea audierii copiilor din municipiul Chișinău în condiții prietenoase conform standardelor internaționale, politicilor în domeniu, cadrului legal național, recomandărilor internaționale, inclusiv, în baza Ghidului metodologic cu privire la instrumentarea cauzelor cu copii-victime/martori ai infracțiunilor, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 25/25 din 03 august 2015 și prin Hotărârea Plenului CSM nr. 619/15 din 02 septembrie 2015.

În cazul în care în incinta Judecătoriei Chișinău lipsește spațiul special amenajat sau acesta nu corespunde recomandărilor internaționale în domeniu, în vederea prevenirii revictimizării copiilor în contact cu justiția, fapt ce contribuie la acumularea unor probe pertinente, instanța de judecată în speță urmează să solicite realizarea audierii copilului în spațiul special amenajat în incinta CNPAC.

Subsidiar, CSM a reacționat prompt și în cazul demersului Procurorului General al Republicii Moldova, expediat în adresa CSM, prin care a comunicat despre o situație în care la judecarea cauzei au fost admise unele erori, și a solicitat entității identificarea acțiunilor necesare a fi întreprinse în vederea excluderii pe viitor a acestor categorii de omisiuni.

Astfel, Procurorul general a relatat despre o cauză care se află pe rol în una dintre instanțele judecătorești din Republica Moldova în care în plină desfășurare a cercetării judecătorești, neîntemeiat a fost admisă cererea judecătorului de abținere de la judecarea cauzei pe motiv că *"... ședințele preconizate pentru examinarea cauzei respective, în care am fost desemnat președinte al completului de judecată menționat, coincid cu alte ședințe de judecată pe cauzele aflate în procedură o perioadă îndelungată, care nu pot fi amânate..."*, invocând ca temei art. 33 alin. (2) pct. 6) din Codul de procedură penală.

Ca urmare a admiterii declarației de abținere, prin încheierea președintelui instanței judecătorești vizat a fost substituit cu un alt judecător al instanței.

Ulterior, sentința emisă de instanța de judecată în completul nou format, pe cauza respectivă a fost casată de Curtea de Apel cu transmiterea cauzei la rejudecare.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că la soluționarea declarației de abținere a judecătorului precum și la formarea altui complet de judecată s-au comis încălcări a normelor procesual penale, care nu pot fi înlăturate decât prin anularea acestor acte.

Reieșind din circumstanțele cauzei, în consecință, inculpații acuzați de infracțiunea prevăzută de art. 206 alin. (3) lit. b¹), c), e¹) din Codul Penal, **Traficul de copii**, au fost eliberați, iar, cauza a fost remisă, la o nouă rejudecare.

CSM, a remarcat că astfel de situații subminează eficiența întregului sistem al justiției, deoarece reacția autorităților devine nu doar ca întârziată, ci și inefficientă, iar cel mai important, fiind grav încălcat unul din principiile fundamentale la examinarea acestor categorii de infracțiuni, și anume - interesul superior al copilului.

Prin urmare, având drept scop promovarea și respectarea valorilor fundamentale ale profesiei de judecător, CSM a informat judecătorii instanțelor judecătorești despre obligația respectării drepturilor fundamentale ale persoanei, și anume dreptul la un proces echitabil consacrat în art. 6 al CEDO.

Totodată, CSM a menționat despre necesitatea concentrării capacităților în aria corectitudinii și legalității în vederea neadmiterii unor astfel de situații în activitatea desfășurată.

Urmare articolelor publicate în sursele mass-media la 26 și 30 noiembrie 2020, ce vizează lipsa condițiilor de muncă în Judecătoria Chișinău sediul centru și Judecătoria Cahul sediul central, reieșind din competențele funcționale, CSM, a solicitat Ministerului Justiției, și Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești, identificarea soluțiilor cât

mai urgente, în vederea remedierii situației și soluționării pozitive a problemei privind asigurarea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și Judecătoriei Cahul cu sediul și condiții adecvate de muncă.

Concomitent, CSM a menționat că prin hotărârea **Plenului CSM nr. 278/24 din 06 octombrie 2020**, a fost sesizat Guvernul Republicii Moldova, Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, Ministerul Justiției și Agenția de administrare a instanțelor judecătorești, în vederea asigurării condițiilor necesare pentru activitatea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în contextul în care la 23 septembrie 2020, I.P. „Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova”, prin scrisoarea nr. 954-03 din 22 septembrie 2020 a adresat Judecătoriei Chișinău solicitarea de eliberare, în termen de 10 zile, a spațiilor utilizate la etajul 9 din clădirea vizată.

În scopul asigurării funcționării eficiente a instanțelor judecătorești în condiții de pandemie, urmare a adresărilor depuse la CSM, prin care a fost solicitată întreprinderea măsurilor în vederea preîntâmpinării și combaterii infecției COVID-19 în instanțele judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii a expediat instanțelor circulara privind reglementarea și asigurarea activității instanțelor judecătorești în strictă conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 11 din 15 mai 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, iar, în caz de confirmare a unor cazuri de infectare a angajaților instanței cu COVID-19, dispunerea înăsprii măsurilor de prevenire a răspândirii infecției cauzate de COVID-19.

Ulterior, a fost solicitată prezentarea informației privind numărul persoanelor confirmate cu infecția COVID-19, numărul persoanelor suspecte aflate în izolare, precum și despre măsurile întreprinse în vederea prevenirii răspândirii acestei infecții, asigurării sănătății și securității în muncă a personalului instanțelor judecătorești, a justițiabililor și a celorlalți participanți la actul de justiție, dar și pentru asigurarea bunei desfășurări a activității instanțelor de judecată.

Instanțele judecătorești au comunicat Consiliului Superior al Magistraturii despre măsurile întreprinse privind preîntâmpinarea și combaterea infecției COVID-19, în conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 11 din 15 mai 2020 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică, anexând materialul probator.

Examinând informația prezentată, inclusiv copiile actelor administrative emise de președinții/vicepreședinții instanțelor judecătorești în acest sens, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a constatat că în perioada stărilor excepționale și de urgență în sănătate publică administrația instanțelor judecătorești a acționat în strictă conformitate cu solicitările și recomandările Comisiei Naționale pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică.

Totodată, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a observat că în instanțele judecătorești nu au fost identificate focare de infectare cu COVID-19, ceea ce a demonstrat buna gestionare a instanțelor judecătorești, la fel, prin materialul probator anexat s-a atestat că în scopul prevenirii răspândirii infecțiilor respiratorii cauzate de COVID-19, pentru asigurarea sănătății și securității în muncă a personalului instanțelor, dar și a justițiabililor, în perioada epidemiologică au fost întreprinse măsurile de rigoare în vederea asigurării sănătății și prevenirii răspândirii infectării cu COVID-19.

Prin Hotărârea nr. 167/14 din 19 iunie 2020 Plenul CSM a atenționat instanțele judecătorești asupra necesității respectării prevederilor hotărârilor Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică și asigurării măsurilor de control și prevenire a infectării cu COVID-19.

Sporirea independenței, transparenței și eficienței justiției în Republica Moldova și garantarea accesului liber al tuturor cetățenilor la justiție în conformitate cu rigorile statului de drept și cu valorile europene și standardele democratice comune constituie unul dintre obiectivele generale incluse în documentele de politici aferente sectorului.

Astfel, Plenul Consiliului desfășoară acțiuni constante în vederea îmbunătățirii calității actului de justiție ce va avea drept finalitate sporirea încrederii și satisfacția generală a beneficiarilor justiției.

La acest capitol sunt relevante acțiunile întreprinse de CSM pe parcursul anului, privind informarea judecătorilor cu cauzele pierdute la CEDO, precum și alte acțiuni întreprinse de entitate în vederea prevenirii încălcării drepturilor omului de către instanțele de judecată. Or, potrivit art. 21§(2) al Legii nr. 151 din 30 iunie 2015 cu privire la Agentul guvernamental, la solicitarea Agentului Guvernamental a prezentat informația cu privire la executarea măsurilor cu caracter general și individual.

În cursul perioadei de referință, urmare demersurilor agentului guvernamental, CSM a diseminat tuturor instanțelor judecătorești 20 de hotărâri CtEDO pronunțate în cauzele împotriva Moldovei în vederea prevenirii unor eventuale încălcări similare ale drepturilor omului garantate de prevederile Convenției, care au fost aduse la cunoștință tuturor judecătorilor.

Acestea fiind Cauza P.T. vs Republica Moldova; Partidul Politic "Patria" și alții vs Republica Moldova; Spiridonov vs Republica Moldova; Electronservice-Nord S.A vs Republica Moldova; Edata-Trans S.R.L vs Republica Moldova; Gospodăria Țărănească Chper Terenti Grigore vs Republica Moldova; Ojog și alții vs Republica Moldova; Deli vs Republica Moldova; Pisică vs Republica Moldova; Coibanu vs Republica Moldova; Futrună vs Republica Moldova; Braga și Midgard Terra SA vs Republica Moldova; Snegur vs Republica Moldova; Consocivil vs Republica Moldova; Asimionese vs Republica Moldova; Grăjdianu și alții vs Republica Moldova; Roman vs Republica Moldova; Prepelița vs Republica Moldova; Muhina vs Republica Moldova.

Examinînd hotărârile vizate, CSM menționează că cele mai frecvente tipuri de violări constatate de CEDO în cauzele moldovenești sunt încălcarea dreptului la un proces echitabil și a dreptului la protecția proprietății. De asemenea, au fost adoptate hotărâri privind încălcarea dreptului la libertate și siguranță, respectarea vieții private și de familie, dreptului la un recurs eficient, libertatea de exprimare.

În demersurile sale către instanțe CSM a învederat că Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, militează pentru respectarea demnității umane și dezvoltarea individului ca personalitate unică și distinctă, însă care are aceleași drepturi și libertăți ca ceilalți. Dreptul la un proces echitabil ocupă un loc special printre drepturile fundamentale recunoscute într-o societate democratică a cărei garantare trebuie să fie inerentă oricărui sistem de drept.

Concomitent, CSM a comunicat instanțelor judecătorești despre necesitatea instruirii continue în domeniul drepturilor omului, ce va genera o perfecționare teoretică a cunoștințelor, precum și cunoștințe, experiențe și posibilități de a îmbunătăți efectuarea actului de justiție în Republica Moldova, diminuîndu-se astfel considerabil constatările înaltei Curți de violare a drepturilor omului de către instanțele naționale.

Totodată, CSM evidențiază că prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 245/21 din 08 septembrie 2020 a fost aprobat Planul modular de formare continuă a judecătorilor și procurorilor pentru semestrul I/ II al anului 2020 în care se regăsesc tematici și se abordează aspectele ce se referă la drepturile omului prin prisma jurisprudenței CEDO.

În cursul anului 2020, în cadrul seminarelor de formare continuă, au fost instruiți 46 de judecători (10,82%), la diverse tematici ce vizează drepturile omului, acestea fiind: *Nediscriminare și egalitate; Standarde internaționale în vederea protecției dreptului la un proces echitabil; Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant; Garanții de bază în protecția drepturilor persoanelor aflate în detenție și în instituțiile rezidențiale; Investigația sub acoperire și provocarea prin prisma CEDO și practica CtEDO; Evoluțiile recente ale jurisprudenței CEDO.*

Obiectivul IV.

Managementul instanțelor judecătorești

Structura bugetului Consiliului Superior al Magistraturii pentru anul 2020

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2020 nr.172 din 19.12.2019 pentru Aparatul Central al Consiliului Superior al Magistraturii (subgrupa 0331) la componenta de bază au fost alocate mijloace financiare în sumă de 15 511,2 mii lei, inclusiv, la resurse generale în sumă de 15 410,2 mii lei și la venituri colectate 101,0 mii lei.

Totodată, la rectificarea bugetului de stat (Legea nr. 61 din 23.04.2020), Consiliului Superior al Magistraturii i-au fost alocate mijloace financiare suplimentare în sumă de 448, 2 mii lei la capitolul salarizare. Necesitatea a intervenit odată cu modificarea Legii nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, prin care efectivul-limită al CSM a fost majorat cu 1 unitate de membru CSM din rîndul judecătorilor.

Astfel, la sfîrșitul perioadei de raportare bugetul precizat pentru Consiliul Superior al Magistraturii a constituit 15 959,4 mii lei.

Cuantumul veniturilor încasate pe parcursul anului 2020 a constituit 53,6 mii lei la subcontul 142320 *"Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public"*.

Repartizarea alocațiilor pe categorii de cheltuieli a fost efectuată reieșind din cadrul de resurse aprobat și în conformitate cu necesitățile Consiliului Superior al Magistraturii ce țin de asigurarea activității de bază.

Astfel, la capitolul Cheltuieli a fost aprobată suma de 14 397,7 mii lei precizatul a constituit 14 845,9 mii lei. Pe parcursul anului 2020 s-au executat 13 129,3 mii lei.

La categoria cheltuielilor de personal au fost aprobate inițial alocații în mărime de 10 573,0 mii lei, precizatul constituind 11 021,2 mii lei.

La 211180 *"Remunerarea muncii"* au fost aprobate alocații în mărime de 8 471,2 mii lei, precizatul a constituit 8 644,1 mii lei, suma executată pe perioada de raportare constituie 8 191,3 mii lei (94,76 %).

Suma alocațiilor aprobate la indicatorul 212100 *"Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii"* a constituit 1 757,9 mii lei, precizatul – 1 988,1 mii lei executatul – 1 884,0 mii lei.

La compartimentul 212210 *"Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de patroni"*, suma aprobată constituie 343,9 mii lei, iar suma precizată – 389,0 mii lei, din care s-au executat 367, 6 mii lei.

Cuantumul alocațiilor aprobate pentru procurarea bunurilor și serviciilor a constituit 2 523,9 mii lei, precizatul fiind 2 523,9 mii lei, din care s-au executat 1 577,3 mii lei.

La compartimentul 270000 *"Prestații sociale"* suma aprobată pe an și precizată a constituit 1 300,8 mii lei. Executatul la acest capitol a constituit 1 109, 0 mii lei.

Cât privește compartimentul 300000 „Active nefinanciare” suma aprobată inițial a constituit 1 113,5 mii lei. Precizatul la active nefinanciare constituie 1 113,5 mii lei, iar executatul – 618,8 mii lei.

Pentru procurarea mijloacelor fixe au fost aprobate alocații în mărime de 300,0 mii lei, precizat 600,0 mii lei, executat – 301,5 mii lei.

Pentru procurarea stocurilor de materiale circulante au fost aprobate alocații în mărime de 513,5 mii lei, precizat 513,5 mii lei și executate 317, 3 mii lei.

La capitolul investiții capitale nu au fost aprobate alocații.

Pentru reparații capitale a clădirilor au fost aprobate inițial alocații în mărime de 300,0 mii lei, însă din cauza situației pandemice, lucrări de reparații capitale nu au fost realizate, fiind desfășurate doar reparații curente în mărime de 79,3 mii lei.

Astfel conchidem că pe parcursul anului 2020, bugetul CSM a fost executat în proporție de 86,1%. Soldul neexecutat de alocații bugetare la sfârșitul anului 2020 a reprezentat 2 211,3 mii lei, ceea ce se datorează pandemiei de coronavirus resimțită pe parcursul anului 2020, care a influențat activitatea CSM și a redus volumul cheltuielilor la activitatea de bază datorită restricțiilor instituite de autorități.

Structura bugetului instanțelor judecătorești pentru anul 2020

Deziderat important din perspectiva asigurării independenței instanțelor, autonomia financiară reprezintă nu numai o garanție a acesteia, ci și o modalitate eficientă de asigurare a unei repartizări și utilizări judicioase a bugetelor.

Asigurarea resurselor materiale necesare este esențială pentru buna funcționare atât a Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de garant al independenței justiției cât și a instanțelor judecătorești. În vederea realizării obiectivelor menționate, Legea nr. 514-XIII privind organizarea judecătorească stabilește că, mijloacele financiare necesare bunei funcționări a instanțelor judecătorești sunt aprobate de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, și sunt incluse în bugetul de stat. Aceste mijloace nu pot fi micșorate fără acordul Consiliului Superior al Magistraturii și se alocă în mod regulat (art. 22 alin.1).

Bugetele instanțelor judecătorești constituie parte componentă a bugetului de stat și sunt aprobate de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

Astfel, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2020 nr.172 din 19 decembrie 2019 pentru instanțele judecătorești au fost aprobate alocații în sumă de **426 602,1 mii lei**, inclusiv la componenta resurse generale - 425 896,9 mii lei și la resurse din venituri colectate - 708,5 mii lei.

Totodată, în baza Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.257/13 din 22 mai 2018 cu privire la executarea Hotărârii Comisiei drepturile omului și relații interetnice pe marginea audierii Raportului general privind situația în domeniul prevenirii și combaterii discriminării în Republica Moldova, în bugetul anului 2020 au fost incluse resurse financiare în sumă de 1779,7 mii lei în vederea acomodării rezonabile a instanțelor judecătorești pentru accesul la justiție a persoanelor cu dizabilități.

Ulterior, prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.35 din 26 februarie 2020 a fost aplicată procedura de blocare a alocațiilor aprobate pentru instanțele judecătorești în mărime de 41 443,4 mii lei.

Totodată, la rectificarea bugetului de stat (Legea nr.61 din 23 aprilie 2020) alocațiile au fost deblocate, dar micșorate cu 6 443,4 mii lei, inclusiv la cheltuieli de personal cu - 2 192,4 mii lei, la stocuri de materiale cu - 1 100 mii lei, la bunuri și servicii cu - 670 mii lei și la mijloace fixe cu - 2 481 mii lei, din care 1031 mii lei preconizate creării condițiilor necesare pentru accesul persoanelor cu dizabilități.

Suplimentar, din bugetul consolidat al Ministerului Justiției au fost reduse investițiile capitale în sumă de 28 556,6 mii lei, preconizate pentru construcția sediilor noi ale instanțelor judecătorești.

Concomitent, prin Legea nr. 173 din 11 septembrie 2020 privind modificarea Legii de stat pentru anul 2020, au fost redirectionate resurse financiare în mărime de 448,2 mii lei din bugetul instanțelor judecătorești în bugetul Aparatului central, în vederea acoperirii cheltuielilor de personal pentru unitatea suplimentară de membru din rândul judecătorilor, introdusă în componența Consiliului prin Legea nr .193 din 20 decembrie 2019.

Astfel, la sfârșitul perioadei de raportare bugetul precizat pentru instanțele judecătorești a constituit **419 710,5 mii lei**, fiind micșorat față de bugetul aprobat cu 6 891,6 mii lei.

Suplimentar, conform Hotărârii Guvernului nr.731 din 30 septembrie 2020, din fondul de intervenție al Guvernului s-au alocat Consiliului Superior al Magistraturii mijloace financiare în sumă de 1040,0 mii lei pentru acordarea indemnizațiilor unice angajaților, care au contactat infecția COVID-19 în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, inclusiv la 63 angajați din instanțele judecătorești și 2 angajați din Aparatul Central.

După cum s-a menționat mai sus, la aprobarea bugetului pentru instanțele judecătorești la **capitolul "Venituri"**, pe lângă finanțările de la buget, au fost aprobate venituri colectate în mărime de 708,5 mii lei.

În perioada de raportare au fost încasate venituri colectate în mărime de 794,4 mii lei, inclusiv:

- *"Încasări de la prestarea serviciilor cu plată"* – 125,0 mii lei, în urma eliberării copiilor din dosarele participanților la proces și înregistrărilor audio ale ședințelor de judecată.

- *"Plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public"* – 669,4 mii lei, încasate conform contractelor de transmitere în folosință temporară a încăperilor, încheiate de Curtea Supremă de Justiție, CA Chișinău și judecătoriile Cimișlia și Orhei.

O parte considerabilă a veniturilor efective ale instanțelor judecătorești în anul 2020 le-au constituit donațiile și activele intrate cu titlu gratuit, inclusiv:

- echipamentul tehnic pentru organizarea teleconferințelor, în valoare de 2 266,9 mii lei, donat de Reprezentanța Companiei Millennium DPI Partners, LLC tuturor instanțelor, precum și tehnica de calcul și mobilier în valoare de 23,3 mii lei donat Judecătoriei Chișinău;

- dezinfectante în valoare de 14 mii lei donate de Ghemix Grupp SRL Curții de Apel Chișinău;

- mobilă și covoare în valoare de 56,3 mii lei, oferite cu titlu gratuit de Institutul Național de Justiție Judecătoriei Chișinău;

- *"Declarația de Independență, Constituția RM"*, 25 buc. în valoare de 127,1 mii lei, transmise gratuit instanțelor judecătorești de Curtea Constituțională a RM.

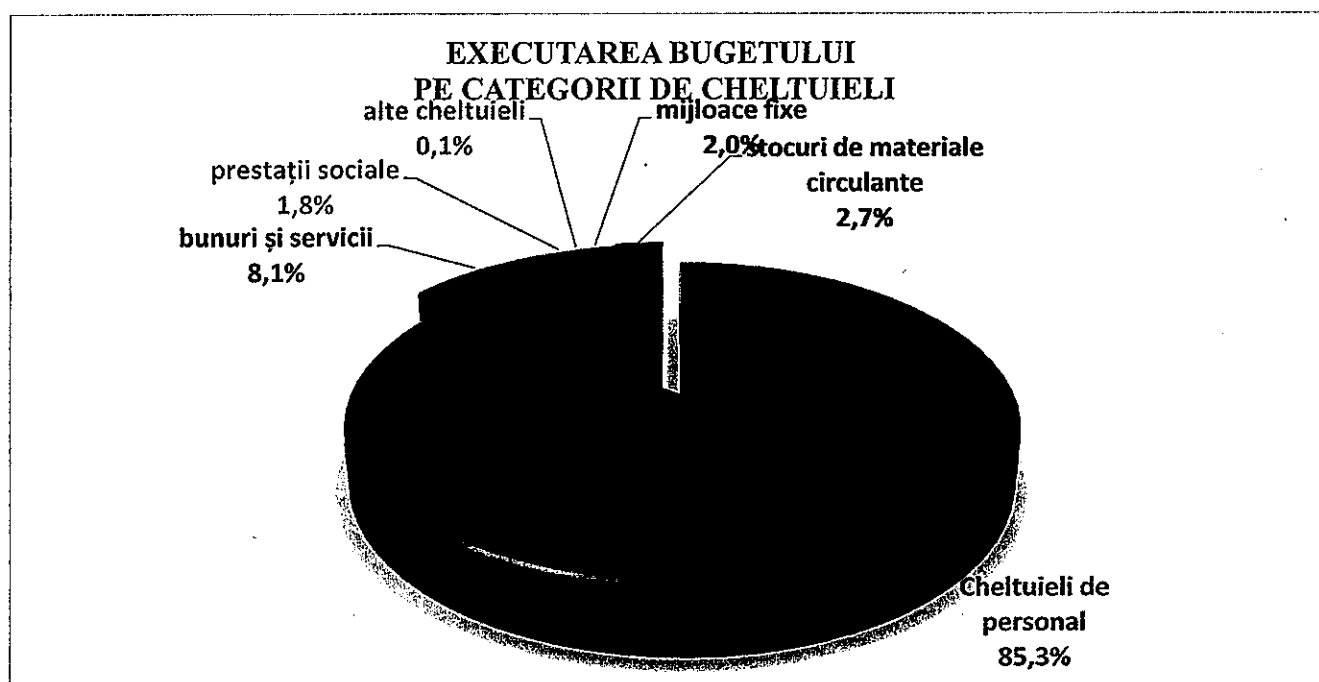
La **capitolul "Cheltuieli și active nefinanciare"** a fost aprobată inițial suma de 426 602,1 mii lei, inclusiv 405 184,6 mii lei la cheltuieli și 21 417,5 mii lei la active nefinanciare. Suma precizată la acest capitol a constituit 419 710,5 mii lei, din care au fost executate – 416 688,2 mii lei.

Procentul executării bugetului este de circa 99,3 la sută și pe categorii de cheltuieli, alocațiile au fost executate în felul următor:

- cheltuieli de personal – 352 986,8 mii lei,
- bunuri și servicii – 33 590,1 mii lei,
- prestații sociale – 7 516,0 mii lei,
- alte cheltuieli – 244,7 mii lei,
- mijloace fixe – 8 329,7 mii lei,
- stocuri de materiale circulante – 11 020,8 mii lei.

Totodată, soldul alocațiilor neutilizate a constituit 3 022,3 mii lei, din care 1943,8 mii lei – economiile formate la cheltuieli de personal, cele mai mari economii, circa 884 mii lei, fiind la Curtea Supremă de Justiție, 598,0 mii lei – economiile formate la serviciile comunale și alte servicii și 349,5 mii lei – suma neutilizată la procurarea mijloacelor fixe și stocurilor de materiale circulante.

Componenta cheltuielilor executate de către instanțele judecătorești pe anul 2020 în rapoarte procentuale este prezentată în diagrama de mai jos.

Cheltuielile de personal constituie circa 85,3% din suma integrală a cheltuielilor instanțelor judecătorești și au fost aprobate inițial pentru anul 2020 în mărime de 361 164,8 mii lei, cu 31 165,6 mii lei (circa 9,4%) mai mult față de anul 2019, în legătură cu majorarea, începînd cu 1 ianuarie 2020, a valorii de referință pentru calcularea salariilor angajaților din sectorul bugetar, cu excepția salariilor judecătorilor.

Efectivul-limită al unităților de personal aprobat pentru instanțele judecătorești, la începutul anului de raportare, a constituit 2658 unități, inclusiv 489 de posturi de judecător, fiind majorat pe parcursul anului cu 5,5 unități de personal auxiliar la Curtea de Apel Chișinău.

Totodată, prin Hotărîrea Guvernului nr. 672 din 17 decembrie 2019 a fost stabilit moratoriu temporar privind încadrarea personalului în funcțiile vacante înregistrate la data de 30 noiembrie 2019, inclusiv în instanțele judecătorești – pentru 397 de posturi vacante.

Reieșind din posturile vacante și temporar vacante, inclusiv a posturilor de judecător, pe parcursul anului cheltuielile de personal au fost micșorate cu 6 234,1 mii lei, inclusiv cu 2 192,4 mii lei la rectificarea bugetului de stat pentru anul 2020, iar 4 041,7 mii lei au fost redirecționate pentru plata indemnizațiilor de concediere judecătorilor demisionați și indemnizațiilor pentru concedii medicale.

Cu toate acestea, s-a format un sold neutilizat de mijloace financiare la cheltuieli de personal în mărime de 1 943,8 mii lei, inclusiv la Curtea Supremă de Justiție, judecătoriile Hîncești, Anenii Noi și alte instanțe.

Analizînd salariul mediu lunar pe categorii de personal, se constată o creștere a acestuia în comparație cu anul 2019, cu excepția salariilor la judecători, dat fiind faptul că valoarea de referință pentru această categorie de salariați a rămas la nivelul anului

precedent. Totodată, salariul mediu lunar diferă în dependență de nivelul instanței judecătorești.

Astfel, pentru anul 2020 salariul mediu, cu excluderea premiilor, a constituit:

- la CSJ: la un judecător - 31395 lei, la funcționar public - 8197,5 lei și la personal de deservire tehnică și auxiliar - 3381 lei;

- la curțile de apel: la un judecător - 23726 lei, la funcționar public - 7600 lei și la personal de deservire tehnică și auxiliar - 3575 lei;

- la judecătorii: la un judecător - 21157 lei, la funcționar public - 7038 lei și la personal de deservire tehnică și auxiliar - 3280 lei.

La capitolul **Prestații sociale** inițial au fost aprobate alocații în sumă de 2820,8 mii lei, dar pe parcursul anului majorate până la 7626,8 mii lei, din contul economiilor formate la cheltuieli de personal și alte categorii de cheltuieli. Alocațiile suplimentare au fost necesare pentru plata indemnizațiilor de concediere, neplanificate, judecătorilor demisionați și indemnizațiilor pentru concedii medicale.

Suplimentar, la acest capitol de cheltuieli, după cum s-a menționat anterior, din fondul de intervenție al Guvernului s-au alocat mijloace financiare în sumă de 1008 mii lei pentru acordarea indemnizațiilor unice la 63 angajați ai instanțelor judecătorești, care au contactat infecția COVID-19 în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu.

Planul precizat la **Bunuri și servicii** a constituit 37 188,1 mii lei și a inclus cheltuielile pentru prestarea serviciilor comunale, informaționale și de telecomunicații, serviciilor de reparații curente, de pază și altor servicii în baza contractelor cu diferiți furnizori și persoane fizice. Cheltuielile executate la această categorie au constituit 36 590,1 mii lei, formînd un sold neutilizat în mărime de 598 mii lei. Astfel, în mai multe instanțe judecătorești s-au format economii la servicii comunale și alte servicii, din care cele mai mari sume se atestă la judecătoriile Bălți, Hîncești, Cahul și Curtea de Apel Chișinău.

La categoria **Mijloace fixe** pentru necesitățile instanțelor judecătorești au fost precizate alocații în sumă de 8 444 mii lei. Cele mai mari cheltuieli la această categorie au fost efectuate la articolul "Mașini și utilaje", în sumă de 5 856 mii lei, pentru procurarea tehnicii de calcul, scanerilor, aparatelor de multiplicare, echipamentului audio-video și altor mașini și utilaje, necesare pentru asigurarea activității instanțelor judecătorești. Concomitent, mijloace financiare în sumă de 1322,3 mii lei au fost utilizate pentru procurarea mobilierului necesar, obiectelor de oficiu și gospodărești.

Pentru **Reparații capitale** inițial au fost aprobate alocații în mărime de 1 879 700 lei în vederea creării condițiilor necesare pentru accesul persoanelor cu dizabilități în incinta sediilor, precum și amenajarea încăperilor sanitaro-igienice respective. La rectificarea bugetului de stat suma a fost diminuată cu 1031 mii lei. Totodată, urmare redirecționării alocațiilor de la alte articole de cheltuieli, suma precizată a constituit 1163,1 mii lei. Astfel, au fost efectuate reparații capitale ale clădirilor, amenajate rampe și blocuri sanitare pentru accesul persoanelor cu dezabilități în instanțele judecătorești, după cum urmează:

judecătoriile Căușeni, Cimișlia, Comrat, Criuleni, Drochia, Edineț, Judecătoria Chișinău sediul Botanica, CA Bălți și CA Cahul.

Totodată, a fost efectuată reparația capitală a echipamentului pentru modernizarea sistemului de înregistrare video la CA Comrat și a sistemului de semnalizare la Judecătoria Cimișlia.

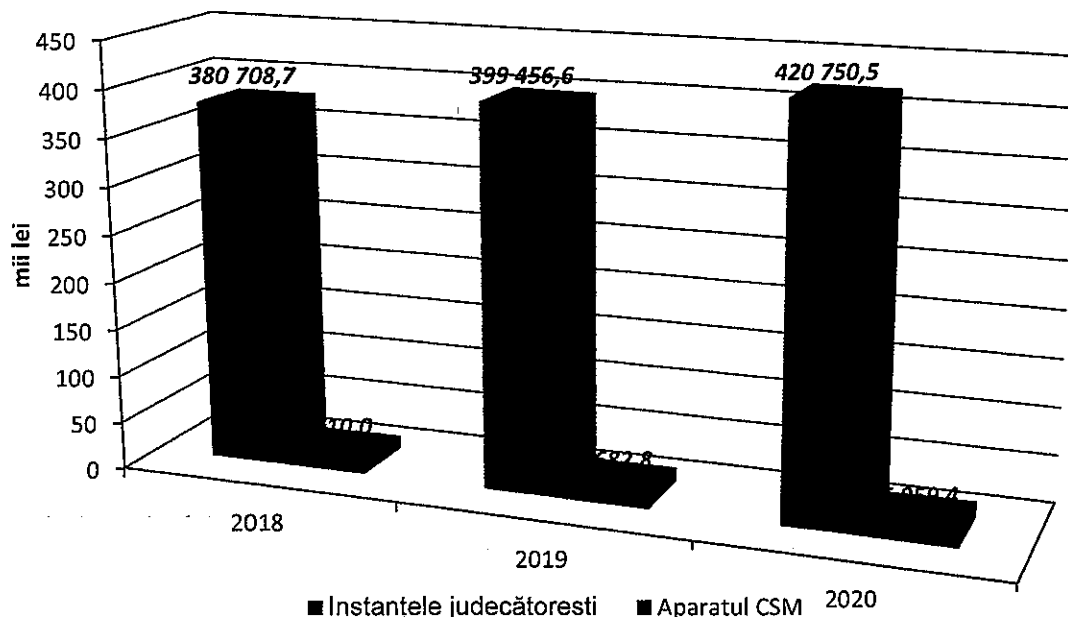
Referitor la compartimentul **Investiții capitale**, după cum s-a menționat, alocațiile pentru implementarea Planului de construire a clădirilor noi și/sau de renovare a clădirilor existente, aprobat de Parlamentul RM, se redistribuie Ministerului Justiției. Or, la rectificarea bugetului de stat, alocațiile în sumă de 28556,6 mii lei, aprobate pe anul 2020 pentru construcția sediilor noi ale instanțelor judecătorești, au fost reduse.

La capitolul de cheltuieli **Stocuri de materiale circulante** au fost executate 11 020,8 mii lei, din care cea mai mare parte o constituie cheltuielile pentru procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou – 8 107,9 mii lei. Cheltuielile aferente procurării combustibilului necesare pentru alimentarea autoturismelor de serviciu ale instanțelor judecătorești în anul 2020 au constituit 1342,7 mii lei. Tot la această categorie se reflectată cheltuielile privind procurarea pieselor de schimb - în sumă de 579,2 mii lei, procurarea mantiilor pentru judecători și grafieri - în sumă de 367 mii lei și altor materiale.

Dinamica bugetului CSM și al instanțelor judecătorești pentru anii 2018- 2020

Dinamica bugetului precizat pe perioada anilor 2018-2020 poate fi urmărită în diagrama de mai jos.

Dinamica bugetului precizat în anii 2018 - 2020

Astfel, în anul 2018 bugetul precizat total a constituit 394 418,7 mii lei, inclusiv:

- la Aparatul CSM - 13 710,0 mii lei;
- la instanțele judecătorești – 380 708,7 mii lei.

În anul 2019 bugetul precizat total a constituit 414 139,4 mii lei, inclusiv:

- la Aparatul CSM - 14 682,8 mii lei;
- la instanțele judecătorești – 399 456,6 mii lei.

În anul 2020 bugetul precizat total a constituit 436 709,9 mii lei, inclusiv:

- la Aparatul CSM - 15 959,4 mii lei;
- la instanțele judecătorești – 420 750,5 mii lei.

Analizînd bugetul precizat total pe ultimii trei ani, se observă o majorare constantă a acestuia în mediu cu circa 5% față de anul precedent.

Totodată, efectuînd o analiză pe categorii de cheltuieli pe ultimii trei ani bugetari, se observă majorări de alocații doar la cheltuieli de personal, în legătură cu majorarea anuală a valorii de referință pentru calcularea salariilor angajaților din sectorul bugetar, restul cheltuielilor fiind în descreștere.

Prin urmare, alocațiile precizate pentru Aparatul CSM și instanțele judecătorești, cu excluderea cheltuielilor de personal și a investițiilor capitale (din anii 2018-2019), au constituit, după cum urmează:

- în anul 2018 - 77 073,1 mii lei;
- în anul 2019 – 75 483,7 mii lei, micșorate cu circa 2,1% față de anul 2018;
- în anul 2020 – 70 758,0 mii lei, micșorate cu circa 6,3% față de anul 2019.

Capitolul IV.

Evidența statisticii judiciare

Analiza activității instanțelor judecătorești

Reprezentarea situației statistice a activității sistemului de justiție reprezintă un instrument în analizele efectuate, ce au drept scop identificarea mecanismelor adecvate care să conducă la perfecționarea activității instanțelor.

O examinare complexă a activității sistemului este extrem de importantă, fiind util a observa nu doar în mod punctual activitatea unei ori altei instituții, ci și activitatea de justiție în ansamblul, spre o mai bună înțelegere a necesității unor eforturi conjugate de îmbunătățire a activității.

În scopul realizării obiectivelor menționate, prin prisma reglementărilor art. 29 al Legii nr. 947 din 19.07.1996, cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art. 161 al Legii nr. 514 din 06.07.1995, privind organizarea judecătorească, prin Hotărârea CSM nr. 845/40 din 26 decembrie 2012, Consiliului i-a fost atribuită sarcina privind generalizarea și analiza statisticii judiciare, din 01 ianuarie 2013.

Urmare analizelor efectuate, e important a specifica faptul că se remarcă în continuare, necesitatea instituirii unor pârgii eficiente de reducere a numărului de litigii, or, în condițiile în care volumul de activitate al instanțelor judecătorești rămâne foarte ridicat, creșterea calității activității este în dificultate. În cele ce urmează va fi prezentată analiza statistică a instanțelor, ce va constitui instrument util în stabilirea direcțiilor de acțiune a Consiliului pentru viitor.

Volumul de lucru pe întreg sistemul judecătoresc

Situația pandemică din anul 2020 a fost o provocare nu doar pentru întreaga societate, dar și pentru sistemul judecătoresc care în rezultat s-a răsfrânt asupra rezultatelor activității judecătorilor. Or, în perioada de carantină, declanșată prin situația excepțională, judecătoriile au fost în imposibilitate de a activa în regim obișnuit, și prin urmare, nu au putut fi soluționate unele categorii de dosare care implicau prezența fizică a mai multor persoane.

Consiliul Superior al Magistraturii analizând informația statistică generată atestă următoarea situație.

Pe parcursul perioadei raportate, în procedura instanțelor judecătorești s-au aflat în total **294084** de cauze și materiale, inclusiv 217630 cauze înregistrate în anul 2020, restanța cauzelor nesoluționate la începutul perioadei de referință constituind **76454** cauze.

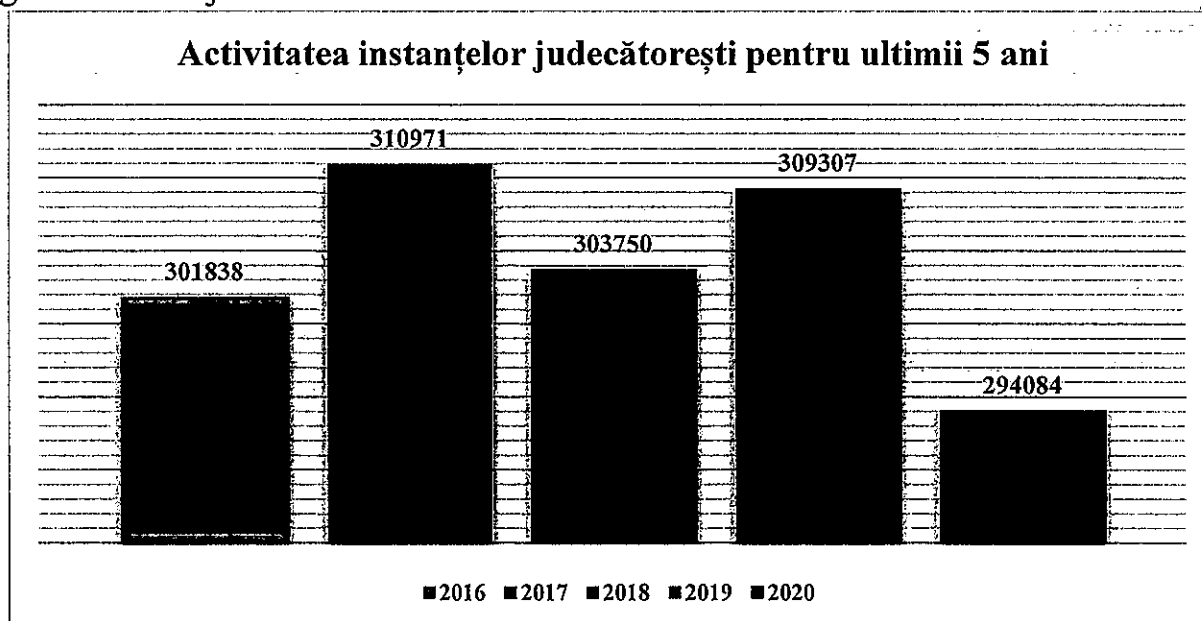
Din numărul total de cauze aflate în procedură în perioada raportată, instanțele judecătorești au examinat **211950** de cauze și materiale, ceea ce reprezintă un procent de soluționare de 72%.

Rata de variație a stocului de cauze pendinte¹⁰ în anul 2020 a constituit 97%, iar durata lichidării stocului de cauze pendinte¹¹ constituie **141** de zile, aceasta reprezintă un termen mediu de examinare.

Comparativ cu anul 2019 (239736 cauze) numărul cauzelor examinate în anul 2020 s-a micșorat cu 27786 cauze.

Analizând datele statistice generalizate din anul 2020 se constată că volumul de lucru în cadrul instanțelor judecătorești în comparație cu anul precedent a scăzut cu **4,9%**.

Dinamica volumului de lucru pe ultimii 5 ani în instanțele judecătorești este reflectat în diagrama de mai jos:

Sarcina medie lunară a cauzelor soluționate a constituit **50** de cauze per judecător, fapt reflectat în următorul tabel:

Instanțele de judecată	Anul 2020		
	numărul efectiv de judecători	cauze și materiale examinate	sarcina lunară pentru un judecător
Curtea Supremă de Justiție	19	7427	39

¹⁰ Rata de variație a stocului de cauze pendinte: Raportul dintre cauze noi și cauzele soluționate, în decursul unei perioade, exprimat în procente.

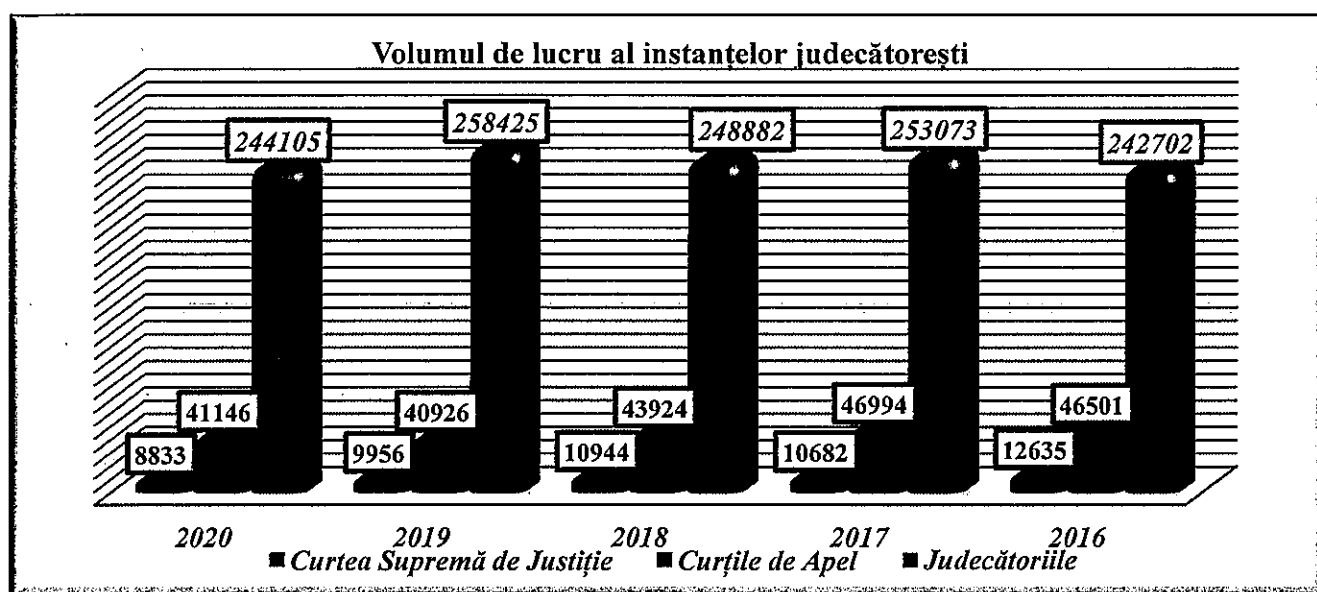
¹¹ Durata lichidării stocului de cauze pendinte: acest indicator compară numărul de cauze soluționate în timpul unei anumite perioade și numărul de cauze nesoluționate în aceeași perioadă.

Curțile de Apel	86	31767	37
<i>Chisinau</i>	<i>46</i>	<i>23201</i>	<i>50</i>
<i>Bălți</i>	<i>24</i>	<i>5370</i>	<i>22</i>
<i>Gahul</i>	<i>9</i>	<i>1818</i>	<i>20</i>
<i>Comrat</i>	<i>7</i>	<i>1378</i>	<i>20</i>
Judecătoriile naționale	319	172756	54
TOTAL	424	211950	50

Potrivit datelor statistice pe parcursul anului 2020, media lunară a unui judecător a constituit:

- de la Curtea Supremă de Justiție – 39 de dosare;
- de la curțile de apel – 37 de dosare;
- de la judecătoriile naționale – 54 de cauze.

Dinamica cauzelor aflate în procedură în instanțele judecătorești pe ultimii 5 ani este reflectată în diagrama de mai jos:

Restanța cauzelor nesoluționate la sfârșitul perioadei raportate a constituit **82134** de cauze.

Deci, s-a constatat creșterea restanței cauzelor nesoluționate la sfârșitul perioadei raportate cu 6,9% față de anul precedent.

1.1 Volumul de activitate al judecătoriilor

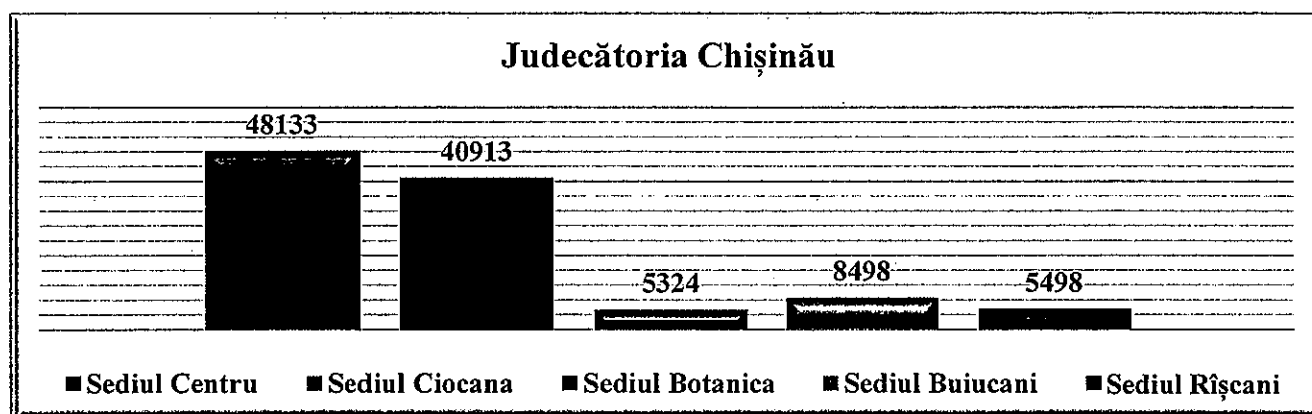
În anul 2020 în instanțele naționale s-au aflat pe rol **244105** cauze, inclusiv restanța de la sfârșitul anului 2019.

Pentru o descriere mai amplă a volumului de activitate în perioada anului 2020, judecătoriile și sediile lor pot fi clasificate în felul următor:

- cu volum sub **2.000** cauze – 8 sedii;
- cu volum cuprins între **2.000 – 4.000** cauze – 15 sedii;
- cu volum cuprins între **4.000-6.000** cauze - 10 sedii;
- cu volum cuprins între **6.000-10.000** cauze - 4 sedii;
- cu volum cuprins între **10.000-20.000** cauze - 1 sedii;
- cu volum de peste **100.000** de cauze – 2 sedii.

Făcând o analiză comparativă a volumului de lucru pentru anul 2020 între sediile **Judecătoriei Chișinău**, s-a stabilit că, cea mai mare creștere a numărului de dosare a avut loc în sediile Centru și Ciocana.

Dinamica volumului de activitate la Judecătoria Chișinău se poate urmări în diagrama de mai jos:

Ca urmare a analizei, în anul 2020 – 15 sedii au avut un volum de lucru între 2.000-4.000 cauze, acestea fiind:

	Judecătoria	volumul de activitate anul 2019	volumul de activitate anul 2020
1	Jud. Anenii Noi sediul central	4114	3537
2	Jud. Bălți, sediul Fălești	3413	3941
3	Jud. Bălți, sediul Sîngerei	3112	3005
4	Jud. Căușeni, sediul Ștefan-Vodă	2756	2527
5	Jud. Cimișlia sediul Leova	1975	2091
6	Jud. Criuleni, sediul central	3699	3230
7	Jud. Drochia, sediul Glodeni	3071	2960
8	Jud. Drochia, sediul Rîșcani	2872	2811
9	Jud. Edineț, sediul central	3485	3269
10	Jud. Edineț, sediul Briceni	2887	3227
11	Jud. Edineț, sediul Dondușeni	1940	2448
12	Jud. Orhei, sediul Rezina	3851	3484
13	Jud. Orhei, sediul Telenești	2560	2672
14	Jud. Soroca, sediul Florești	3565	3517
15	Jud. Strășeni, sediul Călărași	2866	2813

Analizând volumul de lucru din această categorie se atestă faptul că deși în Judecătoria *Comrat* sediile Ciadâr Lunga și Vulcănești, s-a diminuat volumul de lucru comparativ cu anul trecut, plasându-se în categoria cu volum sub 2.000 cauze, totuși situația este favorabilă în această instanță având în vedere faptul că rata de variație a stocului pe cauze pendinte a crescut. Așadar, în Judecătoria *Comrat* sediul Ciadâr Lunga, rata de variație a stocului de cauze pendinte constituie 104,5%, iar la sediul Vulcănești rata de variație a stocului de cauze pendinte constituie 151,4%.

În Judecătoria *Cimișlia* sediul Leova și Judecătoria *Edineț* sediul Dondușeni volumul de lucru a crescut comparativ cu anul trecut, din categoria cu volum sub 2.000 cauze în categoria cu volumul de lucru între 2.000-4.000 cauze. Rata de variație a stocului de cauze pendinte în Judecătoria *Cimișlia* sediul Leova constituind 95,5%, iar în Judecătoria *Edineț* sediul Dondușeni – 96,9%.

În Judecătoria *Anenii Noi* sediul central volumul de lucru a scăzut comparativ cu anul trecut, din categoria cu volumul de lucru între 4.000-6.000 cauze în categoria cu volumul de lucru între 2.000-4.000 cauze, totuși în această instanță situația este favorabilă având în vedere faptul că rata de variație a stocului pe cauze pendinte a crescut.

Un volum de activitate cuprins între 4.000-6.000 de cauze se atestă în 10 sedii, acestea fiind:

1	Jud. Căușeni sediul centru	4978	5235
2	Jud. Chișinău sediul Botanica	9229	5324
3	Jud. Chișinău sediul Rîșcani	7389	5498
4	Jud. Cimișlia sediul central	4306	4121
5	Jud. Comrat sediul central	4270	4767
6	Jud. Drochia sediul central	4876	4759
7	Jud. Hîncești sediul central	5602	5316
8	Jud. Hîncești sediul Ialoveni	5249	5202
9	Jud. Soroca sediul central	5109	5434
10	Jud. Strășeni sediul central	4701	4318

Analizînd volumul de lucru de la această categorie se constată că în judecătoriile Căușeni sediul central, Comrat sediul central și Soroca sediul central volumul de lucru s-a majorat, pe când în Judecătoriile Chișinău sediul Botanica și Rîșcani, Cimișlia sediul central, Drochia sediul central, Hîncești sediul central, Hîncești sediul Ialoveni și Strășeni sediul central volumul de lucru s-a micșorat.

În anul 2020 în grupul cu volumul de lucru cuprins între 6.000-10.000 cauze, s-au plasat 4 judecătorii:

Judecătoria *Cahul* sediul central, având un volum de 9474 cauze;

Judecătoria *Chișinău* sediul Buiucani, având un volum de 8498 cauze;

Judecătoria *Orhei* sediul central, având un volum de 6777 cauze;

Ungheni având un volum de 7393 cauze.

Un volum de lucru cuprins între 10.000-20.000 de dosare în anul 2020, ca și în anul precedent se atestă în sediul central al Judecătoriei Bălți - 15587 de dosare.

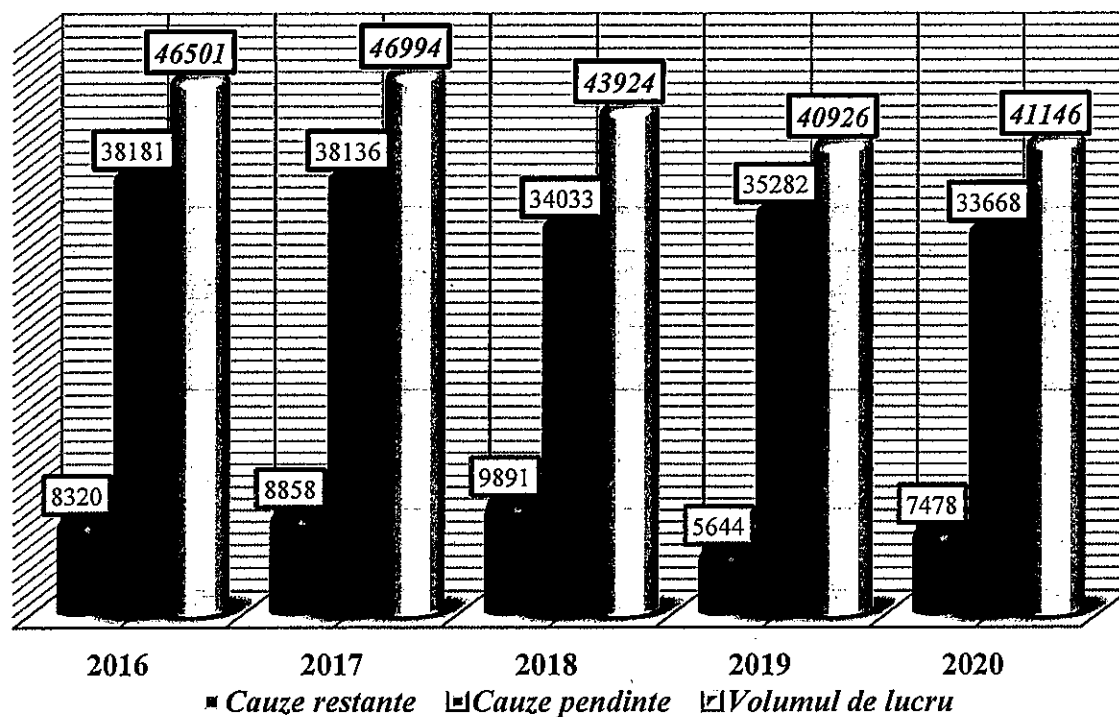
Din cele **244105** cauze aflate pe rol la judecătorii în anul 2020 (67535 dosare restante la începutul perioadei de raportare - 176570 de cauze parvenite în perioada raportată) au fost soluționate **172756** de dosare. Deci, *rata de variație* constituie 70,8% din cele aflate pe rol, iar rata de variație a stocului de cauze pendinte este de 97,8%. În anul 2019 au fost soluționate 76% din cele aflate pe rol și rata de variație a stocului de cauze pendinte era de 98%. La 31 decembrie 2020 restanța cauzelor constituia 71349 de cauze.

1.1 Activitatea curților de apel

Pe parcursul anului 2020 pe rolul curților de apel au fost **41146** de cauze, cuprinzând cauze examinate în fond, în apel și în recurs. Comparând activitatea curților de apel, observăm o creștere nesemnificativă a volumului de activitate în anul 2020 față de 2019. Volumul de activitate al curților de apel în anul curent a crescut cu 220 de dosare, iar în comparație cu anul 2016 numărul cauzelor aflate pe rol a diminuat cu 5355 de cauze sau cu 11,5%.

Reprezentarea grafică a evoluției volumului de activitate al curților de apel pe ultimii 5 ani se prezintă astfel:

Volumul de activitate a curților de apel

Cel mai mare număr de cauze aflate pe rol, ca și în anii precedenți, s-a înregistrat la Curtea de Apel Chișinău - 30881 cauze, revenindu-i unui judecător o sarcină medie de 67 de cauze.

Urmează Curtea de Apel Bălți - 6536 de cauze aflate pe rol și cu o sarcină medie de 27 cauze. Făcând o comparație cu anul 2019 observăm că volumul de lucru a scăzut cu 5,4%, acesta constituind 6912 de cauze.

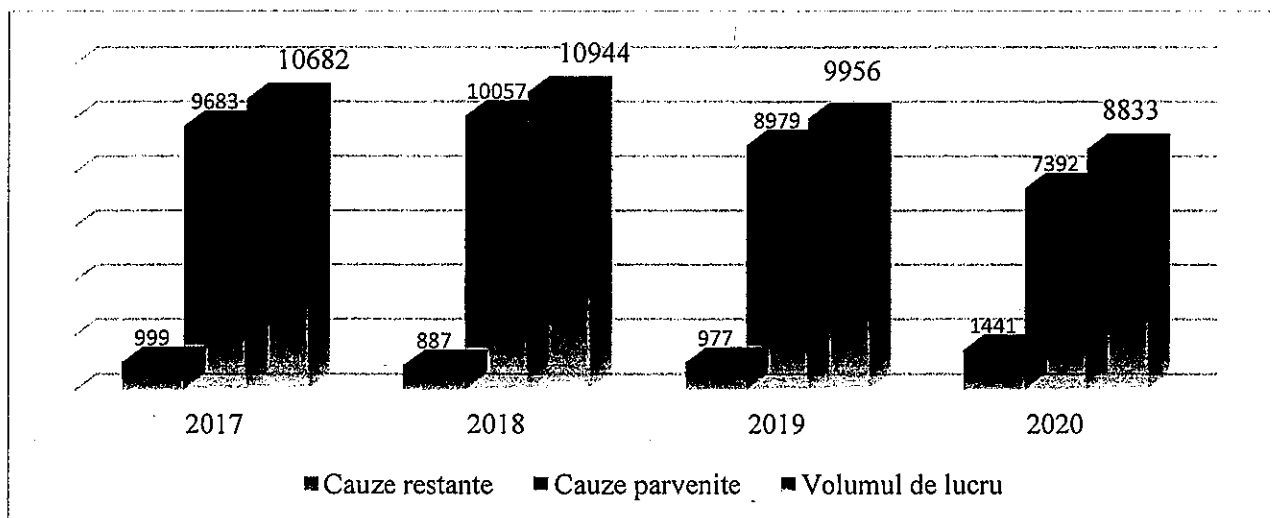
După Curtea de Apel Bălți se plasează Curtea de Apel Cahul - cu un volum de lucru de 2083 de cauze.

Cel mai mic număr de cauze în anul 2020, ca și în anii precedenți, a fost înregistrat la Curtea de Apel Comrat - 1646 de cauze.

1.2 Activitatea Curții Supreme de Justiție

În perioada de referință Curtea Supremă de Justiție a înregistrat un număr de **8833** de dosare, ceea ce indică o scădere a volumului de lucru față de anul 2019 - cu 11,2%, sarcină medie constituind 46 de cauze per judecător.

Evoluția volumului de activitate pe parcursul ultimilor 4 ani la instanța supremă este prezentată în următoarea diagramă:

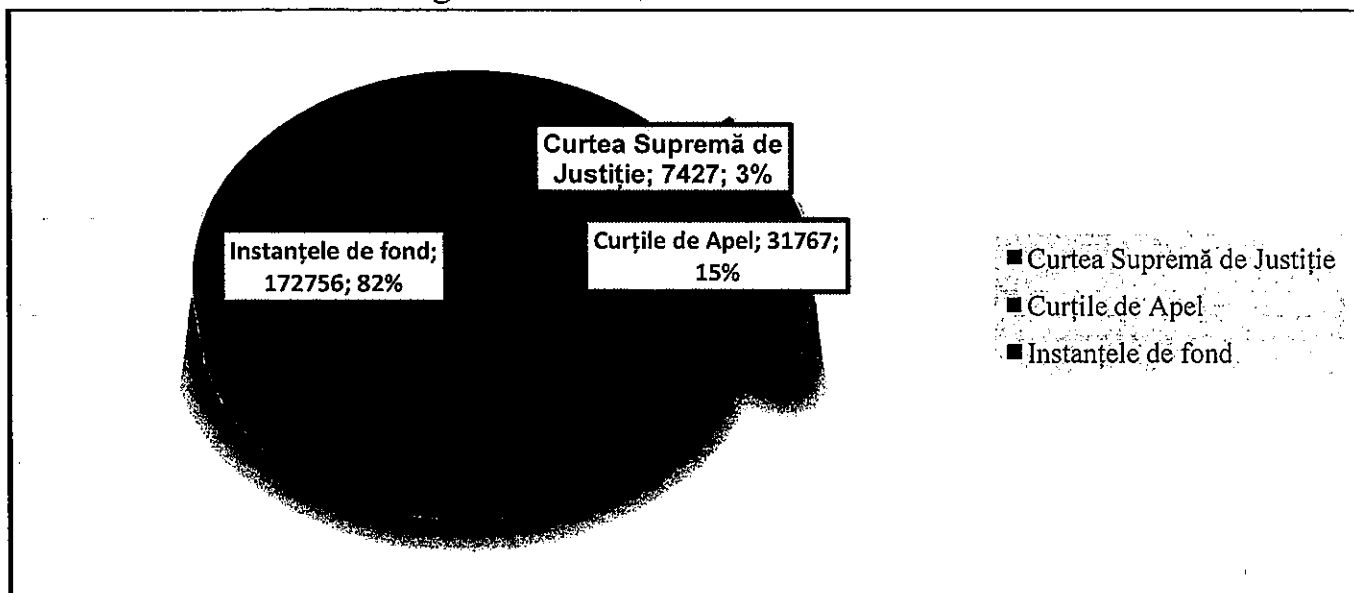
Dintre 8833 de cauze aflate pe rol au fost finalizate 7427 de cauze, ceea ce constituie 84% și rata de variație a stocului de cauze pendinte a constituit 100%.

2. Operativitatea întregului sistem judecătoresc

Cu referire la încheierea cauzelor la nivel național s-a atestat că, în 12 luni ale anului 2020 au fost soluționate **211950** de cauze, ceea ce reprezintă o scădere a numărului cauzelor examinate față de anul precedent - în anul 2019 fiind soluționate în total **239736** de cauze.

Procentual operativitatea în anul 2020 a constituit 72%, ceea ce demonstrează o scădere față de anul precedent, când a fost 78%.

Divizarea pe instanțele judecătorești a cauzelor examinate în anul 2020 se încadrează în următoarea diagramă:

2.1 Operativitatea la nivelul judecătorilor

Din cele **211950** de cauze examinate pe întregul sistem judecătoresc în judecătoriile naționale pe parcursul anului 2020 au fost soluționate **172756** de dosare, restul **31767** de cauze fiind atribuite curților de apel și **7427** de cauze - Curții Supreme de Justiție.

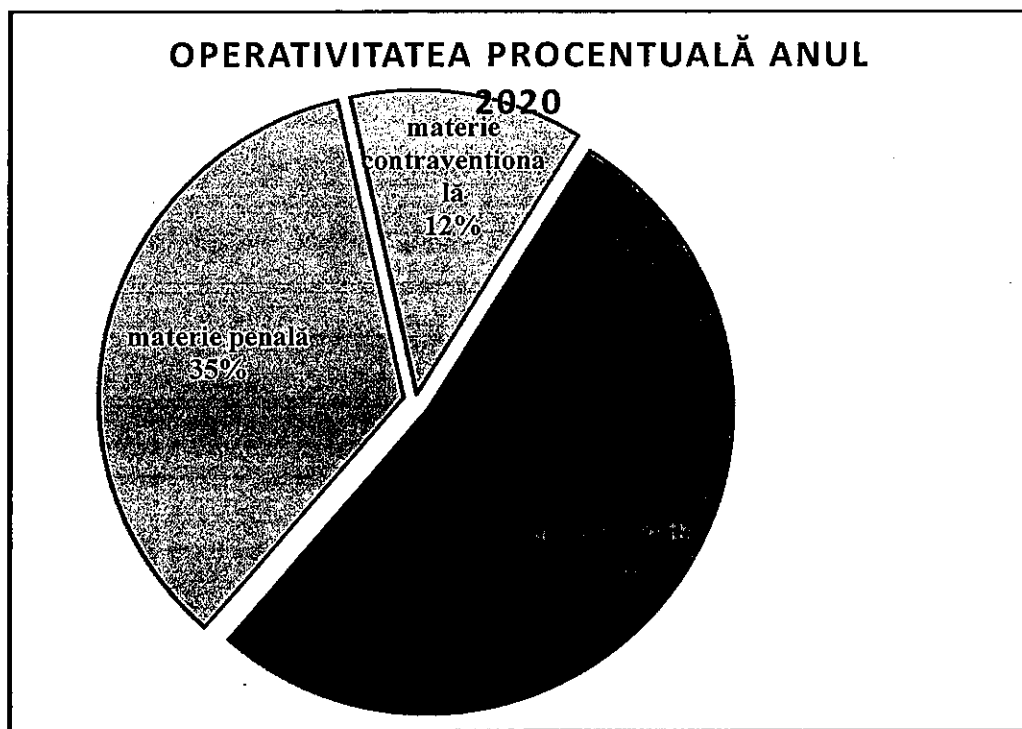
În ceea ce privește numărul dosarelor soluționate, acesta a scăzut față de anul precedent cu 13,8% sau cu 23945 de dosare. Respectiv, în anul 2019 numărul cauzelor soluționate fiind de 196701 de dosare.

Sarcina medie lunară a cauzelor soluționate în anul 2020 a constituit 54 de cauze. Făcând o analiză comparativă cu anul precedent, observăm că situația s-a îmbunătățit, dat fiind faptul că anul trecut sarcina medie a constituit 69 de cauze.

Cele **196701** cauze soluționate în anul 2020 pot fi divizate în felul următor:

- în materie *penală* 60587;
- în materie *civilă* 90679;
- *contravenționale* 21490.

Astfel, informația prezentată mai sus, procentual este reflectată în diagrama ce urmează:

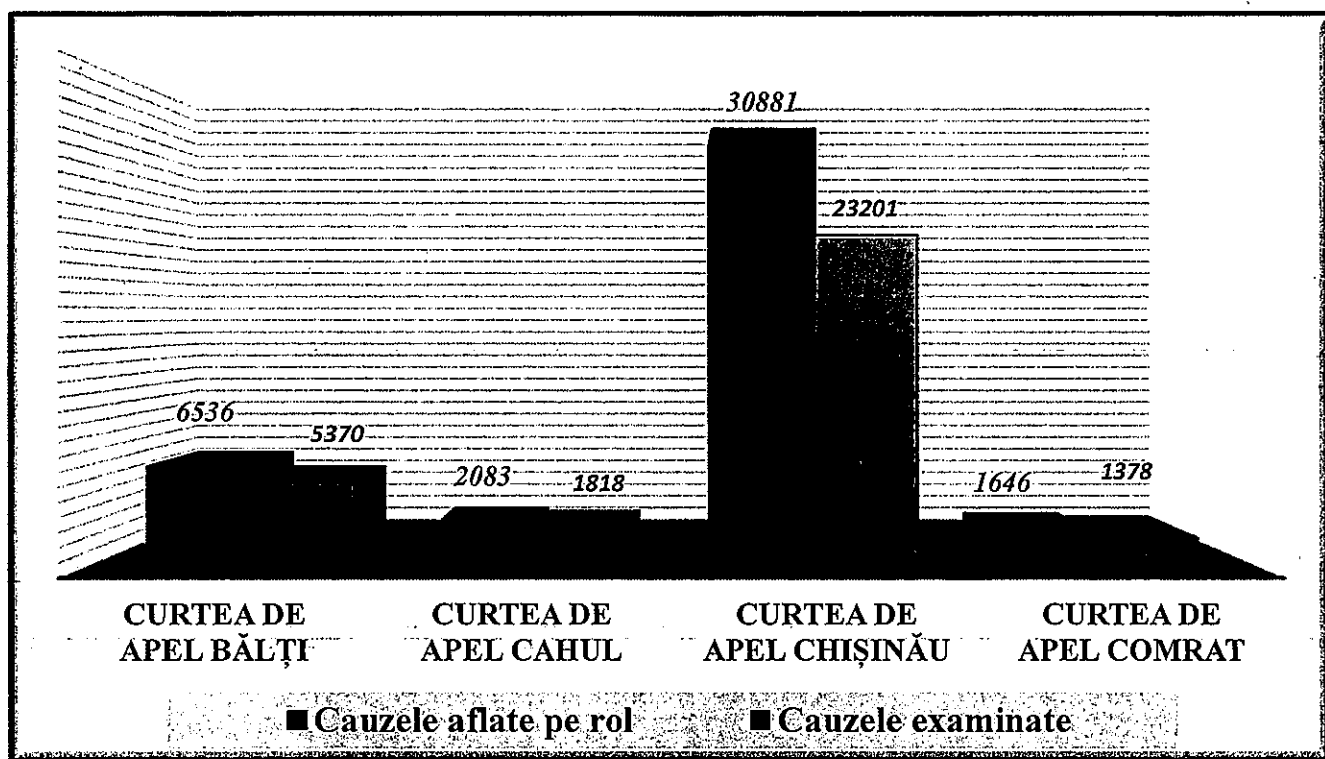
2.2 Operativitatea la nivelul curților de apel

Din numărul total de **41146** de cauze înregistrate pe rolul curților de apel au fost soluționate **31767** de dosare.

La curțile de apel s-a atestat o scădere cu 7,9% a operativității în perioada sus-indicată față de anul precedent. Astfel, în anul 2020 procentul dosarelor examinate a constituit 77,2%, iar în anul 2019 fiind de 84%.

Rata de variație a stocului de cauze pendinte în anul 2020 la curțile de apel a constituit 94,4% și sarcina medie lunară a cauzelor soluționate a constituit 37 de cauze per judecător.

Activitatea curților de apel pentru anul 2020 poate fi urmărită în diagrama de mai jos:

Instanța cu cea mai mare operativitate în perioada raportată o deține Curtea de Apel Cahul cu 87,3%, înlocuind-o pe Curtea de Apel Comrat, care în anul precedent a fost instanța cu cea mai mare operativitate și anume 89,1%. Astfel, la Curtea de Apel Cahul sarcina medie lunară a cauzelor încheiate a unui judecător a constituit 20 de cauze. Dacă facem o comparație între ultimii doi ani, observăm că, sarcina medie lunară în anul curent a crescut, anul precedent fiind o sarcină medie lunară de 18 cauze per judecător. Deci, în anul 2020 la Curtea de Apel Cahul au fost soluționate 1818 cauze din cele 2083 aflate pe rol, fapt ce demonstrează majorarea cauzelor soluționate față de anul precedent cu -12,9%, or, în anul 2019 la Curtea menționată au fost examinate 1582 de cauze.

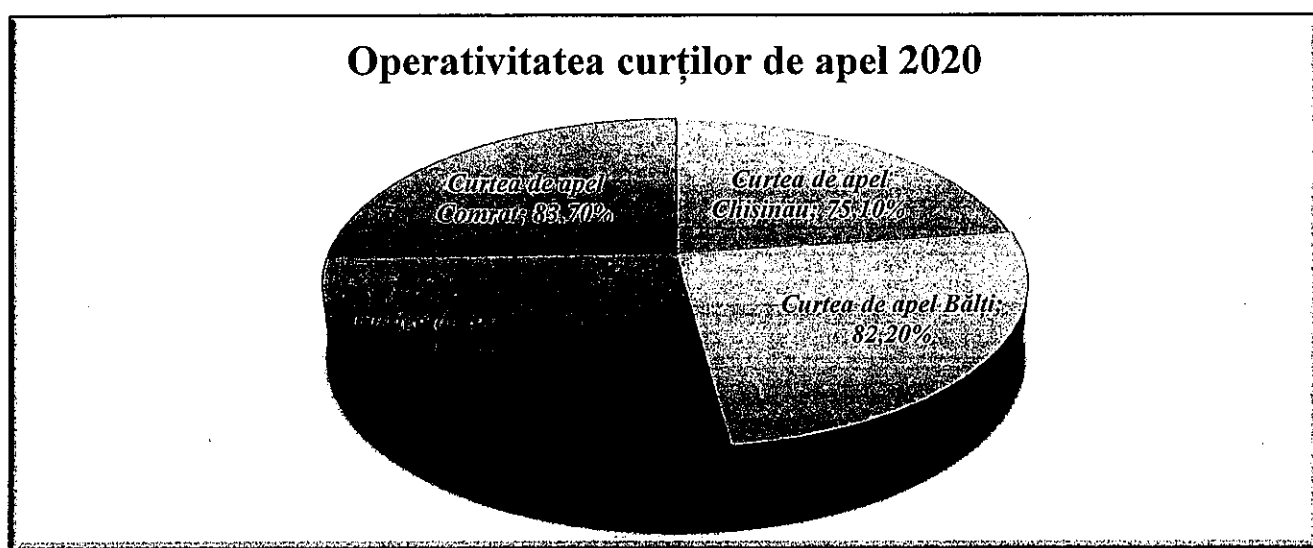
Curtea de Apel Cahul este urmată de Curtea de Apel Comrat, cu operativitatea de 83,7%, însă sarcină medie lunară a cauzelor soluționate a constituit ca și la Curtea de Apel Cahul –20 de cauze per judecător. Făcând comparație cu anul 2019 observăm că, sarcina medie lunară a scăzut, anul trecut sarcina medie lunară fiind de 34 de cauze. Prin urmare,

în anul curent, la Curtea de Apel Comrat au fost examinate 1378 de cauze din cele 1646 de cauze aflate pe rol, iar în anul 2019 au fost examinate 1514 cauze.

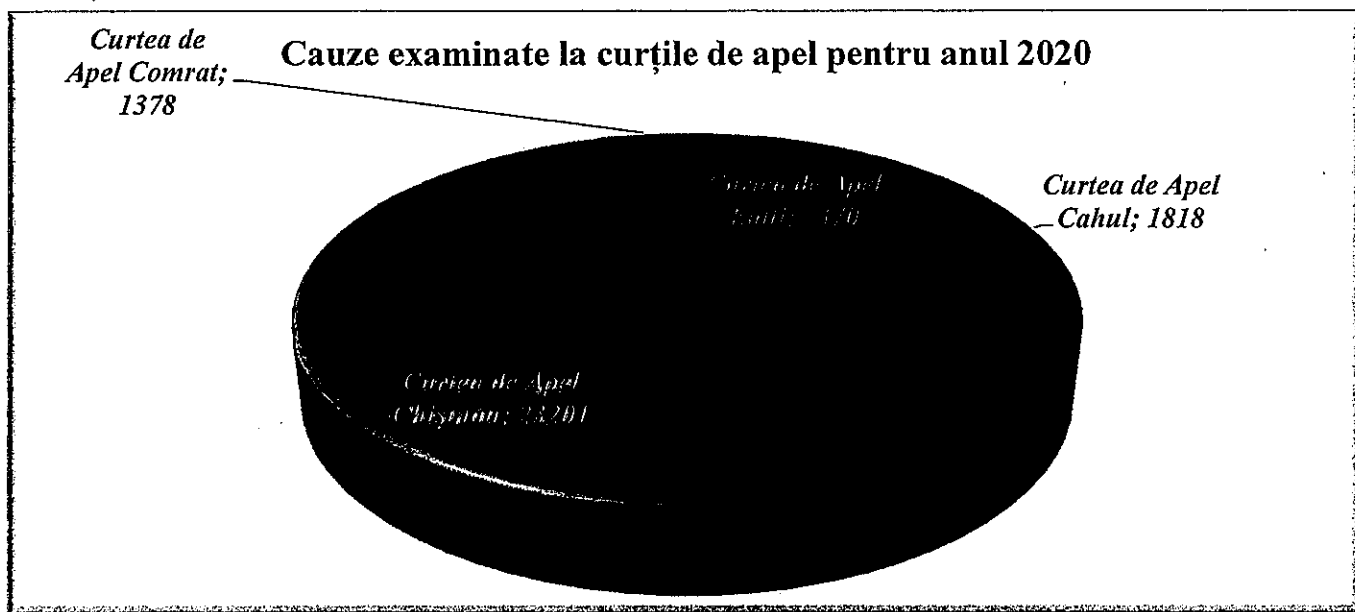
Următoarea este Curtea de Apel Bălți cu operativitatea de 82,2% și sarcină medie lunară per judecător fiind de 22 cauze. În perioada raportată la Curtea de Apel Bălți au fost soluționate 5370 de cauze din cele 6536 de cauze aflate pe rol. Făcând o comparație cu ultimii doi ani, observăm că, soluționarea cauzelor a scăzut cu 7,1% față de anul precedent. Or, în anul 2019 au fost soluționate 5778 de cauze.

Cea mai mică operativitate o constituie Curtea de Apel Chișinău cu 75,1%. Doar cu mențiunea că, Curtea de Apel Chișinău a avut cel mai mare volum de lucru de 30881 de cauze, din care s-au examinat 23201 cauze, sarcina medie lunară fiind de 50 de cauze. Comparativ cu anul 2019, soluționarea cauzelor a diminuat cu 9,5%, sau în anul precedent au fost soluționate 25646 cauze din volumul de activitate de 30522 de cauze.

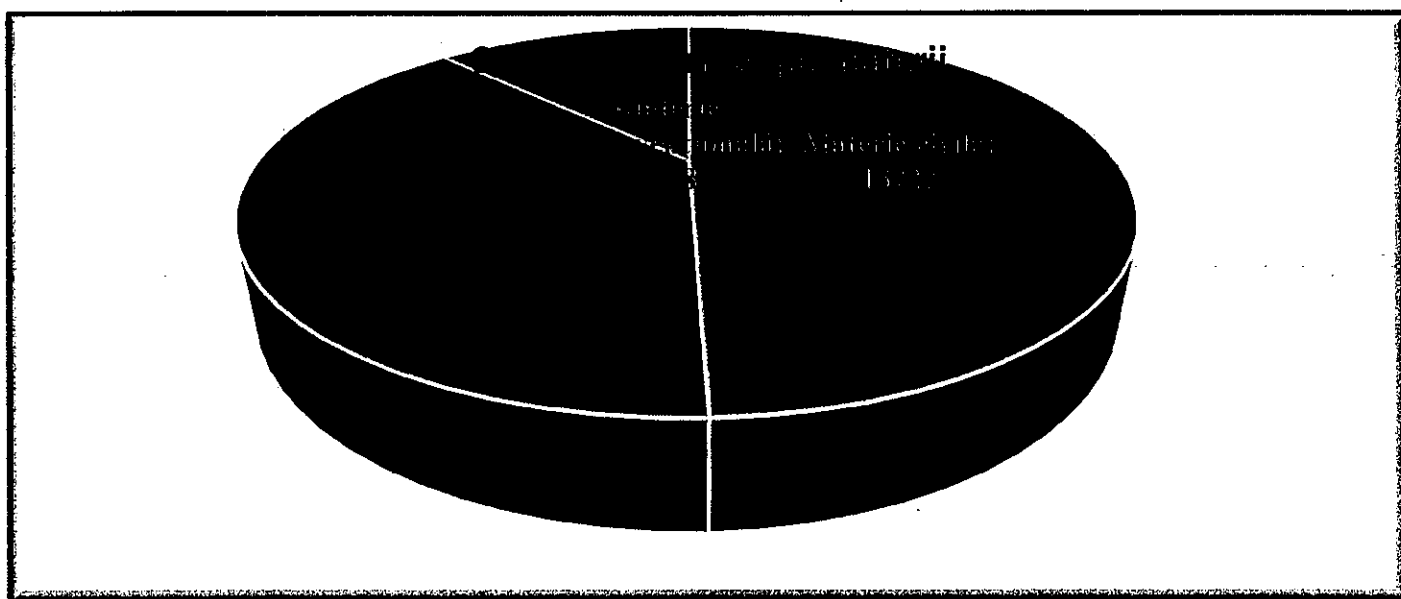
Operativitatea la nivelul curților de apel, pentru anul 2020 poate fi urmărită în diagrama de mai jos:

Cauzele examinate la nivelul curților de apel pentru anul 2020 pot fi urmărite în diagrama de mai jos:

Făcând o divizare pe categorii a cauzelor examinate (31767 de cauze) în anul 2020, se poate recurge la următoarea clasificare:

În perioada raportată au fost examinate **15727** de dosare în materie **civilă**, dintre care 202 dosare la prima instanță, 7912 de cauze în apel, 7235 de dosare în recurs, 378 de dosare în ordine de revizuire.

Făcând o divizare pentru cauzele examinate **12152** de dosare în materie **penală**, observăm 3089 de dosare în ordine de apel, 9047 în ordine de recurs, 6 dosare la prima instanță și 10 dosare în ordine de revizuire.

Ce ține de cauzele contravenționale examinate, 3854 de cauze au fost examinate în ordine de recurs și 34 de dosare în ordine de revizuire.

2.3 Operativitatea la nivelul Curții Supreme de Justiție

Dintre cele **8833** de cauze aflate pe rol la Curtea Supremă de Justiție în anul 2020 au fost soluționate 7427 de dosare sau 84%, restanța la sfârșitul perioadei de raportare constituind 1406 de cauze.

În anul curent sarcina medie lunară a cauzelor soluționate a constituit 39 de cauze per judecător din cele 46 cauze care i se atribuiau.

În anul trecut din cele **9956** de cauze aflate pe rol la Curtea Supremă de Justiție au fost soluționate 8515 de dosare sau 86%.

Operativitatea la Curtea Supremă de Justiție în anul curent s-a micșorat nesemnificativ, în mediu cu 2%.

Rata de variație a stocului cauzelor pendinte în anul 2020 a constituit 100%. Deci, în comparație cu anul precedent rata a crescut, anul trecut fiind de 95%.

3. Volumul per judecător

Ca indice statistic, volumul per judecător poate fi examinat fie în forma *volum efectiv per judecător*, fie ca *volum conform statului de personal al instanței judecătorești*.

Volumul efectiv per judecător reflectă numărul de dosare aflat pe rol la un judecător în perioada de referință și se calculează prin raportarea numărului total de dosare la numărul judecătorilor care au activat efectiv la o instanță (excluzând magistrații detașați și suspendați), respectiv, se exclude și durata concediilor anuale plătite. Numărul de judecători care au activat efectiv la o instanță se determină ca medie anuală, luându-se în considerare durata perioadelor în care unii magistrați nu au activat.

Volumul conform statului de personal al instanței judecătorești se determină prin raportarea volumului de activitate la numărul total de posturi de judecător prevăzut în schemele de încadrare ale instanțelor.

În perioada de referință la nivelul întregului sistem judecătoresc s-a înregistrat un volum *efectiv mediu per judecător* de 694 cauze anual, iar *conform statului de personal al instanței judecătorești* - de 601 cauze anual.

Comparativ cu anul 2019 s-a atestat o scădere a volumului efectiv per judecător - cu 15,1%. În anul precedent s-a înregistrat un volum efectiv per judecător de 799 de cauze anual, iar conform schemei de încadrare a instanței judecătorești - de 633 de cauze.

Volumul mediu per judecător la nivelul întregului sistem judecătoresc pentru anul 2020 poate fi urmărit în tabelul de mai jos:

Nr. d/o	Instanța de judecată	Volumul de lucru	Total volum de activitate (3=1+2)		Numărul de judecători	Încărcătura calculată din volumul total de activitate	Total cauze încheiate	Încărcătura calculată din totalul cauzelor încheiate	cauza și materialele la sfârșitul perioadei de raportare de stocului din volumul de	variație a stocului de cauze

		Restul cauzelor și materialelor la începutul perioadei de referință	Numărul total de cauze și materiale parvenite în perioada de referință		conform statutului de personal	efectiv lucrați	conform statutului de personal (6=3/4)	numărul de judecători efectiv lucrați (7=3/5)		conform statutului de personal (9=8/4)	numărul de judecători efectiv lucrați (10=8/5)			
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Curtea Supremă de Justiție	1441	7392	8833	33	19	268	163	7427	225	391	1406	81%	100%
2	Curtea de apel Chișinău	5941	24940	30881	57	46	542	671	23201	407	504	7680	75%	93%
3	Curtea de apel Bălți	1132	5404	6536	24	24	272	112	5370	224	111	1166	81%	99%
4	Curtea de apel Cahul	208	1875	2083	9	9	231	11	1818	202	10	265	81%	97%
5	Curtea de apel Comrat	197	1449	1646	7	7	235	11	1378	197	19	268	81%	93%
6	Anenii Noi	980	3813	4793	10	8	479	599	3834	383	100	959	80%	101%
Sediul Anenii Noi (Central)		619	2918	3537	7	6	505	590	2835	405	100	702	80%	97%
Sediul Bender		361	895	1256	3	2	419	61	999	333	100	257	80%	100%
7	Bălți	3675	18858	22533	30	29	751	796	18218	607	638	4315	84%	97%
Sediul Bălți (Central)		2933	12654	15587	19	18	820	896	12221	643	638	3366	84%	97%
Sediul Fălești		465	3476	3941	5	5	788	738	3410	682	642	531	84%	98%
Sediul Singerei		277	2728	3005	6	6	501	501	2587	431	431	418	84%	91%
8	Cahul	3817	8653	12470	15	14	831	121	8776	585	697	3694	84%	101%
Sediul Cahul (Central)		2888	6586	9474	9	9	1053	121	6509	723	697	2965	84%	99%
Sediul Cantemir		665	1267	1932	3	2	644	121	1390	463	697	542	84%	100%
Sediul Taraclia		264	800	1064	3	3	355	121	877	292	697	187	84%	100%
9	Căușeni	2399	5363	7762	10	9	776	121	4964	496	559	2798	84%	100%
Sediul Căușeni (Central)		1727	3508	5235	6	5	873	121	3224	537	559	2011	84%	100%
Sediul Ștefan Vodă		672	1855	2527	4	4	632	121	1740	435	559	787	84%	100%
10	Chișinău	36774	71592	108366	155	135	699	1306	72093	465	583	36273	84%	101%
Sediul Centru		18242	29891	48133	67	55	718	1306	30162	450	583	17971	84%	100%
Sediul Ciocana		7175	33738	40913	23	18	1779	1306	33080	1438	583	7833	84%	98%
Sediul Botanica		4186	1138	5324	12	11	444	1306	2208	184	583	3116	84%	100%
Sediul Bulucani		4645	3853	8498	38	37	224	1306	3739	98	583	4759	84%	97%
Sediul Rîșcani		2526	2972	5498	15	14	367	1306	2904	194	583	2594	84%	98%
11	Cimișlia	1424	4788	6212	10	8	621	777	4390	439	519	1822	84%	100%
Sediul Cimișlia (Central)		985	3136	4121	6	6	687	777	2813	469	519	1308	84%	100%
Sediul Leova		439	1652	2091	4	2	523	777	1577	394	519	514	84%	100%
12	Comrat	2830	5050	7880	10	9	788	777	5210	521	579	2670	84%	103%
Sediul Comrat (Central)		1002	3765	4767	5	5	953	777	3534	707	579	1233	84%	100%
Sediul Ciadîr Lunga		842	575	1417	3	3	472	777	601	200	579	816	84%	100%
Sediul Vulcănești		986	710	1696	2	1	848	777	1075	538	579	621	84%	100%
13	Criuleni	825	3595	4420	9	9	491	891	3513	390	390	907	79%	98%
Sediul Criuleni (Central)		636	2594	3230	6	6	538	891	2562	427	390	668	79%	99%

Sediul Dubăsari	189	1001	1190	3	3	397	89	951	317	11	239	80%	95%
14 Drochia	1656	8874	10530	14	13	752	810	8750	625	673	1780	81%	99%
Sediul Drochia (Central)	1007	3752	4759	6	5	793	652	3699	617	630	1060	78%	99%
Sediul Glodeni	363	2597	2960	4	4	740	740	2583	646	646	377		99%
Sediul Rîșcani Nord	286	2525	2811	4	4	703	703	2468	617	617	343		98%
15 Edineț	1518	9160	10678	16	15	667	712	8761	548	584	1917	81%	96%
Sediul Edineț (Central)	557	2712	3269	5	5	654	654	2644	529	529	625	81%	97%
Sediul Briceni	515	2712	3227	5	5	645		2575	515	515	652	80%	95%
Sediul Dondușeni	231	2217	2448	3	3	816	816	2149	716		299		97%
Sediul Ocnița	215	1519	1734	3	2	578		1393	464		341	80%	
16 Hîncești	3103	7415	10518	16	13	657	309	6112	382		4406		
Sediul Hîncești (Central)	1293	4023	5316	8	7	665	759	3970	496	569	1346	75%	99%
Sediul Ialoveni	1810	3392	5202	8	6	650	66	2142	268		3060		
17 Orhei	3270	11198	14468	25	22	579	653	10896	436	491	3572	75%	97%
Sediul Orhei (Central)	1310	5467	6777	13	12	521	603	5187	399	433	1590	77%	95%
Sediul Rezina	821	2663	3484	5	4	697	670	2686	537	600	798	77%	101%
Sediul Șoldănești	316	1219	1535	3	3	512	512	1171	390	400	364	76%	96%
Sediul Telenești	823	1849	2672	4	3	668	668	1852	463	668	820		100%
18 Soroca	2327	6624	8951	13	11	689	681	6418	494	583	2533		97%
Sediul Soroca (Central)	1230	4204	5434	8	7	679	776	3969	496	567	1465		
Sediul Florești	1097	2420	3517	5	4	703	679	2449	490	613	1068		101%
19 Strășeni	1422	5709	7131	14	12	509	593	5641	403	470	1490	79%	99%
Sediul Strășeni (Central)	865	3453	4318	8	7	540	617	3353	419	473	965	76%	97%
Sediul Călărași	557	2256	2813	6	5	469	469	2288	381	453	525	84%	101%
20 Ungheni	1515	5878	7393	12	12	616	606	5180	432	432	2213	80%	
TOTAL	76454	217630	294084	489	424	601	694	211950	433	500	82134	72%	97%

3.1 Volumul la nivelul instanțelor de fond

Dispersând instanțele de fond de cele superioare, observăm că în mediu volumul de lucru *efectiv per judecător* constituie 765 de cauze, iar *conform statului de personal al instanței judecătorești* - de 680 cauze anual.

Comparativ cu anul precedent, se observă că volumul de lucru a scăzut, deci în anul 2019 volumul de lucru *efectiv per judecător* a constituit 900 de cauze, iar *conform statului de personal al instanței judecătorești* - de 719 de cauze. Unul dintre motivele principale este numirea în funcție a judecătorilor în anul 2020 și, nu în ultimul rând a influențat și situația pandemică Covid-19.

În perioada raportată instanța cu cel mai mare volum de muncă este Judecătoria Cahul *sediul central*. De menționat că funcțiile de judecători sunt suplinite conform statului de personal. Astfel, în perioada de raportare celor 9 judecători din instanța respectivă, le-au fost repartizate spre examinare în mediu 1053 de cauze. Salutabil este că,

în pofida volumului excesiv pe care l-a avut Judecătoria menționată au demonstrat perseverența și eficacitate în procesul de lucru, fiind în mediu 723 de cauze.

Urmare, analizei tabelului sus-menționat se observă că în Judecătoria Chișinău *sediul Ciocana (contravențional și instrucție)* încărcătura a fost de 2273 cauze per judecător, unde pe parcursul anului 2020 au activat doar 18 judecători din cei 23 prevăzuți, Judecătoria Comrat *sediul Vulcănești* încărcătura a fost de 1696 cauze per judecător, unde a activat doar un judecător din cei 2 prevăzuți, Judecătoria Căușeni *sediul central* volumul a fost de 1047 cauze per judecător, unde pe parcursul anului curent au activat doar 5 judecători din cei 6 prevăzuți și Judecătoria Cimișlia *sediul Leova* volumul a fost de 1046 cauze per judecător, unde au activat doar 2 judecători din cei 4 prevăzuți.

3.2 Volumul la nivelul curților de apel

Trebuie de menționat faptul că, pentru calcularea indicatorului statistic referitor la numărul de cauze per judecător și în cazul curților de apel s-a ținut cont de faptul că aceste instanțe judecă cauzele atât în fond, cât și în apel și recurs.

Astfel, în anul 2020 s-a înregistrat un volum efectiv mediu per judecător de 478 de cauze, iar în anul 2019 s-au înregistrat 493 de cauze per judecător, ceea ce constituie o scădere cu 3% față de anul trecut.

Din cele 4 curți de apel – pe primul loc se situează Curtea de Apel Chișinău cu 671 de dosare per judecător, urmată de Curtea de Apel Bălți - 272 de cauze, Curtea de Apel Comrat - 235 de cauze și Curtea de Apel Cahul, având un număr de 231 de cauze per judecător.

3.3 Volumul de lucru la nivelul Curții Supreme de Justiție

La nivelul Curții Supreme de Justiție în anul 2020 s-au înregistrat 465 de cauze per judecător, numărul cauzelor scăzând în mediu cu 32 de cauze, comparativ cu anul precedent.

La acest capitol e de menționat că instanța a respectat principiul de judecare a cauzelor, în termene rezonabile, fără a se admite întârzieri excesive, or, pe rolul instanței nu există cauze care se rețin, pentru o perioadă mai mare de un an.

Concluzii și priorități pentru anul 2021

Anul 2020 a fost un an al marilor provocări pentru justiția Republicii Moldova, acest fapt este determinat de Pandemia de COVID-19, or, indiferent însă de rezultatele obținute în acest an, instanțele judecătorești au asigurat o înaltă calitate a actului de justiție, astfel impunând încrederea societății în activitatea sa – aspecte ce vor constitui și în continuare preocuparea cea mai importantă a instanțelor.

Consiliul Superior al Magistraturii în anul 2020 și-a continuat consolidarea sa instituțională și funcțională prin realizarea cu succes a sarcinilor sale constituționale, precum și a obiectivelor și măsurilor atribuite Consiliului de planurile naționale de acțiuni și diversele documente de politici.

Pe parcursul anului 2020, Consiliul Superior al Magistraturii a întreprins o serie de acțiuni orientate spre selectarea magistraților în condiții meritocratice și transparente, astfel încât să fie asigurată o funcționalitate eficientă a sistemului judecătoresc. A fost asigurată mobilitatea corpului judecătoresc în condiții obiective, fiind guvernată de principiul corectitudinii.

De asemenea, această perioadă se caracterizează prin asigurarea eficientă a comunicării interne, de sistem. În vederea soluționării problemei privind comunicarea dintre Consiliu și instanțe a demarat procesul implementării unei platforme complexe, ușor de accesat, și, anume, videoconferințele desfășurate de CSM și instanțele de judecată platformă pusă la dispoziția personalului din instituțiile sistemului judiciar.

În ceea ce privește comunicarea Consiliului Superior al Magistraturii, pagina oficială de internet a acestuia are o triplă funcțiune, având utilitate atât pentru activitățile de documentare, informare sau actualizare solicitate de specificul muncii entității publice, cât și pentru corpul de magistrați, ca sursă de informare cu privire la activitățile programate de Consiliu privind cariera, programele și proiectele profesionale gestionate, activitatea organelor subordonate CSM. A treia funcțiune, deloc neglijabilă, este de a pune la dispoziția publicului interesat informații cu caracter public rezultate din activitățile curente ale Consiliului.

Este dificil de a reflecta, chiar și într-un raport de amploare, întreaga activitate depusă în sistemul judiciar, totuși, din informația prezentată în raport se poate evidenția o imagine coerentă atât a progreselor înregistrate de sistem, cât și a măsurilor ce se impun a fi orientate pentru o funcționare cât mai bună a sistemului judecătoresc.

Făcând o retrospectivă a acțiunilor CSM, prin prisma necesităților actuale ale societății, e important a menționa că mai există unele carențe în sistemul judiciar: depășirea termenului rezonabil de examinare a cauzelor, vulnerabilitatea la corupție, la

influențe din exterior, finanțarea insuficientă, dotarea tehnică proastă, insuficiența spațiilor amenajate pentru înfăptuirea solemnă a justiției, numărul semnificativ al hotărârilor judecătorești neexecutate, pregătirea profesională și remunerarea insuficiente etc.

Existența deficiențelor în sistem este resimțită și de justițiabili, motiv pentru care sondajele de opinie atestă o încredere redusă a populației în justiție. Astfel, în scopul remedierii problemelor relatate, obiectivele puse în fața Consiliului Superior al Magistraturii pe calea eficientizării și funcționării la parametri optimi sunt în continuare numeroase, sistemul urmând să facă față noilor provocări generate de schimbările la nivel legislativ și de asigurarea resurselor necesare aplicării acestuia.

Asigurarea unui act de justiție eficient, accesibil și de calitate reprezintă o așteptare legitimă a cetățenilor unei societăți întemeiate pe respectul normei de drept. Or, modul în care este înfăptuită justiția influențează în mod direct asupra funcționării societății reflectînd, în final, standardul de viață al cetățenilor.

Calitate și transparență în actul de justiție – acestea sunt obiectivele primordiale stabilite de Consiliul Superior al Magistraturii, care se materializează prin reducerea duratei de soluționare a litigiilor, unificarea jurisprudenței, dar și prin asigurarea sistemului judiciar cu judecători profesioniști, integri și pregătiți să facă față noilor provocări ale sistemului.

Pentru viitor Consiliul își propune să asigure continuitate în îndeplinirea obiectivelor și a măsurilor stabilite prin direcțiile de acțiune aprobate, privind stabilirea echilibrului real în activitatea judiciară între instanțele de judecată de același nivel, prin echilibrarea schemelor de personal, aplicarea fondului de rezervă a judecătorilor, asigurarea mecanismelor instituționale viabile de respectare a normelor de etică profesională în sectorul justiției, consolidarea statutului magistraților și îmbunătățirea modalităților de recrutare, evaluare și promovare a acestora, protejarea independenței și a bunei reputații profesionale a magistraților, întărirea integrității, transparenței și responsabilității sistemului judiciar, asigurarea repartizării aleatorii a cauzelor, salarizarea corespunzătoare a personalului instanțelor judecătorești.

Consiliul Superior al Magistraturii în mod direct, cît și prin intermediul organelor aflate în subordinea sa, își propune sporirea calității actului de justiție, transparenței activității judiciare și credibilității societății civile în justiție. Pentru anul 2021 Consiliul Superior al Magistraturii și-a propus realizarea mai multor obiective ca direcții prioritare de acțiune, în vederea consolidării organelor subordonate, precum sunt:

- creșterea promptitudinii și celerității în efectuarea lucrărilor, îndeosebi în domenii precum apărarea bunei reputații a magistraților;

- monitorizarea permanentă a cazurilor de încălcare a normelor deontologice de către magistrați;

PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2021

1. Consolidarea capacității administrative a instanțelor prin: *Elaborarea propunerilor privind necesitatea revizuirii hărții judiciare. Monitorizarea distribuirii aleatorii a cauzelor de către instanțe. Consolidarea statutului magistraților și perfecționarea modalităților de recrutare, evaluare și promovare a acestora; Îmbunătățirea politicii resurselor umane în cadrul instanțelor judecătorești de toate nivelurile; Creșterea eficienței managementului instituțional în cadrul instanțelor judecătorești*
2. Suplinirea posturilor vacante de judecător în toate instanțele prin organizarea și desfășurarea concursurilor pentru numirea în funcție de judecător;
3. Echilibrarea volumului de lucru al judecătorilor prin revizuirea, și redistribuirea la necesitate a posturilor de judecător; (precum și propunere de lege de majorare a numărului de asistenți la nivelul judecătoriilor și curților de apel).
4. Consolidarea relațiilor de colaborare ale CSM cu organizațiile internaționale similare prin elaborarea și aprobarea strategiei de comunicare;
5. Întreprinderea acțiunilor consolidate pentru majorarea salariilor angajaților sistemului judecătoresc;
6. Consolidarea responsabilității, eficienței, transparenței și profesionalismului actorilor implicați în realizarea actului justiției prin participarea la diverse seminare de dezvoltare profesională naționale cât și internaționale;
7. Echilibrarea participării magistraților la cursuri de instruire profesională internațională și națională prin întocmirea unui tabel de monitorizare.
8. Perfecționarea sistemului actelor normativ-legale ce țin de administrarea sistemului judecătoresc;
9. Promovarea și implementarea principiului toleranță zero față de corupție în cadrul sistemului judecătoresc prin realizarea acțiunilor incluse în documentele

de politici publice naționale, precum și recomandările proiectelor internaționale ce oferă suport sistemului judecătoresc;

10. Eficientizarea procesului de comunicare cu societatea civilă prin elaborarea și aprobarea strategiei de comunicare;
11. Promovarea principiilor și standardelor integrității, în vederea creșterii încrederii cetățeanului în justiție.

